

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

O vos o[mn]es q[ui] tra[n]sit[us] p[er] via[m] passio[n]is me[a]e

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Passio domini no-

fri Jesu christi fm quattuor euan-
gelistas: a quodam simplici fratre
minoru: pro simplicibus sacerdo-
tibus: ob amore dei breuiter colle-
cta: atq; deuotissimis sanctorum/
autenticoꝝq; doctoru auctorita-
tibus munita & circumsepta.

Arno. 1. b

O vos omnes
qui transitis per viam:
attēdite et viaete: si ē
dolor: sic dolor meus.

Acerbissimos dolores
hodierna die deuotissimi populi passio-
nis dñi nostri Jesu christi recolētes: a la-
chrymis sese pētere nemini fas erit: im-
mo nefas censet hodie nō cōpassiōis gla-
dio pfodi: & hāc indicibilem charitatē qua
dei filius innocēs dñs p despiciabilibus
vermiculis seruisq; passus est: nō ad me-
moriā reuocare: sine cuius memoria om-
nis nostra redēptio: per Christi mortem
facta: nobis penitē inuictis esset ad salutē
dicento Philoso. in li. de pprietati. rerū.
Ebi desunt substantie: desunt & ear pprie-
tates. Si em substantia ignis deest vel ar-
boris: deerrāt pprietates: scz calor & fru-
ctus. Similiter si aliqs caret medicina:
q̄ est causatiua alicuius sanitatis: carebit
& eius pprietates / scz sanitate. Sic erit de
substantia sacratissimę passionis: q̄ tripli-
cem habet effectus. pprietatē. Culpā em
abluit: gratiā tribuit: & gloriā construit.

Apoł. 1. a

¶ Dico passio Christi culpā maculas
abluit. Unde dicit: Dilexit nos / scz chri-
stus: & lauit nos a peccatō nostris in san-
guine suo.

Heb. 9. a

¶ Ratio: quia sine sanguinis ef-
fusione nō fit remissio peccatoꝝ.

Joā. 1. b

¶ Dico
secundo: gratiam tribuit. Unde: De ple-
nitudine gratię eius omnes accipimus.

Chrysof.

Confirmat de p̄sca. dist. iiii. c. nō p̄t.
Et sunt verba Chrysof. Nō potest q̄s
gratiā celestis vitę accipere: nisi purgat̄
ob omni sorde peccati fuerit per penitē-
tię cōfessionē: per donū baptismi saluta-
ris: et p̄ mortē saluatoris dñi nostri Jesu

christi: qui est benedictus in secula seculo-
lorū amen. hec tibi. ¶ Dico tertio q̄ do-
nat eternā gloriā: p̄struitq; illā p̄ ablati-
onē peccati originalis: q̄ impediēbamur
a gloria dei: & patrię reuocatu. S; illud
impedimentū est ablatū passione christi
saluatoris. vnde dicit. Dicebat em eum

Heb. 2. c

pp̄ter quē oia: & per quē oia facta sunt: vt
multos filios in gloriā duceret p̄ passio-
nem auctoris salutis eorū. Ratio ponit̄
per magist̄ in. iij. dist. xviii. circa finē. Et
sunt verba Ambrosij. Tantū fuit pecca-

Ambro.

tū nostrū: vt saluari nō possem⁹: nisi vnū
genitus dei fili⁹ moreret̄ p̄ nobis debito-
rib⁹. S; sic dignos nos fecit testamētī &
p̄misse hęreditatē: non tamē est intelligē-
dū / q̄ aliud mod⁹ saluādi impossibil̄ sim-
pliciter esset deo: q̄ per purā creaturam
potestate absoluta humanū gen⁹ potu-
isset saluū fecisse: de quo vide Sco. in. iij
distin. xx. q. vnica. Sed tantā dilectionē
erga nos nō ostēdit̄: sicut dicit doctor
subtilis. Idis ergo pprietatū effectibus
& fructibus notatis: cōcludo / cū quis nō
cōuertit̄ cor suū ad memoriā passionis
christi: & christi passiois substantiam (ita
dicendo) appropinare / non percipit eius
fruct⁹: q̄ sunt culpę remissio / gratię largi-
tio / glorięq; donatio. Ideo ait Pascasi⁹:

Scotus

Pascasi⁹

¶ Dico passio Christi culpā maculas
& verba sua habent de p̄sca. di. ii. c. ite-
rat quotidie. Licet christ⁹ semel passus
in carne p̄ vnā eandēq; mortē passionē se-
mel saluauerit totū mundū: ex qua mor-
te resurgēs ad vitā: mors ei vltra nō do-
minabit̄: tamē hoc ideo fecit: vt memo-
riam de ipso haberemus. Quapropter
semper mors christi est per seculi vitā po-
steris nuuciāda & memorāda: vt discant
q̄ charitate dilexit suos: qui p̄ eis mori
dignatus est: cui omēs vicem debemus
repēdere charitatis: quia ad hoc nos pri-
oꝝ dilexit cum essemus gehēne filij: vt di-
ligeremus eū: a morte iam liberati: hec
tibi. Quamobrem quiuis hodie totis vi-
rib⁹ laboret: vt Christi passionis habeat
memoriā iuxta admonitiōē spiritus
sancti per prophetam. Recordare pau-
pertatis & transgressionis mee: absintib⁹
& sellis. Nota paupertatis: quia nudus

Tr. c. 3. e

Acta, 5. b.
Sponsus

Trist. 5. c.

crucifixus suis. Transgressionis: quia in-
nocens: neq; dolus in ore eius inuentus
est: sed nostros dolores ipse portauit.
vnde dicit: Absinthij & fellis: qz in arti-
culo mortis potus refocillatus dene-
gatus: sed amaritudine potatus est. Et
respondet propheta. Memoria memor
ero: & tabesceat in me anima mea. Memo-
ria prelatorum memor: ero: ac si essent
de presenti. Dolendum est ergo: ac si ho-
die Christus crucifixus esset. Ideo clamat
Bernardus. Fletum educite oculi: lique-
sce anima igne compassionis super con-
tritionem viri istius: que tanta mansue-
tudine metris vides afflictu doloribus.
Excitat insup nos hodie ad plangendu
compatiendum et dolendu mater sancta
ecclesia tristibus induta: quia hodie con-
tristata est super omne modum: vsq; ad
mortem anima saluatoris. Altaria denu-
dantur: cu rex & sponsus suus hodie ter-
crudeliter vestibus spoliatur. Campana
inconsuetum et dissonum sonum dant:
quasi duodecim campana hodie obticu-
erunt a confessione: quarum vna totali-
ter fracta: na iudas abijt: laqueo se suspē-
dit. Petrus terribile dedit tonu per tri-
nam negatione. Ceteri omnes relicto eo
fugerunt. Illa maxima campana que om-
ne israel vocabat: hodie suspēsa in cruce
multipliciter perforata: rauce dedit vo-
cem: quonia fauces eius rauce facte sūt.
Alia campana dulcissima: que aute tem-
pora tam dulciter sonabat. Ecce ancilla
domini fiat mihi sm verbu tuum. Et si-
liu dei de sinu patris alliceret hodie gla-
dio doloris perfossa: iuxta Symonis p-
phetia. Tu ipse aiam doloris gladii
pertransibit. Flebile cōcentu emisit dicens:
O fili mi iesu: fili mi: fili lumē oculorum
meoꝝ: spes & solatium vite mee: gaudiu
& iocunditas anime mee: quomodo con-
uersus es in amaritudine & in tantu do-
lorem: quomodo deslexus in acutissimu

gladiu anime mee: vulnerata deficio p-
dolour cordis mei. Fili mi iesu: fili mi:
omnes proximi mei dereliquerūt me: et
dilecti fratres mei fugerunt a me: electi
apostoli nō vidētur apud te o fili chari-
sime. Tertio pariter hodie ecclesia om-
nes leticie deposuit cantus: ac lugubritas
recipit modos: & absq; initio sineq; diu-
num facit officium: quia hodie per moy-
se a nobis recessit: qui est alpha & o: prin-
cipium & finis. Ergo homo cogita (di-
cit Augustin⁹ li. contra quinq; hereses)
qualia & quāta p te passus sum: cu es
inimicus patris mei: recē ciliaui te: cu tē
humeris meis portauit te: & pri meo red-
didi te. Caput meū spinis apposuisti: ma-
nus meas & pedes clavis obieci: pro te
sanguine meū fudi: animam meam pro
te posui: vt iūgerem te inibi: hec ibi. Et
autem fructuose sacram passionēz possi-
mus explanare ac meditari: opus est no-
bis auxilium supernum acquirere. Non
em̄ sumus sufficientes aliquid cogitare
a nobis quasi ex nobis. Paulo testante.
Recurrēdu est nobis vnde illud auxi-
lium supernū imploramus. Et licet om-
nes predicatoris omnibus sermonibus
recurrā tad dei genitricem: per angelicā
salutationēz dulcissimam. Sed quia ho-
die cythara huius dulcedinis puerfa est
in luctum: in gremioz & tristitiam: humili-
ter cōuertemus nos ad crucem saluato-
ris: que hodie oibus fidelibus causa est
ticit lamentationis & lachrymarum: vt &
nobis ppter eum qui in eo dependit: la-
chrymarum & compassionis sit occasio:
et dicemus. O crux aue spes vnica: hoc
passiois tēpore: auge pijs iusticiā: restis
dona veniam. Respice quesumus domi-
ne super hanc familiā tuam: pro qua do-
minus noster iesus christus nō dubita-
uit manibus tradi nocentū: & crucis sub-
ire mortem. Pater noster.

mat. 27. a.
De pe. dist.
6. ca. 1.

Ps. 68. a.

Luce. 1. d.

Luce. 2. e.

Vos omnes qui transitis per viam: L. rmo. l. d.

O attendite et videte: si est dolor sicut dolor meo etc. In istis vobis ad- nemur nos viatores: qui per viam nostre peregrinationis ambulamus: vt attente intus meditemur christi passionem: et foris (quantum possibi- le est) signa ostendamus compassiois: si sit dolor sicut christi dolor. Et aut sciamus: oportet nos considerare passionem et per omnes vias quas profectus a principio vsque ad finem: et advertere dolores eius in quolibet via: et reperiemus in lacrymis solatium: in attentione deuotionem: et christi operatione dilectionem. Hanc autem passionem distinguo in sex vias: et in qualibet via, proprias considerationes: vt sequenti patebit figura.

VOS omnes qui transitis per viam passionis mee: attendite et videte omnia que passus sum in sexuplici via: scilicet in

Via plana: que fuit ante capti- onem: Et videbimus	<p>Jesum in cenaculo lauante et pascente suauissime.
Jesum in horto orante et agonizante deuotissime.
Jesum a iudeis captum et ligatum durissime.
Jesum Anne adductum et interrogatum nequissime.
Jesum ad Caiphan missum et adiuratum astutissime.
Jesum velatum, conspuum et alapicatum inhumanissime.
Jesum Pilato traditum et accusatum inedicacissime.
Jesum ab Herode vestitum et vitupatum inhonestissime.
Jesum ad Pilatum reductum et excusatum diligentissime.
Jesum columine astrictum et flagellatum dolorosissime.
Jesum in capite percussum et spiritus cordatum crudelissime.
Jesum a pretorio ductum et monstratum patetissime.
Jesum ad tribunal stantem et condemnatum iniustissime.
Jesum sub cruce onustum et fatigatum laboriosissime.
Jesum deficientem et spoliatum cruentatissime.
Jesum cruci affixum et eleuatum despiciatissime.</p>
Via lapidosa: que fuit in captione: Et videbimus	<p>Jesum in cruce loquentem et examinatum felicissime.
Jesum lancea transsossum et vulneratum seuisissime.
Jesum de cruce depositum et deploratum singulissime.
Jesum syndone inuolutum et humatum gloriosissime.</p>
Via senticosa: que punit in multiplici accusatione: Et videbimus	Jesum cruci affixum et eleuatum despiciatissime.
Via tortuosa: que in iniusta condemnatione: Et videbimus	Jesum in cruce loquentem et examinatum felicissime.
Via angusta: que fuit in crucifixe: Et videbimus	Jesum lancea transsossum et vulneratum seuisissime.
Via gloriosa: que fuit in quiescente: Et videbimus	Jesum de cruce depositum et deploratum singulissime.

Prima via plana habet duas considerationes.

Jesus pasces. **Matth. id est Matth. xxvi. R. hoc est Marc. xiii. L. B. est Luc. xxii. J. hoc est Joannis. xii.**

Prima **Ri**ma **ma** dies totius in curia vespera fi- die azymorum quan-

Prima via etc. Hec est prima via: et dicitur plana: eo quod fuit ante passionem domini nostri: quia ad huc corporalis passio et afflictio exterior: non affligebat carnem.

Prima die azymorum etc. *Lyra sup. Matth. i. r. d.* Prima die azymorum. Ista dies fuit feria quinta: que erat vigilia Pasche: in qua immolabatur agnus paschalis ad vesperam illius diei: quod erat dies quartadecima primi mensis: et tunc tenebatur vesci panibus azymis vsque ad vesperam vigesime prime diei eiusdem mensis. **Hec ille.**

A a Quo vis eam? *Chryf. sup Bar. homel. lxxii. die. Vinc puz nulla sibi domū nullū diuerso riū fuisse: puto autē neqz discipulis ei. Nā pfecto ipm ad eos diuer tere rogassent: sed nihil erat etiaz istis: oibus iā antea ppter christū neglectis atqz cōreptis. Hec ille.*

B Petru et ioan. *Lapistran? Licet iudas pcurator taliū fuerat tñ ioannē z petru misit: ne fortas sis nūcians pncipib? tepus pdicti onis puenisset: z institutiōi sacramē ti impedimentū fuisset. Hec ille.*

C Ad quendā. *Chryf. vb. s. Cur ad ignotū eos hoīem ire iussit? Dñdere qz voluit potuisse ip sum passionis tormēta euitare: nā q̄ mentē illi? vobis solū indixit: vt ipm cū discipulis vellet suscipere: qd fecisset crucifigēdus cū noluisset?*

D Dicit tibi ma. *Chry. vbi. s. dicit: Ego non solū id admīror: qz ignot? erat: s; illud mulcomag? stu peo: qz bellū acerrimū z inimiciti as pncipā hac ex re incūbere si bi videns: oibus his neglectis li benter obtemperauit. Hec tibi.*

E Et ipse ofidet. *Origen. sup Barth. hanc admiratiōē pauel vobis tēperat di. Qui futura dice bat ptingētia: etiā hoīs ignoti po tuit subūcere mētē: vt nō solū grē: vt pser ait/ s; etiā totū solariū di scipulis libere donaret. Tñ capi/ stran? in suo passionali ait. O sēlar dom? q̄ tātis fuit psecrata myste/ rūs: hic christ? legalia cōsumma/ uit: hic corpis z sanguinis sui insti tuit sacm: hic docuit discipulos: hic post resurrectionē plures ap/ paruit: hic sup aplos spāstētūs de scendit: hic vōs hodie fratres mi nores iugiter deo famulant.*

F Vespere. *Dgr i histo. die. Dñ dñs vēit parū recubuit ari co mētiōē: qz nec erāt sp̄parata oīa. Et cū oīa essent sp̄parata iuxta legē comedebāt agnū paschale stātes.*

G Et factō venit cū duodeci. *Et cū facta*

ebat eius agni: z hec vocat prima dies aspmoz. do pascha imolabat: i q̄. L. necesse erat a s. i. agnū paschale: qui debebat occidi illo vespere. pascha occidi. Accesserit. AD. discipuli a s. s; de manellius dicit quando christus ad huc fuit in bebama. b s. vbi placet vt ad iēsu/ z dicūt ei. AD. R. Quo vis ea a s. occidēdo agnū iuxta legē. b s. agnū paschale. m? z pārem? tibi vt māduces pascha? a s. i. secretiores vscipulos: qz valde secreta erat tractatur? b Et mittit ex discipulis suis. L. petru et ioannē dicēs: Euntes p̄arate nobis vt a s. iuxta pceptum domini. b s. quod nō speciat/ sti locū z hospitē: cum nō habeas. ppriam domum. māducemus. Ar illi dixerunt: Ubi vīs pārem? Et dixit ad eos: Ite. AD. in ci a s. hierlm. b s. s. quō disponā vobis. c s. qñ intrabim. b uitā tē. R. ad qndā. AD. Ecce. L. intrōe a s. i. in introitu hierusalem. unūb? vob in ciuitatez: occurret vobis a s. qdā minister. b s. potatorū. c s. famulū. hōmo amphōrā aq̄ portās: seqmīni eū a s. istam. b s. e. noie meo. c s. dño domus. in dōmā i quā intrat: vt dicēs patriā/ a s. i. impat vel dicēdo p̄cipit. a s. vnuerfor. mulias dom? Bicitibi māgr. AD. L. p̄ a s. i. mee passionis. b s. crastina die. c s. i. apud te volo parari que aq̄ esum agni paschalis requiruntur. mēū pp̄e: apud te facio pascha. R. vbi est refectio mea. L. vbi est diuerso/ a s. agnū paschale. b s. comedā. rium vbi pascha cū discipulis mādu/ a s. estmānū vel refectiōnū. cem: Et ipse ostendet vobis cenāculū a s. tapetib? z mappis paratū. b s. vobis pascha. magnū strātum. Et tibi paratē. R. Et a s. iuxta man datum domini. b s. feris quas tā tempestiue. abierūt discipuli eius: z venerūt in ci/ a s. i. dum irent. b s. omnia. c s. i. p̄cipit. uitate. L. Euntes aut iuenerūt sicut di/ a s. in vniuerso. xit illis: z parauerūt pascha. R. Vespere a s. i. qñ erat tepus comedendi paschale agnū. aut factō venit cū duodeci. Et cū facta

Chryfost. sup Bar.

Exo. 12. Joānes ca pistranus.

Chryfost.

Chryfost.

Origen. sup Bartheu.

Logalia

Camusio

facta in Hierusalem

Effet hora discubuit et duodeci apli cū eo. **D**iscubuitibus eis. **R.** mādu cātib' ait iesus. **B**esiderio desideravi b pāscha māducare vobiscū anteq' pati ar. **B**ico em vob: qz ex hoc nō māduca bo illud: donec impleat' in regno dei. **C**e b na aut' facta cū diabol' iā misisset i cor vt traderet eū iudās simōis scāriothis. **S**cies qz oīa dedit ei p' in mām'. **E**t qz a deo exiuit et ad deū vadit. **S**urgit a cenā et ponit vestimēta sua et cū accepit set lintheū p'cinxit se. **B**eide misit aquā in peluī: et cepit lauare pedes discipulo rū suoz: et extergere lintheo q' erāt p'cin ctus. **V**enit q' ad simōnē petr'. **E**t dicit ei petr'us: **D**ñe tū mibi lauās pedes: ponis lauare. **R**ndit iesus et dixit ei: **N**ō ego facio/ tu nescis modo: scies aut' postea. **B**icit ei petr': **N**ō lauabis mibi pedes i eter/ **R**ndit ei iesus: **S**i non lauero te: nō habebis p'tē mēcū. **B**icit ei simō petr': **N**ō tñ pedes sz et manus et caput. **B**icit ei iesus: **Q**ui lotus est nō indiget nisi vt pedes lauet:

Discubuit. **D**e uotus quida' **C**ōsidera hic aīa fidelis quōd pius iesus calceos pedibus aptat: lum bos p'cingit: baculū manibus re net: et stans iuxta legem festināter comedit: et alijs comedendū tri buit: cū lactucis agrestib' amaris valde: Et quōd saluator mādi senti ens amaritudinē: p'replans come stionis mysteria gemit' replicat: et signoz signata tamiā in se veri tatē monstrare sollicitate cogitat: et q' vsq' altera die nihil remaneat: qd sez p'pūā plagā nō sentiat. **L**ena autē facta. **A**ug. sup Joan. tracta. lv. **N**ō ita debem' intelligere egnā factā veluti iā cō sumptā atq' trāsactā. **A**dhuc em cenabat dñs surrexit: et pedes lauit discipulis suis. **N**am postea recubuit: et buccellam postea suo traditori dedit: vtiq' cēna nondū finita: hoc est: dum adhuc panis esset in mensa. **D**ecille. **D**einde misit aquā. **B**o nauēru. lib. meditationū. c. lxxiiij. **C**ōsidera bñ p' singulos act': et cū admiratiōe p'pice q' agunt'. **I**ncli nat se sūma maiestas: et hūilitatis mag' vsq' ad piscatores pedes stat incuruat': et genib' flexis corā ipsis sedētib' lauat. p'pūs mani bus: abstergit et deosculat oīm il loz pedes. **S**ed et illud superexal tar hūilitatē: q' ipsi p'ditori eadē obsequa ipse p'bet. **S**z et cor nequā et oī duricia duri': si sic ad tātā hu militatē non emolliris: si sic dñm maiestatem nō vereris: si sic vsq' ad ipsi' sp' tibi bñfici sempoz innocē tis sequis iteritū. **S**z vt tibi miser: tu quē obdurat' qd p'cepisti peuri es: nō tñ ipse/sz tu p'ibis. **D**ecille.

Quidā be notus

Aug' sup Joannem

Dunralla

Bonaue

Humiliano

De Lena domini

Ea **C**Exemplū em dedit. **Au-**
gultū sup hūc passū tractatū. **I**viū
Boc est. **B**ēte petre: qđ nesciebat
qđ fieri nō sinebas (suple pedes
lauare: quando vt sineres) terru-
it te mgr tu^o z dñs tu^o lauās pe-
des tuos. **D**idicim^o fratres hōili-
tatē ab excelso: faciam^o inuicē hu-
miles qđ humiliter fecit excelsus
quia exemplum dedit vobis.

Chryso. su
per matt.

CEnatib^o autē zc. **C**hryso.
sup **S**at. omel. **I**xxvii. dicit: **P**as-
sionis tpe hoc mysteriū tradidit:
vt vndiqz discamus ipm veteres
etiā legem sanxisse: et oīa q̄ in illa
sunt. ppē nouā hęc adumbata su-
isse. **H**ac igit de causa veritatē si-
gure adiūxit. **C**espera nō illa ad-
impletionis tempoz signū erat.

Chryso.

Gratias egit. **C**hrisostom^o
vbi supra paulopost. **G**ras por-
ro agit: vt nos instrueret quō my-
steriū hoc facere debeamus: z si-
mul vt ostenderet spōte se ad pas-
sionē proficisci. **D**igereā vt nos
doceret omnia q̄ patimur cū acti-
one gratiarū esse ferenda: ac bo-
nā vobis spem inde imitteret at-
qz foueret. **H**ęc ibi.

S

S vos faciat: **A**mē amē dico vobis nō
est seruius maior dño suo: necz aplūs

a s dignior. b s quia ab eo habet q̄ sit nūcūs. c s maioratē z subiectionē. d s id est subiectu eru-
tis mandans meis qui supior vester sum.

Maior eo qui misit illuz: si hoc scitis beati eritis si feceritis. **A**D. **L**e-
g^o cum adhuc essent sic in cena. b s scs azymū. c s ex desiderio z lenicia cordis: vt sine poneret se
gi veteri: z inchoaret nouum testamentum. d s id est consecrauit sacramentum.

Manibus autē illis. **A**ccipit iesus panē. **L** gras egit. **A**D. **E**t bñdixit
a s dicit ac si quis caltello fecisset. b s omnibus etiam in dē: quia peccatum eius erat occultum
ideo sibi non erat denegandum: quod hodie seruatur in ecclesia.

Fregit deditqz discipulis suis z ait: **A**ccipite z comedite: hoc est
a s vez z reale: z qđ hic videns oculis vestris later sub specie panis. b s cras in ara crucis.
c s hic instituit sacerdotes. d s qñ sumitis recordamini huius traditionis z passionis mee.

Corp^o meū. **L** qđ p vob tradet: hoc facite in meā comēorationē.
a s licet mensa nō esset leuata: cenam tñ abi corporalis finuerunt. b s vt z supra: qz semp ante z
post comestionem gratias dicere debemus.

Similiter z calicem: postqz cenauit. **A**D. accipiens gratias egit et
a s hic nō psecrauit vt videt: sed in fine cene vltimū valet discipulis in potu charitatis dedit: ad si-
gnificandū terminū veteris testamēti: ideo forsau ipse bibit z dedit petro: z sic em ordmē biberūt.
b s **H**ic scdo iussit implere vino puro calicē: z psecrauit dicens: bibite ex hoc oēs: z ipse ppriis ma-
nibus hūc ministravit cuiuslibet seo: sum: non autem pnum.

Dedit ill^o dicens. **L** Accipite z diuidite int^o vos. **A**D. z bibite ex hoc

facta in Hierusalem

5

A omnes: hic est sanguis meus novi te-
^{a s id est oibus fidelibus.}
 stamenti. **L.** qui pro vobis. **Ad.** et pro
^{a s cras in cruce: et quondam in sacramento altaris quando celebratur.}
 multis effundet in remissionem peccatorum.
Dico autem vobis: quod non bibam modo de
^{a s genere. i. de vino. b s copialis. c s s notabile resurre}
 hoc generum huius usque in diem illud cum illud
^{a s iterum vobiscum nouo modo.}
 timus. ^{b s quando sum iam corpore}
^{r anima beatus: et iam in termino nulliusq; viator: hoc factum fuit in die resurrectionis.}
 bibam novum vobiscum in regno patris mei
R. dei. **Et** bibet ex eo oes. **Ad.** **L.** hic
^{a s id est peccatum faciens quod est scandalum.}
 dixit illi iesus. **O**es scandalum patiemini in
^{a s contra me: quia recedens cum scandalo et peccato. b s p}
 me in ista nocte: quia scriptum est. **P**ercutiam
^{a s christi. b s in fuga. c s aph. d s fidelium.}
 pastoris et dispergent oves gregis: **S**us
^{a s itez p solaturos. b s a mortuis. c s iterum accersiam}
 vos: ideo non debetis desperare.
postquam resurrexero precedam vos in gali
^{a s nimis presumptuosus et dñsus pna virtute.}
 leam. **R.** respondens autem petrus ait illi: **E**t si oes
^{a s peccaverint per fugam. b s id est non pndar per illa}
 scandalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabo.
^{a s s conauerit.}
Et ait illi iesus: **P**etrus. **R.**
^{a s s bis.}
 gallus bis voce dederit ter es me negatu
^{a s cōtra verbū dñi et pphetiā zacharie.}
 rum. **Ad.** Amē dico tibi antequam gallus catē:
 ter es me negaturus. **R.** **Et** ille apostolus loqu
^{a s oēs crediderunt se fore pstantes.}
 batur. **Ad.** et si optuerit me mori tecum non
 negabo te. **S**icut et oes discipuli dixerunt
^{a s ad vna eterna: ad qua iudas nō fuit electus: sed im ad}
 et ego scio quod elegeris: sed ut adimpleat
^{a s nō vt ipso scripturae iudam necessitauerit ad}
 traditionem christi: sed ex malicia iude sequi eius ipso:
^{maliciam fore in iuda deus ab eterno pstant.}
 scriptura et quod manducat panem meum leuabit

Hic est sanguis etc. **L.** su
 per **D.** h. Sanguis christi di
 cif sanguis novi testamenti: quia si
 cur vetus testamentum confirmatur
 est in sanguine animalium imolato
 rum: ita novum testamentum sanguine
 christi confirmatum est: in quo apparet
 excellentia novi testamenti respectu
 veteris: vt arguit ap's. **E**t hic san
 guis effusus est p multis: intelli
 gendum est quantum ad sufficientiam:
 quantum autem ad efficaciam non
 fuit effusus pro omnibus.
Scandalum patie. **S**candalum
 pati i christo: est cadere ab ei fide
 atq; sequela. **D**iscipuli autem in illa
 nocte ceciderunt a christi sequela:
 nam eo relicto fugerunt aliam modum ab
 ei fide: quia facti sunt in fide va
 cillantes: et dubij atq; costernati. ^{† Zach. 13.}
R. respondens autem petrus. **H**iero. su
 per illud petri dicit. **H**oc nunc fuit
 dictum temeritatis nec modicium: s
 exstitit ardens fides erga christum.
Aug^o tñ supponit q fuerit psum
 ptiois aliquid: sed scilicet doctores plu
 res **H**ieronymo assentiunt: vt est
 scilicet **B**ernardinus et **A**ncientius
C **P**etrus gallus. **A**ug^o lib. ^{Aug^o}
 de concordia euangelistarum. li. iij. di
 cit: q etia negatio petri fuit icho
 ata etia ante pma catē galli. **A**n
 tē tñ esset consummata galli catē
 q: negatio pma totalitate sua trece
 pta: h; aliquid tractatum rps. **I**n h
 em includit pba illor: q dicebat
 petro: **E**t ex illis es: et argumētū
 qd adducebat ex loquela ei^o et ne
 gatio petri sequens: et sic p'tz q hñ
 potuit inchoari illa negatio anteq
 gallus pmo cantaret: et post can
 tū terminari. **B**artholæus ergo lu
 cas et ioanes q dicunt petrum negas
 se christum antequam gallicantu: loquunt
 habedo respectum ad negationem in
 choationem. **D**are^o autem q die ter
 tia negatione petri esse post pma
 gallicantu et antequam h; respectus
 ad negationem psumationem. ^{† D. 40. r}

Ma 5

De Lena domini

Edāt. Zy. 7 gerson i monates. c. cpl.
 a **C**adolph^o **C** Jesus tur. Ludol. Cartus.
 li. de vita chusti. parte scda. ca. lv.
 Spūalis turbatio ad pietatem 7
 misericordiam spectat: sed carnalis fur
 rore 7 ira excitat. Spū igit turba
 tur iesus 7 misericordie: siue cōpa
 tiēdo disciplo q̄ eū tradit: 7 tradē
 do perit: siue vt nos doceret quid
 agere debeam^o qm̄ i magnū facin^o
 aliq̄ue ruerē videm^o: sic 7 scī mise
 ricorditer ex charitate turbant: cū
 v̄get eos iam cigania a tritico an
 te messem separare. **Hec ille.**

Diero. **A**mē amē di. vo. Hierosā.
 In hoc mira apparet dñi paciētia
 q̄ p̄mū dixerat: vn^o ex vobis me
 tradet: p̄seuerat p̄ditō: in malo.
 Manifestius arguit: scz: qui intin
 git mecū in parapside: 7 tamē no
 mine pp̄rio nō designat.

Parapsid^o **C** **H**ecū in parapside. Pa
 rapsis est vas q̄dratū habens pa
 res ap̄ sdes. i. lafa: ide parapsis.
 Latin^o v̄o vas fictile seu luteū ad
 immitendū liquorē: vel alia plura
 aptū. Aspice nūc bñ discipulos aut
 ludolph^o: 7 cōpatere tā dño q̄ di
 scipulis: q̄ in magno dolore sunt
 positi: Ille aut̄ p̄ditō: ne v̄ba hęc
 ad eū p̄tinere viderent̄: comedere
 nō cessauit. Ceteris aut̄ p̄ristatis
 ac retrahētib^o man^o: 7 interdicit̄
 bus cibos ori suo: iudas temerita
 te 7 ipudētia q̄ p̄ditur^o erat mḡm
 manū cū eo mittit i parapside: vt
 audacia bonā p̄scientiā mentiret̄.

Beda **C** **U**e aut̄ hoi. Beda. Sed et
 hodie quoq̄ 7 i sempiternū v̄bo
 mini illi q̄ ad mēsam dñi malign^o
 accedit: q̄ insid̄is mēte p̄ditis: qui
 p̄cordijs aliquo scelere pollutus:
 mysterioz chusti secret^o p̄cipare
 nō metuit. Et ille em̄ in exēplū Ju
 de filiū hois tradit: nō quidē iude
 is peccatoribus: sed tñ pctō:ibus
 mēbris: videlz suis: q̄bus illud in
 estimabile et inuolabile domini
 corpus violare p̄sumit.

a s. i. laborat quomodo potest me opprimere: et consolacione mea pcurare. b s. i. iam. c s. p̄phetasādo.

Cōtra me calcāneū suū. **A**mōdo dico
 a s. presentialiter illud malū productionis: ne gatōnis v̄f fa
 ge. b s. scandalū illud.

Vob p̄s q̄s fiat vt cū fuerit factū creda
 a s. i. verus mellas: 7 p̄ consequēs deus 7 homo
 tis qz egō sum. **A**mē amē dico vobis:
 a s. aliq̄ue in charitate 7 in hospitio 7 patientia. b s. in membris meis.

Qui accipit si quē misero me accipit:
 a s. is est imbi honore: 7 obsequiū exhibendo. b s. i. v̄
 cū deo patri 7 spiritui sancto.

Qui autē me accipit: accipit eū qui misit
 a s. eternus p̄pter cōsiderationē v̄b̄m̄ illius v̄lly
 nis que inuincibat. b s. i. cor̄istat^o est ex impio rōnis.

Me. **C**ū hoc dixisset iesus turbat^o ē spū
 a s. iuramēto qd sequit̄. b s. certitudinaliter v̄v̄ qd loq̄t̄.
 b tu: 7 p̄testat^o ē 7 dixit. **A**mē amē dico
 a s. apollo.

vobis: quia vnus ex vobis me tradet:
 a s. iam in mensa comedet.

Q. **R**. mādūcat mecū. **J**. **A**spicietis q̄
 a s. ex magno stupore: cū se scēbāt innocentes rei bñ^o p̄t
 iudā: timebātq̄ ne eis aliquid inopinatum accidere tūdo
 aduincē discipuli hēsūtates de q̄ dice
 sequitur. a s. de tam horrendo facinore.

R. **E**t p̄ristatū. **R**. valde egeēt
 a s. quia plus credebāt verbo dñi q̄ pp̄rie cōscientie: quā
 nouerāt esse infontē: sed de futuro timebāt: quod p̄mum
 est iustoz: vt timeant ne cadant.

singuli dicerent: nūqd ego sū dñe: **A**ille
 a s. est traditō: b cibū caput.

ridēs ait: **V**n^o ex duodeci q̄. **A**d. **i**ngit
 a s. ex eodē carbino vel vase: vt securas videret: esse cō
 p̄bentium 7 desisteret. b s. iudas.

R. mecū i parapside: h me tradet. **S**v
 a s. ad mortē 7 passionē h̄m̄ ordinationē diuinā 7 enunciat
 l^o qdē hois vādīt sicut scriptū est de il
 tionē scripturaz. a s. et̄ne vānatiōis p̄ditat̄ lib̄: nō optat.

Ue aut̄ homini p̄ quē fili^o hois tra
 a s. imo h̄m̄ glo. multo mel^o ēēt oīno nō esse q̄ male esse
 qz tali nullū bonū ad bonū oīno adert: qm̄ vānariū.

det. **B**onū erat ei si nat^o nō fuisset bō
 a s. post interrogacionē oīm diceū: Nunqd ego sum: iude
 ne confunderet r̄ndit: Nunquid ego sum rabbi.

Ulle. **A**d. **R**espōdēs aut̄ iudas qui tra
 didit eū dixit: Nunqd ego sum rabbi:

A a s. i. temp. pdidisti no ego: qd delictu iude alius no publi
caute: s. p. fac sue illud scire significauit. b s. in mensa sedes
iuxta iesum dilectio singularis qui erat iohannes.

**Ait illi: Tu dixisti. J. Erat ergo eccl
bes vn^o ex discipulis eius in sinu iesu**

que diligebat iesus. Innuit ergo huic

simon petr^o / et dixit ei: Quis e de quo

**nunc q vnus traditur sit en. a s. i. inclinaffe ad interro/
dicit: Itaqz cum recubuisset ille super**

pectus iesu: dicit ei: Domine quis est?

Respondit iesus: Ille e cui intinctum b

panem porrexero. Et cum intinxisset

panē dedit iude simoni scariothis. Et

post buccellam tunc introiuit in eum sa

thanas. Et dicit ei iesus: Quod facis?

fac citius; hoc aut nemo scuit discum

ventu ad quid dixerit ei. Quidā enim

putabant quia oculos habebat iudas

quia dixisset ei iesus: Ene ea que op^o

sunt nobis ad diem festu. Aut egenis

vt aliquid daret. Cum ergo accepisset

a C Erat ergo recū. Anselm^o.
Quis naz ille est rogo te q supra
pecc^o eius recubuit: z in sinu eius
caput reclinat: felix quicqz es. S
certe ecce ia video: Iohanes est no
me ei. S iohanes qd tibi dulcedi/
nis: qd gfe z suauitat: qd luminis
z deuotiois hauriebas ab illo fo/
te: tibi certe oēs thesauri sapientie z
sciētie dei absconditi sunt: ibi fons
misericordie: ibi domiciliū pietatis: ibi
fauus eterne suauitatis. Hec ille.

b C Ille est cui intin. panem.
Iohanes Capistran^o: qd chris^o tri/
plici via Iudā volebat reuocare
a via sua puerfa. Primo p viā hu/
militatis. Secdo p viā benignitatē
cū pauerit eū corpe z sanguie suo
pctioso. Tñ ait in psona marie vir/
ginis: Cur tam pctiosa gustata cor/
poris z sanguis tuā nō mollescat
cordis duriciā? O neqstime iudas
cur ab impio tuo pposito nō desis/
tis: vides benignitatē cui magis:
q vltimā refectionē tecum sumere
voluit: cū me miserā matrē ad eū
accedere noller? Tertio reuocare
voluit eū rigore: z hoc tripliciter.
Primo terrore imittēdo z stupe/
re: ducēdo in palā maliciā pceptā:
nō pdēdo psonā: sed dixit: manus
tradētis me cū i mēsa est. q. d. hoc
dico: qz q et q de me tractant meā
n lateāt noticiā: z q ad talia partiē
da voluntarie me dispono. Secdo
rubore ingerēdo: z hoc qñ dixit: q
intingit me cū in parapside: vt sic
iudas cognosceret se esse cōpiche
sum in suo malo facto: et erubescē
ret atqz desisteret de malo pposi/
to. Tertio timore inferēdo. Unde vidēs iesus q nec sic primo aut secdo modo po/
tuit reuocare a malo pposito: voluit incutere timore dānatōis dicēs: Fili^o qdē va/
dit zē. Qz aūtes eterne dānatōis homini zē. C Qd facis/fac citi^o. Aug^o sup
Ioa. trac. lxxv. dicit: Hō pcepit facin^o: sed pdixit iude malū/nobis bonū. Quid em Iu/
de pei^o: z qd nobis meli^o q tradit^o chris^o ab illo: vt illis aduersus illū: p nobis pter il/
lū. Qd facis/fac citi^o. S pbbū: libēt^o pati ad passiōē q irati ad vindictā. S pbbū nō
tā pgnā expmēs pditoris q morte significās redēptor^o. Dixit em: Qd facis/fac citi^o:
nō tā in pnicie puidi suēdo: q ad salutē fidelū festinādo: qz tradit^o ē ppē delicta nra
z dilexit ecclesiā: z semetipm tradidit p ea: hęc ex Aug^o. C Cū s accē. Anselm^o.

A Anselmus

Iohanes ca
pistranus.

D

Aug^o sup
Iohannē.

Gal. 2. d.
Anselm^o.

De Lena Domini

E in meditatiōib⁹. Hoc quoq³ erat mansuetudinis tug dñe Jesu: q³ p³ fidū illū in egro fratrū palā detegere & confundere noluit: sed leniter admonitū accelerare iussit quod parabat: in omnibus his nō est auersus furor eius malign⁹ a te: s³ egressus foras satagebat circa frequens maleficiū.

**Chr⁹ sup
Joanne**

E Dicit ei Simon petrus: dñe quo vadis rē. **Chr⁹ sup Joanne. lxxij. i principio.** Magnū q³ dā dilectio ē dilectissimi & igne ipso vehemēti⁹ ipm celi petit: cui⁹ vim nihil retardare pōt: q³re eius feruore accessus petri⁹ audito iesu: Quo ego vado nō potest venire inq³: dñe q³ vadis. Hoc autē dicebat nō discēdi tū s³ sequēdi eū de siderio: nō dū em secutus se dicere audebat: sed quo iret rogauit.

Aug⁹

A iam meā p³ te pono rē. **Aug⁹ tractatu. lxxj. sup Joā. ait.** Quid in aio et⁹ eēt cupiditatis videbat: qd viriū nō videbat. Voluntatē suā iactabat in firm⁹: s³ inspiciebat valitudinē medic⁹. Iste p³ mittebat: iste p³ noscebat. Qui nesciebat audebat: q³ p³ ciebat docebat: q³ tū sibi assūperat petri⁹ in tuēdo qd velle: ignorādo qd posset. Quantū sibi assūperat: vt cū venisset dñs aiaz suā ponere pro amicis suis: ac p³ hoc & p³ ipso ille b⁹ dño offerre p³ sideret. Et nondū p³ se postea aia christi aiam suā polliceretur posturam esse pro christo. **Decibi.**

**Albertus
magnus**

Simon: ecce sathan expetit rē. **Albert⁹ magnus dicit.** Hoc sic intelligit. Diabolus tentandi potestate iam in vos a deo obrinuit: vt cribraret: id est purgaret sicut triticū: a quo per cribrū sordes & paleę separant: et ita separatus fuit p³ ditor ab alijs: quia vt **L⁹ yra ait.** Judas remansit diabolo ad p³ nā eternā: alij autē apli transferunt ad gloriā:

a s³ ex cōsortio sanctorū. b s³ i. statim. c s³ i. in⁹ & cetera. **erit continuo. Erat autē nox. Cū er**

a s³ ad tradēdū christū. b s³ ad alios discipulos. c s³ i. dantes nois mei tā inquit que est p³ passione.

go exisset dicit iesus: Hic clarificatus

a s³ p³ter tantā misericordiā quā habuit ad hoies: vt hūmiliaret: p³ misericordiā & iusticiā nō relinqueret.

est fill⁹ hois: & de⁹ clarificatus est in eo:

a s³ i. christū i resurrectione: & p³ totū mundū eū sibi subiciet et deus clarificabit eū in semetipso: et

endo. a s³ i. hoc fit statim. b s³ verbū blandientis.

continuo clarificabit eū. Filij autē

a s³ q³ hac nocte tollar a vobis. b s³ i. p³ desiderij cupim⁹ modicū vobiscū sum: queretis me: & v

tis meū esse. a s³ q³ sequit. b s³ i. p³ passione

cut dixi iudeis: quo ego vado: vos nō

a s³ q³ nūmō estis adhuc timidi: eo q³ spm⁹ sanctū nō habetis ad sufficientiā h⁹ rē. b s³ quāsi vltimū testamētū m⁹ potestis venire. **Et vobis dico modo.**

do vobis. a s³ quia mandata veteris testamenti erant in

monis: illud charitatis. **Ad adātū nouū do vobis: vt diligat⁹ in**

a s³ alterutrū. b s³ id est dilexi vos in his que sunt ad salutē: sic etiā diligere debent.

uicē: sicut dilexi vos: vt & vos diligatis

a s³ i. ad quod periculū vel solatium.

in uicem. Dicit ei simon petrus: domi

a s³ p³ter imp⁹fectionē tuā ad huc.

ne quō vadis? Respondit iesus: Quo

a s³ Post missionem spiritus sancti sequeris me in passione crucis.

ego vado nō potes me sequi modo: se

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

queri autē postea. Dicit ei petrus: Quare

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

nō possuz te seq⁹ mō: Aiam meā pro te

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

pono. Rndit iesus: Aiaz tuā p³ me po

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

nes. Amē amē dico tibi: nō cātabit gal

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

lulus d⁹ nec ter me neges. L. Ait at dñs

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

simoni: Simon: ecce sathan expetit

a s³ i. in ap⁹tes ante q³ gallus cōtet negare me: & p³ m⁹ illā negationē v⁹ q³ ad secundū cantū galli.

ur rē. Hoc sic intelligit. Diabolus tentandi potestate iam in vos a deo obrinuit: vt cribraret: id est purgaret sicut triticū: a quo per cribrū sordes & paleę separant: et ita separatus fuit p³ ditor ab alijs: quia vt **L⁹ yra ait. Judas remansit diabolo ad p³ nā eternā: alij autē apli transferunt ad gloriā:**

vos vt cribraret sic triticū. Ego autē ro

De oratione dñi in monte Oliveti

7

A ^{a s vt post casum iterum resurgas ad penitentia ne despe}
^{res: sed fidelis emaneas finaliter.}
gaui pte vt no deficiat fides tua: Et tu
^{a s ad penitentia: recordare z b s. i. facias animatos esse si}
^{deles quos tibi commendabo vt non desperent.}
aliqui puerus confirmat freres tuos. Qui
^{a s confidit nimium in sua constantia}
dixit: Bñe: tecum sum parat' et in carce-
^{a s ad repraesentandū presumptionem z querendum vniuersi}
^{auxilium.}
re z in morte ire. Et ille dixit: Bico tibi
petre: non cantabit hodie gallus donec
^{a s consequenter instruendo}
ter abnegas nosse me: et dixit eis: Quā
^{a s ad portandū necessaria. b s ad portandū pecunias.}
^{c s licet sandalij essent induti}
do nisi vos sine sacco et pēra z calci-
^{a s defuit in via}
amentis: nūquid aliquid defuit vobis?
^{a s vñq̄ defuit. b s instruēdo quō debe}
^{rent se in tpe tribulatiois z persecutiois tenere.}
At illi dixerunt: Nihil. Dixit ergo eis
^{a s ad portandū aliquid. b s. i. portet.}
Sed nūc q̄ habet sacco: tollat simili-
^{a s p pecunia. b s scz gladiū. c s admittit gladiū tempore p}
^{secutiois ad duo: scz ad terroris inuasionem: z ad corpo}
^{ris defensionem.}
ter z pēra: sed q̄ nō habet: vēdat tunicā
suam et emat gladiū. Bico em vobis
^{a s p ppetas z pā. z maxime p elaiā.}
qm̄ adhuc q̄ septū est optet impleri in
^{a s sic dicit deus p elaiā}
^{b s pfecto.}
me. Et cū misit deputar' ē. Et em ea

A ^a **Ad cantabit ho. zc. Chry**
^{solfo. Permittit eū cadere: erudi}
^{ens in oib' credere christo: plus}
^{etiā q̄ pprie cōscientie. Sequit.}
^{Non sufficit desiderius hois nisi}
^{nuru superioris potiatur.}
b ^b **Qui misit vos sine sacco.**
^{zc. Glo. Ad eadē regula viuēdi}
^{psecutiois tpe q̄ pacis/discipulos}
^{informat. Bñis si qdē discipul'}
^{ad p̄dicandū: ne qd tollerēt in via}
^{p̄cipit: ordinās/scz vt q̄ euāgelij}
^{nūciat/de euāgelio viuat. Instate}
^{po mort' articulo: z tota illa gēre/}
^{z pastore z gregē psequēte: p̄gru}
^{am rpi regulā decernit: p̄mittens}
^{neeria victui: donec sopita p̄secu}
^{toz ifania tps euāgelicādi redijt:}
^{hec ibi. vñ seq̄ instate necessitate}
^{z cā pregnati plura omitti p̄nt: q̄}
^{alio nō liceat de rigore obseruātie.}
c ^c **Gladiū. Ambro. sup Lucā**
^{dic: Cur gladiū emere iubet q̄ fe}
^{rre. phibes: cur h̄re p̄ceptis quē}
^{vetas. p̄mi. i. extrahi: nisi forte vt}
^{sit para defēso: si necessarie vltio}
^{vt videar potuisse vindicare/ sz nō}
^{luisse: lex tñ referre nō vetat: z iō}
^{fortasse petro offerētī duos gladi}
^{os sat' ē/ dicit: q̄ si licuerit vsq̄ ad}
^{euāge. equitat' p̄fectio. Hec. ibi.}
^d **Et hymno dicto. Bernar-**
^{Bernardus}
^{nus}
^{7. 1. 53. d}
^{din' li. de christiana religioe. scrip̄.}

^{a s. i. sc̄pta i lege. b si p̄rio habebūt: nā q̄s paz distat. p̄nibilo rep̄u-}
^{que sunt de me sine habet. At illi dixerūt. Ec}
^{taf. a s videte discipuloz dilectionē: q̄ nec de corpore nec de cibo nec}
^{de pecunia curauerūt: sz tñ vt m̄m̄ defenderēt quē sūme dilexerūt.}
ce dño gladij hic. At ille dixit eis: Satis est.
Jesus orans. Ad. i. Ad. att. xxvi. R. i.
Ad. xiii. L. i. Lucē. xxii. J. i. Joā. xviii.
^{s supra notata.}
Ec cū dixisset Jesus. J
^{a s gratiarū actiones post cenā vel post orationē}
^{christi quā p̄ discipulis suis fecit flexis genibus et}
^{oculis eleuatis.}
Ad. et hymno. R. dicto extierūt p̄

De oratione domini

Ely. ar. i. ca. i. Ex hoc loco apertius patet: quod in principio et in fine comestionis solitus erat christus laudes et gratias reddere deo patri. Quod et docuit obseruare discipulos suos.

Chryso. Ideo dicit Chrystus. Audiant qui velut porci simpliciter manducantes cum ebrietate surgunt cum decreet gratias agere et hymno mensam deserere. Audiant quingus vltima orationem in sacris mysterijs: id est in missa non expectant etc.

Aug. sup. Joan. **S**ciebat et iudas etc. Augustinus super Joannem tractatu. cxi. dicit. Ibi ergo lupus ouina pelle contactus: et inter oues alto patrisfamilias consilio toleratus didicit: ubi ad tempus eriguum dispergeret gregem in insidijs appetendo pastorem.

Scotus. **E**spit contristari. Doctor subtil. in. ii. li. i. m. az. di. xv. q. vni. ca. sententialiter: quod christus tristatus et passus: non tamen per appetitum sensitium: id est per sensualitatem: in quo martinus dolor et meror fuerit ratione optime complexionis: unde sensus tactus maxime erat perceptiuus obiecti disconuenientis: Sed etiam quantum ad appetitum intellectiuum. id est per rationabilitatem. Licet enim voluntas eius ut libera: id est quantum ad se absoluta non pateretur: eo quod sic immediate ferebatur in deum: et deo fruebatur. Nec etiam in quantum volebat pati pro salute generis humani ipsius passionem libere acceptando. Patiebatur tamen et tristabatur in quantum ipsa passio erat conditionaliter nolita: id est noluit pati ex conditione: videlicet si aliter diuinum beneplacitum posset adimpleri. Vel noluit homines esse in tali statu: a quo per eius mortem eripiendi essent. Et ponit exemplum. Sicut foris politicus: id est cuius nollet ciuitatem suam tale necessitatem incurrisse: a qua eam liberari oporteret per mortem eius. Tristabatur etiam de dubietate discipulorum: et peccato crucifigentium: eo quod esset offensiuum diuine maiestatis. Et sic erat passio in voluntate ut libera: etiam quantum ad superiorum portionem: id est per illam partem anime: que est ad superiora: et hoc large sumptam. Voluntas etiam ut natura: id est in quantum naturaliter diligit proprium suppositum: id est seipsum hominem: patiebatur per vtriusque portionem: scilicet tam ratione inclinationis naturalis ad appetitum sensitium: quam ratione inclinationis ad vitam confirmatiuam: qua per passionem ille homo priuabatur. Et sic veraciter poterat christus dicere illud psalmiste: Anxiatus est in me spiritus meus: in me turbatus est cor meum. Nota spiritus meus anxiatatus: id est contristatus: quia anima christi quantum ad voluntatem anxiatata seu contristata fuit quantum ad vtriusque portionem. Similiter quantum ad intellectum per vtriusque portionem apprehendebat obiectum disconueniens naturaliter et conditionaliter voluntati.

in mote oliueti. 2. Et egressus ibat per
a s. ubi erat ortus s. in iosa. in que intouit ihs cum discipulis
psuetudinē in mote oliuarū tras toren
a s. sic dicitur ppter pluralitatem arborum cedrinarū. b. s. p. d. m. est situm ppe montē oliueti in pede montis.
tē. 3. cedroni villā. R. cui nōmē gēth
a s. Gallis iofabbat est inter montē oliueti et hiemalē: et per illius vallis medium transit torrens cedron: que traierunt iesus et discipuli eius.
semani. Secūti sunt autē eū et discipu
a s. ordo verborum est. Sciebat locū iudas qui tradebat eū.
li eius. 3. Sciebat et iudas q̄ tradebat
a s. r. p. ex quo patet aptitudo loci ad capiendum christum ex tribus. Primo: quia erat a ciuitate remotus: et ipsi agebant eū sine strepitu turbarū. Secundo: quia erat dauus. Tertio: quia proditori cognitus.
eum locum: quod frequēter cōuenerat Ie
sus illuc cū discipulis suis. Ad. et dixit:
a s. i. nec loco nec mente moueamini: et hoc dixit octo discipulis: tres enim secum assumpturas.
Sedete hic donec vadā illuc et orem.
a s. i. iohanne et iacobo: quia illos tres discipulos admitterat frequēter ad secretiora.
Et assumpto petro et duobus filiis cēbedei
a s. i. vebemēti merore intēsiue et extēsiue p. d. i. nō passio. ne ducto: sed voluntate vocato. b. s. subito terrore conuerti.
b cepit contristari et mestus esse. R. pauere

paliumb. m. i. j.

Inhibitas

Ps. 142. a

A a s adeo pavor increvit vt generaret tediu. b s i. adeo tri-
 sticia r redio ania mea replata e: q si maior esset/ocideret
 r tedere. **Ab.** **Tuc ait ill:** Tristis e aia a
 me. a s i. expectate. b s sicut amia speciales/qui debet
 in angustis amicus assistere/sicut dicit Lrra.
mea vsq ad morte: sustinete hic r digi-
 late mecu. **Ipse auulsus est ab eis qua-**
 tu est iactus lapidis. **Ab.** **Et pgressus b**
 pusillu p dicit in facie sua. **R.** sup ter
 ra: r orabat: vt si fieri posset/trasiret ab
 eo hora et dixit: **Abba pater: oia possi-**
 bilia sunt tibi: trasfer huc calice a me.
Ab. **Abi pat si possibile e trascat a me**
 calix iste: verum non sic ego volo/ sed sic
 tu. **Et venit ad discipulos r iuenit eos**

Tunc ait illis. Bernardus in libro de christiana religioe ait: **L**
 opium verbum/ o flebile verbu
 o amabilis vox: Tristis est anima
 mea vsq ad morte: hic modus lo-
 quendi magnitudinē tristicie signi-
 ficare potest eo modo quo multa
 turbati dicere solēt: Turbat sum
 vsq ad mortem: id est tanta turba-
 tione q est mihi qsi mors. Et seq-
 tur. Sed queso: vnde tristat/ atq
 quō ille inuisibilis sol eclypsim tri-
 sticie patitur: qui omnē animā co-
 herente sibi facit coruscare splēdo-
 ribus r leticijs ineffabilib replere:
 nisi qz aduocata ab ipso erat tristi-
 cia illa: atqz iussa nō impertuna ve-
 nit: id est insperata: hec ille.
Et pgress. pusill. Nicolaus de Lyra sup
 mattheū dicit: **L**bi
 stus per orationē offerebat spiri-
 tum deo patri p nobis: que quidē
 oratio ostendit pfecta: qz solitaria
 cū dicit: et pgressus pusillū: quia
 oratio est eleuatio mentis in deū:
 quod meli fit quādo homo est se-
 questrat ab alijs. Secūdo: qz hu-
 milis: nā pcedit in facie. Tertio:
 qz deuota / cum dicit: **Abi pater.**
 Quarto qz recta: qz volūtate suā

Bernardus

Lyra sup

Oratio flectit

agonia

Nicolaus de orbello

Bonauer. sup m grm

supponit voluntati diuine/dicēs: Verūtamē nō sicut ego volo rē. Quinto qz chari-
 ratia: qz in agonia mortis possit dulciter suos discipulos visitabat. vñ seq: **Et venit.**
Abba pater. Nicolaus de orbello in cōpendio suo super tertiū dist. xvij. q. ij.
 in fine dicit: qz **Abba** christus exauditus fuerit in omni petitione sua: qua petiuit aliquid
 voluntate rationis seu voluntate absoluta: iuxta illud: Ego autē sciebam quoniā sem-
 per me audis: nō tamē fuit auditus in omni eo quod petiit volūtate sensualitatis: qz
 non petebat vt exaudiretur/ sed vt erudiremur.
Abi pater si possibile est. Bonauer. sup magistrū in. iij. dist. xvij. q. vj. qz hec
 oratio quā christus orauit nō erat oīno sensualitatis nec oīno rōnis: sed vtriusq fuit:
 sensualitatis vt mouētis: rōnis vt pponentis p sensualitate: cui sensualitatis rō fuit
 aduocat et desideriu pponēdo: seruata tñ forma iuris. Dictat em̄ **Abba** qz ois
 appetit deo debet esse subiect. Sed ibi est **Abba** cū ratio sciret sensualitātē nō
 exaudiendā: quō hanc. pposuit petitionē: Rūdet idē qz hui ratio fuit triplex. Prima
 ad manifestationē humane nature assumpte: que naturaliter refutabat passionem: et
 in hoc erudiuit nostram fidem. Secūdo ad confirmandam nostram imbecillitatem:
 vt nō diffidamus si passionis pericula exhorremus: et in hoc erexit spem. Tertio vt
 ostēderet volūtate nostrā diuine voluntati esse per oia subiciendā: qd ostēdit in con-
 ditione appōstra. Nō sicut ego volo/ sed sicut tu: r in hoc ordinauit i nobis charitatē:
 qua affectū nostrū diuine volūtati cōformare debemus. Unde magis in ista orōne

De Oratione dñi

oravit pro nobis q̄ pro se. Apparuit aut̄ illi. Vincitius de valentia in suo passionali. Angel⁹ venit ad confortādū eū: nō q̄ ip̄e indigeret eo: q̄ fortior ē angelis. S; angel⁹ fecit obsequium quod debuit facere erga dominū suū: sicut facit scutifer. i. armiger confortans dñm suū multū fortē p̄ liū intrācē: q̄ dixit christo p̄m mē: tē deuotoꝝ ⁊ secōduꝝ doctoꝝ: dñe hec passio nō est p̄tra volūtātē vestrā: vosmet ip̄am ordinastis euz p̄re ⁊ sp̄scō. p̄ saluatiōe credentiū ⁊ obediētiū: sō sc̄i p̄res leti ex peccāt̄ vos in limbo: ⁊ ex ista passioe magna gl̄ia est vob̄ parata: q̄ pp̄t̄ ip̄am eritis iudeꝝ vniuersalis sup̄ oēs creaturas. Et dicit sc̄t̄s Bernardin⁹: q̄ angel⁹ confortauit christū in forma corp̄ea: velut hoīem in agonib⁹ fatiscētē: vt but⁹ apparitio ⁊ confortatio tota referat̄ ad formā serui penitē: ⁊ non dei. Quid dō angelus iste christo dixerit: p̄ euāgelū nō claret: sed absq̄ cōtradictiōe fidei relinquit̄ piḡ mēti: vt deuote credamus hūc angelū confortatiōis verba decētia p̄tulisse: sicut decebat dicere angelū a deo celic⁹ missum ⁊ suscipe hominē iesum cū demonijs ⁊ diabolicis hoīb⁹ certatuz quia vt homo nō vt dei fili⁹ hanc confortationem accipiebat.

Amis

Bernardinus

5

Quidā deuot⁹

Boicēna

Fact⁹ est sudor tē. Qui dā deuot⁹. Causā sanguinei sudoris possum⁹ pbabilē demonstrare. Nā Quicēna. vj. naturalit̄ ait q̄ vehemens imaginatio defacili mutat cord⁹. S; christ⁹ vehementer imaginabat̄ de sua passioe: ita q̄ p̄m fr̄ciscū maronis vidit totū p̄cessū: nō solū suę passiois: vērūctā oīm martyꝝ q̄ passuri essēt vsq̄ ad nouissimuz diē: p̄pter qd̄ ⁊ totus horroz inuasit euz: vt oīs ossium medulla moueret: ⁊ oīa membra tremore cōquassarentur

a s̄ specialiter: q̄ plus ceteris obligatior ex p̄missione. dormiētes: ⁊ dixit p̄tro: Sic: Simon dormis: nō potuisti vnā hora vigilare a s̄ exhortatus est omnes tres. b s̄. i. ne tēgiato sup̄ eos: non enim dicit: vt non tentemini: quia possibile ē s̄m. Die ronpmum. mecū: vigilatē ⁊ orate vt nō intrēns i tē a s̄ vester paratus est. b s̄ s; in a: tum vt sp̄ritus promptitudine per imbecillitatē depumit: et reuocat a vigilantiā / constantia ⁊ f. det. p̄fessione. tationē. Sp̄s q̄ dēꝝ p̄mpt⁹ ē: carō aut̄ a s̄ ad locum solitarium. infirma. Iterum secūdo abijt: ⁊ orauit a s̄ quia oratio iesu inuariabilis est: nos ad eandem inuariabilitatē per hoc alligat. eundē sermonē dicēs: Pat̄ mi si nō potō offerri patri ⁊ p̄ntionē ⁊ voluntatē ⁊ cop̄tū et vitā: neq̄ r̄sum accipit: nō p̄pterea cessat ab actioe bonā. tēt̄ h̄ calix transire nisi bibā illū: fiat vob̄ orat̄ pius iesus: et non respondeat: et nō animo consistatur: sed ad piām et vtilē reuerentē exhortationem. lūtas tua. Et. R. vēit itēꝝ ⁊ inuenit eos a s̄ p̄e nimia tristitia et somnolentia. dormiētes: erāt em̄ ocli eoz grauati: et b a s̄ p̄e confusione et verecundia. b s̄ cū multa p̄miserūt et magna: attamē in partio m̄tenti sunt desides. ignozabāt qd̄ r̄ndērēt ei. Et. R. relicto a s̄ cōp̄tebatur filijs pijs pater: ⁊ ip̄e sustinebat volentia pondus: vnde hac vice nihil dicit. b s̄ non pro remouēda pertinaciter passione p̄m Bernardinū: sed p̄ conformi voluntate cū patre pandenda. illis iterū abijt: et orauit eundē sermonē: et. L. positis genib⁹ orabat: dicens: a s̄. i. pat̄ si sic est volūtas tua: vt pro humano genere moriendo et patiēdo satisfaciā: ecce me p̄mptissimū et paratū fiat nō qd̄ ego volo: volūtate nature et sensualitatis: sed qd̄ tu: q̄ ego idē volo libera voluntate. pat̄ si vis transfer calicē istū a me: vērūctā n̄ mea s; tua volūtas fiat. Appuit a s̄ i specie hūana et loq̄ns voce articulata. b s̄ a p̄e p̄fōtādo christi hūanitatē p̄tra tristitiā insurgetē in eo s̄o boīe. At illi āgel⁹ de celo confortās eū: ⁊ fact⁹ i a s̄ pugna exorta in christo sancte volūtatis cū natura sensuali: hec ex charitate pati voluit: illa naturaliter resistit. b s̄ timore interim et charitate vehemētius pugnantibus. c s̄ tanta fuit christi lucano in mente: vt carō suā innocentiā allegaret: ratio charitates p̄poneret: et ita q̄ sudor ex christi corpore emanaret. b agōiā plix⁹ orabat. Et fact⁹ ē sudor ei

H erat tñ horribil' sensual' imago i mēte chisti rēpēntiā
oēm passiōis ordīnē: vt būozes p sudorē exirēt: et aliqd d
sanguine sudorē tangente vt in terrā decurreret.

hic gutte sanguinis decurrēt i frā. Et
a s terit facē suam ne videret discipulis q sanguinē su
dorē iudallet.

cum surrexisset ab orōne r venisset ad

discipulos: iuenit eos dormiētes pētri
a s qre non inuocans diuinū auxiliū vt adiuu et spm r
sticia: r ait illis: **Quid dormitis: Quid.**
passiōne custodit discipulos vt reqēscāt. b s post q requi
euerunt dicit.

dormite iā r reqēscite. R. Sufficit. L.

a s qz tēpus ē: appropinquabit em vebemētissima tenta/
tio: ideo orate vt non comprehendat vos r vincat.

Surgite r orate ne intrens in tētationē
a s illa verba. b s passiōis p dīstīnta infallibiliter qua
capereēt: ligaret r traderet manib' argētatis.

Q. Ecce appropiābit hōra. R. r filio
a s in ptates iudeoz inuidoz vt faciāt i me volūtātē coz
b s i ad eos q veniūt me cape: qz volūtaria ē mea passio.

hois tradetur in manus pctōz: surgite

a s in p pino: qz iā forsan viderat chisti' lucernas ful/
gere: vel forsan in spūstu vidit iudā discurrentē in ciuita
tē: r pgregantē armigeros ad capiendū pium dñm.

eamus: Ecce qui me tradet pōpe est.

Secda via lapi
dosa hz āttuoz
consideratiōes.
Jesus a iudeis captus.
Jesus Anne adductus.
Jesus cayphe missus.
Jesus vultu velatus.

tas: ideo videtur magis dicendum q sudorem sanguine tinctum sudauerit. Dicit
enim textus: et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis: non dicit: sudor eius est
sanguis: sed sicut gutte sanguinis: quia gutte fuerunt tincte sanguine.

† Secunda via lapidosa. Ista via dicitur lapidosa: quia nimis corda iude et
iudeoz fuerūt indurata: nō attendit em iudas ad omnia que dixit sibi chistus: nō etiā
quia ore eū allocutus est dicens: **Q** iuda osculo filiū hominis tradis: ideo iude erat
lapidosa. fuit insuper iudeis dura r lapidosa: quia chistū que toriens audierunt et
viderunt non agnouerunt: prostratiqz suam imbecillitatem nō cognouerunt: chisti
voluntarium accessum non attenderunt: inhibitionem ne discipulos caperent non
intellexerunt: neqz etiam pietatem quam in impio Dalcho ostendit aduerterunt:
Ideo valde indurata et lapidosa. fuit demum discipulis lapidosa: quibus pēdi/
xit fugam r scandalum: r maxime Petro: nihilominus tamē impleuerūt scandalū
et fugam. **Q** indurata via fuit apostolis: qui etiam volebant chistum dei filium
gladio defendere: quos omnes verbo prostravit: vt manifeste habetur in euangelio
Joannis rē.

et ania et oia interiora nature be/
rentia: et carni frigide cōcuteren/
tur timore: vñ ex tali motu et mē/
brozū conuassione sudor sangui
neus causabat: qui per duas tūni
cas vebemēter stillabat velut gut
te aque decurrēt in terrā. Sic q
tunicę ita humide factę sūt: ac si
per aquā tractę fuissent: Tātūqz
vapor exiit d corpore eius: sicut
apparet sum' tēpore matutino ex
silua humida ascēdens. Dicit au
tē Lucan' q in chisti corde con/
currerūt ad inuicē timor r amor/
timor pēne quā passurā intellige/
bat: qui timor fecit concurrere to/
tū sanguinē ad coz. Et amor gene
ris humani p quo passur' erat/pa
riter coz adūt: r extunc coz valide
iplotū r exurgens agonia. Amor
dicebat: volo q moriā chistus
p populo et fratribus. Moluit ti/
mor: vt pateret tñ horredā passio
nē: et amor ipetu facto pstringen/
do coz chisti in timorē: vnde ve/
hemēs pugna in corde chisti: ita
omnes pori corpōis chisti aper/
ti sunt: et cum sudore sanguis exi/
uit per omnes poros fluens abun/
de super terram. Et licet aliqui di
cant sanguinē sudasse solum pro/
pter bonitatē complexionis que
nihil superfluum habuerit: sed sa/
cre scripturę non habetur auctori

Lucanus

D

Judei remississimi lingua argentesque Chanaanite pro minoribus venduntur.
Judas possidet agrum in agris. Nihil est in fortibus similibus.
Judas vultus mihi dicit, ego enim vobis Maham. Consecrati vobiscum et sanctitatem.

De Laptione domini

Leo papa i. **Leo papa i** fermode. Videte fratres et diligenter inspicite: que germina et quales fructus de auaricie stirpe nascunt. Quia merito aplos raudice esse maloz omnia diffiniuit: qz nullu pccm sine cupiditate co- mittit: z ois illicinus appetit illi- us auditaris est mozb: amoz pe- cunie vllis est ois affectio: z omia lucri cupida etia p exiguo perire no meruit. Nullaqz est iusticie in illo corde vestigiū: i quod sibi aua- ricia fecit habitaculū. Hoc pñd iudas inebriatus veneno: dñi sicut lucrum/peruenit ad laqueū: z taz stulte impius fuit: vt triginta ar- gēteis dominū venderet z magi- strum. hec ibi.

Quis dicitur de capro

Bernardus. **Quēcūqz osculatus fuit.** Bernardus doctor mellifluus. Iuda mercator pessime: o proditor auarissime: cur non petiisti a matre triginta illos argēteos? Et qz paupercula erat: aut medicasset: aut potius seipsam vēdidisset: de dissetqz tibi precium: ne dilectū filiū suū pderes innocentem.

Nicolaus de lyra. **Et oscularetur eum rē.** Nicolaus de lyra. Hoc ideo fecit: ne pro iesu caperent iacobum al- phei: qui erat valde similis chri- sto in facie: ppter quod dicebatur specialiter frater domini.

Eugenius. **Et osculatus est eum rē.** Eugenius dicit. Omnes prodit- tores veritatis se fingūt amicos: et libenter osculi signo vtuntur.

Et appropinquit iesu vt oscularet eū. **R.** Et cū vēnisset: statim ac- cedēs ad eū ait: **Daue rabbi.** Et osculat' est eū. **Ad.** Dixit ei iesus:

Iesus a iudeis capif. **Ad. i.** Mar- **bei. xxvi.** **R. i.** Marci. **Xvi.** **L. id est** **Lucē. xxii.** **Z. i.** **Joannis. xviii.**

Iudas **ergo cū accepissz** **a s** vt sic esset raunus au- **ctoitate magnator: reliqz** **osom: pñaph: z sacerdotz:** **vt haberet curā pontificis**

z imperat ozis. **cib' z phariseis ministros: vēit illuc cū** **a s** vt christus non posset latere in tenebris. **b s** ne posset **lāternis z facibus z armis.** **Ad.** **Et ad** **eū defendere discipuli.** **a s** cū suis discipulis de aditu **iude pditoris.** **b s** vñ fuit impletū vicū vulgare.

huc iesu loquente: ecce iudas scario. **a s** Delius sibi fuisse vt fuisse vn' in. **ri.** **b s** vt sic chri- **stū arcū circa starent: ne illabi posset de mambus iploz** **tibis vnus ex duodecim: z cum eo tur-**

ba multa cū gladijs z fustibus missa **a s** vt p hoc cōminari posset synagoge eiectionē atqz ptra **dicēnd' punitiōne.** **b s** vt p hoc allegaret iusticiā z dñi: **stī falsā doctrinā: eo qz doctores legē ptra eū starent.** **c s** vt **p hoc diceret oia fuisse sapiētia maturo consilio tractata.** **pncipibz sacerdotū et.** **R.** **scribis et** **seniorib' populi.** **Bederat autē tradit'**

a s iudas. **b s** quia oia ista superius narrata non suffici- **ebāt iude: s** insuper dedit eis signum. **Signū dico quo** **pius iesus discipulos in teneritudine amoris z osculo pa- **cis suscipere consueverat.****

b tōz eis signū dicens. **Quēmcūqz oscu-** **latus fuero: ipse ē: tēnete eū z ducite caute.** **L.** **Et si cēdebat eos:** **a s** paulo. **p**pius: ceteris pedes retro trahentibus: quasi veniret de ciuitate nullius mali confusus. **b s** ampropinquasset. **c s** impud- no traditor.

c et appropinquit iesu vt oscularet eū. **R.** **Et cū vēnisset: statim ac-** **a s** iudā. **b s** salutem in girm vbo amico: quē trader ore puerfo: in lingua porrat salutē: in corde vo **venenū mortis.** **c s** sicut cōter faciūt pditores: qui se amicos signo ostendūt: z opere negant.

d cedēs ad eū ait: **Daue rabbi.** **Et osculat' est eū.** **Ad.** **Dixit ei iesus:**

A a s nō motus iniuria sed allec^r charitate amicū vocat: si reuerri ad penitētiā anbelet. b s iā totū desperatū z indu^r ratiū pditorē noiat: non sū magistru sed misere aie sue.

Amicē ad qd venisti. L. Jūda osculo
filii hois tradis. J. Jēsus itaqz sciens
a s s cogitantes z machinantes iudeoz: quō consiliati sunt in aiām eius. b s nō tamē motus: licet scit^r ad hoc eos venisse: sed sponte se tradidit.

oia q vētura erāt sup eū: p̄cessit et di-
a s ad qd ita armati venisti ad me capiendū: qre nō iā ma- nus imāno: qz nō placet mihi ad huc chris^t eni in medio rit eis: **Quē queritis? Rēspōderūt ei:**
eos excecavit eos. a s s qm^o: si tu scias vbi sit demōstra nobis: qz capiendū est. b s a d. mira res sitantū vos vlt^r pōntis ad capiendū: z iā signū vidistis: z ego quē oēs se- pius vidistis in medio vēstrū sum: z nō audens manus i me extendere: qz nondū licentiaui vos.

Jesum nāqarenū. Dixit eis iesus: Ego
a s i. imobilis sicut z iudei imph: cū quib^o iā impius fac^r est: vt nō possent p̄gredi vt chas^t caperent.

sum. Stabat autē z iudas qui tradidit
a s i. post q. b s s ex virtute hui^o verbi diuini.

eum cum ipis. Ut ergo dixit iesus ego
a s i. retrocedētes ceciderūt resupini veluti nullū momē ti. Jūda dicit Ly. Si vno verbo oēs p̄stravit: de facili ab eis euadere potuit: s oia facta sūt vt pateret diuinitas.

sum: abierūt retrorsum z ceciderunt in
a s vt manifeste oñdat eis oia sufficiētia ad reuocādū eos a p̄posito p̄uerso: s qz p̄manebāt i malicia nullā habēt ex- terram. **Iterum ergo eos interrogauit:**
cusationē. a s ad hoc p̄sentes in malo p̄posito capiendi innocētē z interficiendi.

Quem queritis? Illi autē dixerunt: Jē
a s i. sans iā admonui vos doctrina in caritate: verbo hic in cāpo: insup notabili miraculo z ope: in quib^o oibus de clarauit vobis qz ego sum chas^tus melias quē vos expecta tis: sed qz indurat: meipsum tradō.

sum nāqarenū. Rādit iesus: Dixi vo-
bis qz ego sum. Si ergo me q̄ritis/ sinite

Amice ad qd venisti. Lu/
dolphas Cartu^o. in. ij. pre caplo. **Ludol. cartu^o.**
lij. dicit. Vocat euz amicū sūm ita tum pristinū: amicaliter em̄ ele- ctus a dño in aplm. Ac si diceret: ad qd scelus dilapsus es vt disci- pul^o traderes magistrū: z dū esses ap̄tus fac^r es traditor. Vide qd feceris: et cōsidera finem tuū ma- lā. Vel amice qz diligo te: sed im- mice qui me tradis: vel vocat euz amicū ironice impropers simu- lationes tanq̄ sūm Aug^o. diceret: **Ocularis z insidiaris: noui qua- re veneris: amicū fingis cum pdi- tor: sis: ostendis amicitā signo: et agis pditionē de facto: amicitie si gnis pditores vtuntur: vt eozum dolus latentius peragatur.**

Osculo filii hois tradis.
Amb. li. r. Jūda osculo filii hois tradis. hoc ē amoris p̄guore vul- nus infligis: et charitatis officio sanguine fundis: et pacis instru- mēto morte irrogas. **Seru^o dñm discipul^o pdis magistrū: electus auctorē: hoc est illud: Utiliora vul- nera amici q̄ volūtaria oscula ini- mici. Proditori hoc: Osculet me osculo oris sui: hęc ille.**

Processit et dixit eis. Esai
as diu prophetauit de voluntaria chris^ti morte cum ait: **Oblat^o est quoniā ipse voluit.**

Dixit iesus/ ego sum. Au/
gul. sup illā passum ioānis tracta. crii. ait: **Ubi nūc militū cohors et ministri principū z pharisoz: vbi terro: z munimē armatorū: nem-**

pe vna vox dicētis: ego sum: tantā turbā o dñs sero cē/ armisqz terribilē: sine telo villo pculsit/ repulit/ stravit. Deus em̄ latebat in carne: z sempitern^o dies ita mēbris occul- tabat humanis: vt lateris z facibus querere qz occidēdus a tenebris. Ego sum dicit: z impios deiecit: quid iudicaturus faciet qui iudicandus hoc fecit: quid regnaturus poterit qui monturus hoc potuit? hęc ibi.

Dixi vobis qz ego sum. Alexāder de ales in. iij. parte. q. xvij. mēbro. iij. arti/
culo. ij. **Rādit cōmuniter q̄rentib^o circa hūc passum: q est de traditōe z captiōe occi- sioneqz chris^ti: z dicit. Erquo chris^t sciebat iudā eū tradēdū: z iudeos i ei^o mortē ma- chinādos: ideo fuit necesse vt fierēt illa: nā si nō fecissent iudei: z iudas min^o q̄ petrus: quō redempti fuissetus: Dicit doctor: qz fuisset^o redēpti per suā volūtate p̄mptam**

De captione domini

E ad passionē. Tū nota si iudei per
terreri hoc miraculo prostrationis
credidissent christo: suffecisset vo-
luntas christi. Sed dices: quō pro-
phetie iussent adimplere? Si est
Jonas 3. b. legatione: Adhuc quadraginta die-
bus et niniue subuertetur. Et sicut
Esa. 38. a. scriptura facta ad regem ezechia:
Dispone domui tue: quia morie-
ris: et tamen vixit per quindecim an-
nos. Deus enim quāvis suavitē cōditi-
onaliter: et id dicere quod necessario
sint machinati et blasphemia. vñ:
Lu. 20. b. Forstican ferebunt filia meā. No-
ta forstican: ubi tangit liberū arbi-
trium sicut Hieronymū.
a **Et abscedit ei auriculā.**
Bonauē. Bonauētura in li. qui intitulatur
lignū vite sup clausula: iesus tur-
ba circūdat. Sane q̄ p̄mpt^o ad
passionem fuerit spūs in iesu: ex h
euidēter innotuit quod venientib^o vna
cū p̄ditore viris sanguinū: et que-
rētib^o aīam suā: cū facib^o laternis
et armis per noctē: vltro occurrūt
et seipm obrulit: et vt cognosceret
hūana p̄sumptio nihil se posse ad-
uersus ipm: nisi q̄tum ipse p̄mitte-
ret: oipotētis virtutis sue dō im-
probos satellites terre allisit. S̄
† Ps. 17. 6. nec tūc misericordiam suā in ira conti-
nit: nec pietatis sue dulcedinem
fauus ille distillare cessauit. Naz
et mutilatā a discipulo aurē serui
p̄terui manus sue cōtactu: et de-
fensoris sui celū ab inuadentiū le-
sione cōpescuit. **Maledictus fu-
ros eoz: quia p̄tinax: dum nec maie-
statis miraculo: nec pietatis bene-
ficio potuit refrenari.**
b **Quēs em̄ q̄ acceperunt gla.**
Simon de Cassia lib. xij. de gestis
saluatoris. Nullius auctoritatis
sua gladiū iusticie sumat: q̄t̄ q̄ ac-
ceperūt: gladio diuine iusticie pie-
rūt. A quo nemorib^o recepit gla-
diū: a nullo p̄ter q̄ a seipso: et dā-
natus est: a quo Pharaō et dām

a s. i. licet meipm tradiderim: tū nolo vt bi iurta verbum
meū qd̄ prima cena dixi eis: aliquid inire patiānt a vo-
bis. **Itē ait iug^o. Inimicos videt: et hoc facit quod in-
bet: sinās hos abire: quos non vult errare.**
hōs abire. Ut impleret sermo quem di-
a s. i. p̄ spūalem amicitia cōiungisti mihi.
xit: quod dediti mihi: nō perdidit
a s. ex omni carne: sed nisi filius p̄ditionis. b s. cū valido
impetu post q̄ permittit: et hora determinata venerat. c. s. i.
cū crudeli violentia irruerunt in eam.
eis quec̄. Ad. Tūc acceperunt et man^o
a s. mambus celestis et funebus.
iniecerunt i iesu: et tenuerunt eū. Tūc dēto
s. discipuli. a s. christo. b s. s. vt magistrū arguit.
autē hi q̄ cū ipō erāt q̄ futurū erat: di-
a s. iesu. b s. i. si placet vt iā vltimamur te de hac muna-
xerūt ē: Sic si p̄cūtim^o i gladio. R. vñ
a s. q. d. sime vos vltimamur: q̄ iā tēp^o est patiēte et nō vñ
dicite: et expectate vsq̄ huc. i. adhuc expectate aliud ipō vñ
dicādi: hāc muna: qd̄ fiet post passionē meā et tūc et respo-
sionem.
dēs autē iesus ait: Sinite vsq̄ huc. J.
a s. qui nō expectant saluatoris responsum audire
te defensionis magistrū.
Simō ergo petrus habēs gladiū edu-
a s. Petri est desperat^o de vita volebat vñ interfecte h
magis domino fuit molestus sicut credit potest: quia cer-
erat pontifex: qui christo maxime insidiabatur: et seruis
sui voluntate vñ: volebat comulacere ex hoc.
xit eū: et percussit pontificis. R. sumi sa-
a s. amputauit. b s. qd̄ factū est ex dispositione diuina. s. iā
merito pontifex ecclie petr^o abscedit aurē obediēdi a iudeo-
rum senagoga: qui non erat amplius obediēdū sed ecclie
dei: ad aurem em̄ pertinet obediētia: sicut ps. ait. In au-
ditu auris obediuit mihi.
cerdotis seruū. J. et abscedit eius aū-
a s. hoc exprimit euāgelista p̄pter certitudinē rei geste.
culā dexterā. Erat autē seruo nomē mal-
a s. Nota scdm Bernardinū: locus p̄p̄nus gladii est va-
gina et nō caro humana: nisi p̄ corporali aut spirituali mo-
bo gladio epus sit.
chus. Dixit ergo iesus Petro: Adire
gladiū tuū in vaginā. **Ad. locū suū. J.**
a s. i. passionē ad salutē totū mūdi mihi traditū sustinere
patienter a patre. b s. i. voluntate patri meo cōtraria ostē-
dit illo facto quo me vis defendere.
cālicē quē dedit mihi p̄f non dis vt bi-
a s. i. oēs qui sibi potestātē aliquā p̄p̄na auctoritate vlti-
pant: et iusticiā ferendi sibi arrogant. verb^o saluatoris cō-
dennantur. s. notanter dicit acceperunt.
bā illā. Ad. Omnēs em̄ qui acceperūt

A a s scz si certandū esset et renitendū: vel si pater me pat nō
decreuisset et calice videndū dedisset: rogare eus vt auxiliū
non indigeret hominū: cui seruiri exercitus angeloz.

gladiū: gladio peribunt. An putas qz

non possum rogare patrē: et exhibebit

mibi mōdo pl^o q̄ duodeci legiōes āge

a s non aliter q̄ per huiusmodi opprobriū: non q̄ scriptu-
ra christi necessitate intoserit patendi: quia scripture dice-
rent: sed sicut pati ab eterno disposuit: sic pphetare docuit:
vt potius passio causa fuerit pphetie: q̄ scriptura causa
passionis.

loz. Quō ergo implebunt scripture: qz

sic oportet fieri. Et cū tetigisset auricu-

lā ei^o sanauit eū. Dixit autē iēsus. Ad.

a s qua potestate acceperat eū capiendi. b s exprobat p̄n-
cipibus sacerdotū: vt tanto odio sint affecti q̄ officii satelli-
tum. i. ministrorū scelerum et crudelitatis assumeret: et bo-
nū pacificum: quē quotidie habuerit in templo: nocte
ad perendum quererent.

B in illā hora ad eos quī venerant ad se

principes sacerdotum / et magistratus

templi et seniores. Quasi ad latronem

existis cū gladijs et fustib^o. Ad. comp.

hēdere me. L. sū quidiē. Ad. apud vos

sedebā i tēplo docēs. L. si extēdisti mā

n^o i me. R. et nō me tenuisti. L. s hēbō

ra v^{ra} et p^{ra}s tēnebrarū. Ad. hōc autē.

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

totū factū ē: vt ipleret scripture ppheta-

natū: a q̄ Minus et dānatus: a q̄
reges persarū et romanozū ante
christi susceptā fidē: q̄ et si eis po-
puli cōsenserūt: eterna dānatione
a deo pscripti sunt. nā nō ē gladi-
iusticie nisi a deo: q̄ euz nemini ni-
si cū lege sua irreprensibili et ve-
ra cōcessit. Non em̄ nisi p̄m leges
et p̄ legē est gladii iusticie produ-
cēdus: multomin^o sicca vel vltor.
Qui vero acceperint / eterno gla-
dio subiacebant.

a Et exhibebit mibi. Hieron.
ronimus sup illū locū. **Barthei**
exhibebit: quasi dicat: nō indigeo
duodecim aploz auxilio: etiam si
oēs me defēderēt: qui possum ha-
bere. xij. legiōes angelici exercit^o.
Unde legio apud veteres sex mi-
libus sexcētis sexaginta sex homi-
nū cōplebat: vnus autē angel^o vna
nocte interfecit de exercitu Sen-
nacherib. clxxxv. milia.

b Et cū tetigisset. Chrys. su.
p **Bartheū omel. lxxxv. ait. Re.**
cēse quōt modis eos cruciet: su-
pinos eos picit: aurē seruo resti-
tuit: interitū eis cōminatū est: vt
gladio mozerent q̄ gladiū accipi-
unt: qd futurū p̄nti sūtriculo p̄fir-
mauit. Sic vndiqz et a p̄sentib^o et
a futuris potentiā suam oñdit: vt
nullavi detent^o esse videat: id sub-
iecit: quidiē vobiscū erā: et sedebā
docens: et nō me tenuistis.

c Quasi ad latronē. Glosa Glo. ordi.
ordina. Stultū ē cū gladijs et su-
stibus q̄rere: q̄ vltro se eoz offert
manib^o: et in nocte q̄si latitantē et
vros oculos declinatē inuestigare
per proditorē: q̄ quidiē in templo
docet. Sed id aduersum me in te-
nebris cōgregami: qz p̄ras vestra
q̄ p̄tra lucē armami in tenebris ē.

d Tūc discipuli. Remigius
sup hūc passū: Relicto eo fugie-
rit: In hoc facto demonstrat fragi-
litas discipulozū. Qui em̄ de ar-
dore fidei p̄miserāt se mori cū eo

De Ductione domini

E timore fugiūt in memores suę pas-
sionis. Quod etiā videm⁹ imple-
ri in his q̄ p̄ amore dei magna p̄-
mittunt se facturos: ⁊ postmodū
nō implēt: nō tamē desperare de-
bent: sed cū aplis resurgere: ⁊ per
penitentiā respiscere. In illa autē
fuga adimplerū ē sicut dicit Die-
ronym⁹ illud. Elōgasti a me amī-
cum ⁊ proximū: ⁊ notos meos a
miseria.

longas Ps. 87. d.

Adolēscēs autē q̄dā rē.
Beda cuius sententiā glosa ordi-
naria allegat dicens: Quis iste fue-
rit euangelista nō dicit: quia vero
plus ceteris dñm amauerit: res
ip̄a indicauit. Alijs fugiētib⁹ ipse
donec ab hoste cōprehenderetur
charitatē vinculo astrict⁹ dñm se/
qui nō omisit: nō dum tamē perfe-
ctam charitatē habuit: quę foras
mittit timorē. Possumus tñ hūc
Joannē fuisse intelligere p̄ ceteris
dilectū a magistro: quē eo ipse
fuisse adolēscētē longa post vita
ei⁹ acta indicio est. Poruit autē
p̄ fieri vt ad horā elapsus: mor sū
pro vestimēto redierit: et sub du-
bia noctis luce se turbis ducentiū
iesum quasi vnus ex ipsis imiscue-
rit: quoad perueniret ad atriū pō-
tificis cui erat notus.

tribunus

Iesus anne adductus.
Quidā deuotus in persona chi-
sti: vos omnes qui transitis p̄
viam: videte dolores meos: quo-
mō viliter trabor: crudeliter percutio: ⁊ patienter sustineo. Videte canes rabidos/
homicidas violentos: et agnū māsuētissimū. Videte faciē meā alapis itā multiplici-
bus percussam: sanguineo sudore ⁊ spuris iudeorū fēdatā: lachrymis incessanter ma-
nāribus humectatam: pedes et poplices scopulis cōcussos ⁊ laceratos. Videte ma-
nus meas post tergum ligatas: nimis coartatas: semimortuas: ⁊ vngues ex ligatura
cruentatos. Videte inē lupos mordaces ostēntā innocentē. Deuota aīa cogita hūc
lē tumultū ⁊ qualē insultū fecerūt in iesum dñm tuū ⁊ saluatore: tot viri armati ⁊ im-
micissimi trahētes ⁊ pcutiētes: vnus huc: alius illuc: vn⁹ trudit: ali⁹ retrudit: vn⁹ per-
cutit: alius impellit. Itā currētes de mōtis decliuo captū trahētes: ali⁹ ante: alter re-
tro: et p̄cipitem sternūt: capillis leuāt: repercutiūt: blasphemāt: ⁊ cōtumelias afficiūt.
Transi transi deceptor aīūt ⁊ malefice: iamā tuis imponit nequitias finis maledicte
samaritane ⁊ diabolice. Quociens putas de naribus: ore: pedibus ⁊ manibus san-
guis emanauerat: vide ergo euz anhelare vix posse: laborare sug vires: discooperire

Quidā deuotus

in illis

diuim

a s. Boā. euā. b s. dilectū dñm suū p̄ ceteris magis seruo
a **R.** Adolēscens autē quidā sequebāt
nihil in cāmētū habēs nisi solā syndonē. a s. i. vestima.
b s. i. veste linea. c s. corpe. d s. apprehenderūt p̄ syndonē.
eū: amicus syndonē sup nudo: ⁊ tēnue-
a s. i. vniūsa veste.

runt eū. At ille relicta syndone nudus
a s. procul fugit. b s. qui tenuerūt eū.
prōfugit ab eis.

Iesus Anne adductus. Mathei
XXVI. Marci. XIII. Lucę. XXII. Joan-
nis. XVIII.

O autē et tribunus ⁊
a s. i. capitaneus eorum et
matoz.
a s. s. qui non erant sub
istō tribuno.

ministri iudeorum
a s. i. pariter oēs in eū irruētes ceperūt. b s. fons velat
leo vel aquila vngulis tenet p̄cedam. c s. ita crudeliter q̄
inter carnem ⁊ vngues sanguis efflueret.

phēdēt iesū ⁊. Mat. tēnētes. ⁊ ligare
a s. p̄ mōtis oliueti decliuū cū magno impetu: ita q̄ s. q̄
in p̄ceps caderet: ⁊ vestigia pedum suoz sanguine respersū
apparerēt. b s. ratio: q̄ erat socer carphe: q̄ dom⁹ ei⁹ sta-
bat in via vt eū honorarēt: vel vt plures i chisti morte
sentirent: ⁊ p̄ multos condemnare. In cōfusione en. chisti-
rūt eū: ⁊ adduxerunt eū ad annā p̄mū.

A a s qui fuit maximo inimicus christi. b s qz pontificatus
 singulis annis vendebat: et sic per simonia illi duo viab⁹
 alternans emebant sic quibus habebat p pontifice
Erat enim socer caiphe q erat potifex an
 a s pifficatus em mouerat ligat caiphe: sed diabolus cor:
 qz ipse ex inuidia fecit quia habuit contra christu.

ni illius. Erat autē caiphas q consiliu
 a s a sicut habet alibi. f vos nefans quicqz et. L. h. h. em
 mortuus est pro populo.
dederat iudeis: quia expedit vnu ho
 a s ex deuotione in amaritudine cordis fideles discipuli
 volentes videre sine piffimi magistris sui

minem mori p populo. Sequēbatur
 a s primo bi duo pariter cum alijs fugierunt: sed tamē po
 stea reuersi propter feruentē zelum: licet adhuc non per
 fecerunt.
autem Iesum Simon petrus et alius
 a s i. iohanes qui tacet nomē suum. ppter humilitatē iam
 em reassumplerat alia vestem. s iohannes

discipulus. Discipulus autē illē erat b
 a s quia portauerat sibi encens piscum que pater iohānis
 mittebat sibi per iohannē: quia tanqz malus iudex libēter
 recipiat illa p seruino: sicut dicit Vincentius
 b s corpore et mēte

notus pontifici: et introiuit cum iesu in
 a s quia galileus et incognitus in curia principis
atrium pontificis: Petrus autem sta
 a s i. extra portā curie expectauit iohannem qui sibi pmu
 serat qz vellet eū introducere
bat ad ostium foris. Exiuit ergo disci
 a s iohannes. b s anne et familie sue
pulus qui erat notus pontifici: et dixit
 a s i. rogauit vt introuideret petrum. b s et tunc anal
 la nūbil dixit petro: quia tenebre erant. Sed quando sede
 bat ad lumen.
ostiarie: et intrōduxit Petru. Stabant
 a s id ē gentiles serui pilati vsqz verodis. b s sacerdotum
 c s i. ad ignem que accenderāt

autē serui et ministri ad pūnas: qz fr
gus erat: et calefaciebāt se. Erat autē cū
 Cardinal sup ioh. exponit vba Iohannis hic: qz dixerit illa p sui hūiliationē et petri
 excusationē dicitis: Discipul⁹ autē ille erat not⁹ pontifici: et introiuit et c. q. d. null⁹ mi
 ref me: nec extollat si alijs recedētibz et petro nō intrante securus sum christū: non
 fuit hoc ex virilitate vel virtute mea: sed qz notus pontifici. Sed qm et petrus intrat
 ser vtqz si licuisset: p ea qz deinceps dicit indicauit: qz ab ostiaria introductus est.
Erat autem cum eis. Gregorius moralium. iij. Ideo intus et charitatis ca
 lore Petrus torpuerat: et ad amorem presentis vite quasi ad persecutorum pūnas
 infirmitate estuante recalēbat.

capite: et nudis pedib⁹ qz defici
 ens incuruat⁹ debilitatus et fati
 gatus incedere. Conspice per am
 plius cū quāto tumulto et quanta
 acceleratione in descēsum vallis
 iofaphat currūt: secum trahentes
 vir spiratē dñm quousqz pueniūt
 ad torrentē Cedron: p cui⁹ pontē
 impij satellites trāsierūt: dñm dō
 glorie per aquas eius sune traxe
 runt: vt illud psalmigraphi dictū
 impleret: De torrente in via bibit.
 Et licet illa in euāgelio per omnia
 nō scribant: tamē pter fidem non
 sunt: qz obitē pūs mētib⁹ tradi pnt
 deuote meditāda. Ea nēpe qz sola
 pncipalia sunt euāgelistę recitat:
 alia sequentib⁹ ampliāda relique
 rūt. Et sic trāsgressiōi primoz pa
 rentū corruēdet christi satisfactio.
 Sicut em primus Adā liberalita
 te sua abusus fuit cōtra pceptum
 dei: velut fur et latro totius poste
 ritatis lignū prohibitū gustauit: a
 diabolo caprus et ligatus cū tota
 posteritate: ita christus innocēter
 voluit ligari et capi sicut fur et la
 tro: vt ipse exolueret que nō rapu
 it: qz magne ergo gratiarū actiōes
 deo sunt referendę: et christo eius
 domino nostro.

Caiphas q cōsi. Chyisto. Chyfo. sup
 sup Joannē omel. lxxxij. ait. Cur
 ite p hui⁹ pphetę nos admoneret
 vt p salute hoc factum demonstra
 ret: et tantā esse veritatis excellen
 tiā: vt et inimici eū hāxerunt: ne qz
 vinculoz mētide audito: Durba
 retur id meminit: qm salus orbis
 terraz eius mors esset.

Discipul⁹ autē ille. Hugo
 sup Joannē omel. lxxxij. ait. Cur
 ite p hui⁹ pphetę nos admoneret
 vt p salute hoc factum demonstra
 ret: et tantā esse veritatis excellen
 tiā: vt et inimici eū hāxerunt: ne qz
 vinculoz mētide audito: Durba
 retur id meminit: qm salus orbis
 terraz eius mors esset.

Discipul⁹ autē ille. Hugo
 sup Joannē omel. lxxxij. ait. Cur
 ite p hui⁹ pphetę nos admoneret
 vt p salute hoc factum demonstra
 ret: et tantā esse veritatis excellen
 tiā: vt et inimici eū hāxerunt: ne qz
 vinculoz mētide audito: Durba
 retur id meminit: qm salus orbis
 terraz eius mors esset.

Discipul⁹ autē ille. Hugo
 sup Joannē omel. lxxxij. ait. Cur
 ite p hui⁹ pphetę nos admoneret
 vt p salute hoc factum demonstra
 ret: et tantā esse veritatis excellen
 tiā: vt et inimici eū hāxerunt: ne qz
 vinculoz mētide audito: Durba
 retur id meminit: qm salus orbis
 terraz eius mors esset.

E
 f. Jo. ii. 6.
 Ps. 106. 6.
 Ps. 68. 6.
 Chyfo. sup
 Joann.
 Hugo car.
 dual.
 Grego. in
 morā.

De Ductione domini

Ea **C** Petrus stas et calefaci. Notandū q̄ Marcus ponit primū gallicantu: an̄ quē fuit inchoata trina negatio: oēs aut̄ alij euangeliste ponūt t̄m̄ secundū gallicā: t̄m̄: an̄ quē fuit cōsumata. Et nota q̄ sicut sancti dissentiūt de tpe negationis Petri: licet si bñ intelligat sicut posui supra: qm̄ dñs negationē p̄didit: ita etiā dissentiunt de loco negationis: an om̄es tres sint in domo Anne facte: sicut Augustinus velle videtur: an p̄ma in domo Anne: et aliq̄ duo in domo Caiphe sint facte: sic Hieronymus et Beda volunt: quod etiā mihi placet: quia plures sunt consentientes: ideo posui hic p̄mā negationē Petri: alias negationes p̄rastinādo ad sequentē cōsiderationē: nam videt̄ q̄ potest ex textu elici iste ordo. Credo tamē Augustinū oēs simul posuisse: nō q̄ ita facte sint: sed ne in textu sequenti iterū incidat: et ordinē processus passionis p̄urbet.

Vincētius de valētia

b **C** Regauit eū. Vincenti^o de valētia ait: **S** petre vbi sunt d̄ba tua p̄missa: q̄ dicebas: Ego tecū paratus sum: in carcerē et in mortem ire. Et si oportuerit me mori tecū: nō te negabo. Et si oēs scandalicati fuerint: ego nō scādalica/boz. **S** male seruasti p̄missū. **Uñ** Leo papa. **S** hoc Petrus hestare p̄missus: vt ipso ecclesie p̄ncipe conderet remediū penitentię. Et nemo de sua p̄tute auderet p̄sumere: qm̄ mutabilitatis periculum nec illē tātus potuit euadere.

Leo papa

Chryf.

Ideo ait Chryf. q̄ euāgeliste scripserunt nos erudire volētes: quātū malū sit non deo totum concedere: sed in seipso confidere.

Audolph^o

c **I**nterrogauit Iesum de discipulis. Audolphus capi. **I**r. secunde partis de vita christi dicit. Duo imponebant christo a iudeis: scz falsa doctrina noua: et seductio ac attractio hoim ad se: et iō pontifex exanimat eū de vtroq̄: videlicet si esset seductor hoim et doctor false doctrine. Dumo de discipulis eius quos videbat sibi esse seductos. Secūdo de doctrina eius: quasi notans eam esse falsam.

a **s** et p̄t meditari qm̄ petr^o audiuit vel vidit alapa d̄b̄ri christo et suā humilē r̄sionē: non potuit se a lacrymis naturaliter p̄tinere: qd̄ cū aduerisset ancilla: dixit petro. **a** **e**is: **e** Petrus stas et calefacies se. **B**i

a **s** portaria **xit** ergo petro ancilla ostiaria. **R.** **c**uz **a** **s** scz et sic contristatum et tremētē. **b** **s**. i. magis et magis videbat eum.

vidisset petrū calefacientē se: aspiciēs **a** **s**. i. ad ignē: qui erat illuminatiuus. **b** **s**. i. vidit eū in facie lacrymas tergentē.

illū sedentē ad lūmē: et eū fuisset iudica/ **a** **s** q. d. hoc apparet in moribus eius et timore: quia et in galileis es. **b** **s** q. christus in nazareth nutritus

ait: tu cū iesu nazareo galileo eras. **J.** **a** **s** quod apparet eo q̄ magistro coparetis.

nunq̄d et tu ex discipul^o es hois istius: **s** et dixisset ad assistētes. **a** **s** nazareno.

b **L.** Et hic cum illō erat. **A**t ille negauit eūm. **M.** coram omnibus dicens:

a **s** hoc est contra hoc quod dixit: Tu es christ^o filius dei viui. **b** **s** hoc est contra illud qm̄ dixit: te non negabo.

L. Mulier nōn noui illū. **L.** nōn sum. **b** **s** hoc est contra illud qm̄ dixit: Et si omnes scandalizauerint: sed non ego

R. neq̄ scid^o: neq̄ noui quid dicas. **a** **s** Ille est d̄mus gallicā: an̄ quē trina negatio fuit inchoata. **a** **s** Annas. **b** **s** q. p̄sentatus ei fuit tanq̄ seductor plebis: et magister doctrine false

c **c**antauit. **P**ontifex ergo interrogauit **a** **s**. i. q̄ auctoritate p̄gregauerat: cū null^o sibi nouo doctrina discipulos p̄gregare debeat p̄ter d̄ctas auctoritates: an sint nobiles: docti vel potētes: vt sic ex discipulor^o condicione seuiat in magistrū: quasi diceret: ex quo sunt pariter: indocti: idiote et plebei p̄ditionis: ideo facilliter decepti eos: s; in hoc nulla apparet veritas: licet maior es fuerit indocti: t̄m̄ habuit etiā doctos: vt nicodemū et heronū et c. Diuites: vt mattheū. Potentes: vt bartholomēū. Nobiles: vt Joannē iacobū iudā symonē: qui oēs erāt de tribu dauid eius semine. **b** **s**. i. eā esse contra legē moisaicā et traditionē patrum.

Jesum de discipulis et doctrina eius.

A a s de doctrina et no de discipulis: qz vn tradidit eu: ali foris in atro negat eu: ceteri relicto eo fugerunt: ideo tacet de cia quos diffamare no vult.

b s. i. manifeste omnibus audiētibz doctis i lege et in doctis: diuitibus et pauperibus: et cōsequenter omnibus.

Respondit ei iesus: Ego palam lo-

a s illa duo loca erāt publica et famosissima: quasi vellent dicere: Si doctrina mea suscecta et falsa fuisset: aut comecuras: in publico no docuissem.

cutus sum mundo: ego semper docui

a s sicut faunt falsa pferentes: oem quide excludit erroze et aios audientū absoluit manifesta et examinata doctrina.

iudgi conueniūt: et in occulto locutus

a s q. d. si queris de doctrina mea: ergo testimoniu expe no: a me petas tā mihi in ppta causa nō credis.

sum nihil: quid me interrogas? interro-

a s interroga inimicos meos: qui mihi etiam vsq ad mortem insidiantur: illi dicent tibi que dixerim: an falsa vera ue propalaueram.

ga eos qui audierūt que locutus sum

ipsis. Ecce hi sciunt quid dixerim ego.

B a s rationabilis et vera: ipse autem impius seruus verba sua accepit sicut a seraphi de stulta interrogatōe pōntificē notat: ideo qz ad vindictā stulticiā pōntificis percussit magistrū veritatis. **b** s Impletum est illud qd dicitur p/

Hec cōm dixisset: vn afflites ministro

rum: dedit alāpam Iesu dicens: Sic

a s Iesus tamen paratus fuit sustinere etiā in alia mañ/ la alāpam: sed arguit seruū nequā eius conuersionē et pe nitentiā desiderans: docens nos per hoc iniuriābus. pie respondere: iuxta illud: Responso mollis frangit irā: ser mo durus exatit furorē.

respondes pontifici. Respondit ei ie-

a s i. correctionem rationabilē verbis meis. q. d. si potes reprobra eis quasi sint irrationabiliter dicta.

sus: Si male locutus sum testimoniū

c Respondit ei iesus: Si male locutus sum et c. Bernardinus de senis ser/

mone. i. v. benignitas et humilitas saluatoris: iudicium vult subire cum seruo qui/

omniū dominus est et iudex: totum ponit in iudicio. Christus omnia inimicorū exa/

minatōi remittit corpus: mores et verba: et si qua humana sunt eius in iusticia: vult

appendi: approbari aut improbari testimoniis satagit cum ministro. Nec tamen

emplo suo nunc nos trahit: opus esse perfectum ostendens: cum ad bonum trahitur

male agens: quando charitas seruatur in animo: et suauis proximus compungit ver/

bo. Perfectum nempe in virtutibus est ei: qui te percutit in ferre salutis verba: et qui

eum odio te feriat: tu charitate eum constringis: vt quem pateris percussorē: possis

tandem habere consortem.

C Respondit ei iesus. Petr. cri/ stāni solēns p̄dicatoz ordis mioz

d obseruātia i suo sermologo ser/ mone de passioe chusti ait. Chri/ stus pius magis nihil boni de di/ scipulis tūc dicere poterat laudis/ bonē: cū iudā sciebat eū tradidit/ se: et Petrū negasse: alios do su/ gisse. Dās p hoc nobis doctrinā: vt cū nescim⁹ / vel saltē dicere vel le bona de proximo: de malis pa/ riter taceamus.

b Hec cū dixisset. Cyprian⁹. Cui⁹ vba habent dif. xciij. c. Dñs noster et c. dicit em. Dñs noster ie sus chust⁹ rex et iudex et deus no/ ster: vsq ad passiois diē seruauit honozē pōntificib⁹ et sacerdotib⁹: quis illi nec timorē dei: nec agni/ tionē chusti seruassent. Nā cū le/ profum mundasset: dixit illi: Ca de et ostēde te sacerdotib⁹: et offer donū. Nūilitatē nos chust⁹ humi lis docuit: sacerdotē adhuc appel lās: quē sciebat esse sacrilegā. Itē subdit⁹ passiois cū alāpā accepit/ set: et ei diceret: sic rñdes pōntifici: nihil ille cōtumeliose locutus est ei in psona pontificis: sed sic ma/ gis innocētiā suā intar⁹ e/ dicens: si male locut⁹ sū: reprobra de malor: si autē bñ: qd me cedis? Que oia

facta sunt humiliter atqz paciēter

vt nos hūilitatis et paciētie habe/ rem⁹ exēplū. Docuit em sacerdo/ tes veros legitime et plene hono rari: dum circa falsos sacerdotes ipse talis extitit. hec tibi.

a s i. correctionem rationabilē verbis meis. q. d. si potes reprobra eis quasi sint irrationabiliter dicta.

b s Impletum est illud qd dicitur p/

c Respondit ei iesus: Si male locutus sum et c. Bernardinus de senis ser/

mone. i. v. benignitas et humilitas saluatoris: iudicium vult subire cum seruo qui/

omniū dominus est et iudex: totum ponit in iudicio. Christus omnia inimicorū exa/

minatōi remittit corpus: mores et verba: et si qua humana sunt eius in iusticia: vult

appendi: approbari aut improbari testimoniis satagit cum ministro. Nec tamen

emplo suo nunc nos trahit: opus esse perfectum ostendens: cum ad bonum trahitur

male agens: quando charitas seruatur in animo: et suauis proximus compungit ver/

bo. Perfectum nempe in virtutibus est ei: qui te percutit in ferre salutis verba: et qui

eum odio te feriat: tu charitate eum constringis: vt quem pateris percussorē: possis

tandem habere consortem.

C Respondit ei iesus. Petr. cri/ stāni solēns p̄dicatoz ordis mioz

d obseruātia i suo sermologo ser/ mone de passioe chusti ait. Chri/ stus pius magis nihil boni de di/ scipulis tūc dicere poterat laudis/ bonē: cū iudā sciebat eū tradidit/ se: et Petrū negasse: alios do su/ gisse. Dās p hoc nobis doctrinā: vt cū nescim⁹ / vel saltē dicere vel le bona de proximo: de malis pa/ riter taceamus.

b Hec cū dixisset. Cyprian⁹. Cui⁹ vba habent dif. xciij. c. Dñs noster et c. dicit em. Dñs noster ie sus chust⁹ rex et iudex et deus no/ ster: vsq ad passiois diē seruauit honozē pōntificib⁹ et sacerdotib⁹: quis illi nec timorē dei: nec agni/ tionē chusti seruassent. Nā cū le/ profum mundasset: dixit illi: Ca de et ostēde te sacerdotib⁹: et offer donū. Nūilitatē nos chust⁹ humi lis docuit: sacerdotē adhuc appel lās: quē sciebat esse sacrilegā. Itē subdit⁹ passiois cū alāpā accepit/ set: et ei diceret: sic rñdes pōntifici: nihil ille cōtumeliose locutus est ei in psona pontificis: sed sic ma/ gis innocētiā suā intar⁹ e/ dicens: si male locut⁹ sū: reprobra de malor: si autē bñ: qd me cedis? Que oia

facta sunt humiliter atqz paciēter

vt nos hūilitatis et paciētie habe/ rem⁹ exēplū. Docuit em sacerdo/ tes veros legitime et plene hono rari: dum circa falsos sacerdotes ipse talis extitit. hec tibi.

a s i. correctionem rationabilē verbis meis. q. d. si potes reprobra eis quasi sint irrationabiliter dicta.

b s Impletum est illud qd dicitur p/

c Respondit ei iesus: Si male locutus sum et c. Bernardinus de senis ser/

mone. i. v. benignitas et humilitas saluatoris: iudicium vult subire cum seruo qui/

omniū dominus est et iudex: totum ponit in iudicio. Christus omnia inimicorū exa/

minatōi remittit corpus: mores et verba: et si qua humana sunt eius in iusticia: vult

appendi: approbari aut improbari testimoniis satagit cum ministro. Nec tamen

emplo suo nunc nos trahit: opus esse perfectum ostendens: cum ad bonum trahitur

male agens: quando charitas seruatur in animo: et suauis proximus compungit ver/

bo. Perfectum nempe in virtutibus est ei: qui te percutit in ferre salutis verba: et qui

eum odio te feriat: tu charitate eum constringis: vt quem pateris percussorē: possis

tandem habere consortem.

De Missione domini Ab Anna

Ea **C**Jesus Cayphe missus. Quidā deuor^o. **H**omo cōsidera hic quō innocēs dei fili^o iterā fortissimis vinculis velut latro ligat / ac si reus mortis ab impio Anna esset inuētus: iterā collo suo immitunt grossum funē: p̄rahūt / percutiunt & blasphemāt & obannāt in firmū / ac nimū fatigatum dñm. Tandē in domo caphe pueniunt. vbi oēs inuidiosissimi christi inimici fuerūt cōgregati: gratulantē hi q; cap^o est is quē dentibus decerpere ac viuū deglutire plurimū spirātes: introducūt in conspectu impiorū rex: malestatis: nimis humiliatus & peritus: facies em̄ iam p̄re alapis tumefacta et sanguine ex p̄cussione valida iniqui serui defluente in barbā et genas inculta: capilli sparsi & euulsi. Stat creator corā peccatoribus: qui in eum velut pb̄nētici fremūt: capite inclinato alta trabēs suspiria: gemit miseroꝝ cōdēnationē / discipuloꝝ dispersionē / petri negationē / & matris desolationē. **Q**uis oculis mentalib^o cōspiciēs regē gl̄ie tam vili ter tractari se cōhibebit a lachrymis? Sedent inuidi iudei inflati: oculos in euz iaciētes toruos: irā significātes: iniurijs plurimis afficiunt. Testificātes cōtra eum falsa & mendosa. Aliqui eum magū veraciter fuisse attestant: nam se aiunt inuisibile exhibuit. Alij: legem dei & Moyli trāsgressus est: q; sabbatū non custodiuit: **G**obzē non est homo a deo: ideo lapidib^o obrui debet. Alij: adulter & fornicarius: nam mulieres assuetę sunt eum sequi: ideo debet mori. Alij: samaritanus est et a diabolo obrutor ē: nam dixit: Anteq; abraā fieret ego sum: et multa falsa testimonia contra piūm dominū excogitauerunt. In his omnibus velut ouis nō aperuit os suū que

a & s; sint dicta & rationabiliter. b & ad
perhibe de malo: si autē bene quid me
a & i. tam crudeliter p̄ innocentia percussis. b & q; d. ego inueni eū dignū morte: sed q; solus nolo me intro mittere tibi capha gener mi inuēdit talia tractare: cū p̄ pulus tibi hoc canno sit cōmissus vt regas illū.
cēdis: Et misit eum Annas ligatū ad caiphā pontificem.

CJesus caphe missus. **H**ec ē tertia consideratio hui^o secunde vie lapidose: quā cōsiderationē euangelistę psequunt. **M**.i. **M**at. xxvi. **R**.i. **M**arci. xiii. **L**.i. **L**u. xxii. **J**.i. **J**oā. xviii

A illi tē
a & in
vialis
forter
ligatū.

nentes iesum du
a & valde crudeliter & in
humane.

xerunt illum ad
a & qui habebat regimen.

Caiphā principē
sacerdotū vbi oēs

a & id est legisperiti. b & dicit q; fuerunt in illo p̄ alio les
centi vnde iam sacerdotes et principes.

sacerdotes scribē & seniores puenērāt.

a & ex domo Anne in qua iam primo n. gauerat eū: tamē
ipse petrus non aduertit negationē aut plurimū curauit
sed anxius erat de dño dicit Ambrosius sup̄ Lucā: bene a
longe iam proximus negaturus: ne q; em̄ negare potuisset
si christo proximus adhesisset.

Petrus autē sequebatur eū a lōge vsq; in atrium principis sacerdotum. **E**t in

a & s; in atrū principis: quomō autē sit ingressus hic non
habetur: sed credendū est q; curia permāserit aperta pro
pter frequentē introitū & exitū sentioꝝ & sacerdotum: mu
strozū q; illud tamen in curia anne nō erat: cū hic nō fue
rant conuocati. b & sicut esset vnus et eis.

gressus intro sedebat cum ministris vt
a & Sperabat em̄ q; christus tandem liberaret se sicut se
pius fecit. et licet christus dixerit eis sepius de morte: sed
ipse nō aduertit sicut nec negationem.

vidēret finem. **A**ccenso autem igne in

A n sid est platea foris sub bino muro: tamē iuncta domui.

mēdio atrio: et circumfēdentibus illis

erat petrus in mēdio eorum et calefaci

ebat se ad ignem. Quem cum vidisset

R. vnā alia ancilla. R. ex ancillis sū

mi sacerdotis: cepit dicere circumstanti-

bus: quia hic ex illis est. Ad. et hic erat

cum iesu naçareno. J. Bicit vnus ex

seruis pōntificis cōgnat' ei' cui' abscidit

petr' auriculā: nōnē ego te vidi i hortu

de fleas: si quādo te respiciat/ qui petrum lachrymantem respexit: gemens quoq; ama-

ricationis: compunctionis/ scilicet pro te: et compassionis ad christum/ inebriaberis

absinthio: vt epiatus cum petro a reatu sceleris: replearis cum petro spiritus an-

citatis. Hęc ille.

c. Vna alia ancilla ex ancillis summi sacerdotis. Quidam deuotus. Nota

in negatione petri per procacitatem ancillarum sumitur sensus moralis. Prima ancil-

la que peccatorem facit negare christum est auaricia: illa est ostiaria in domibus prin-

cipum et sacerdotū atq; diuitum et iudicum: quasi omnes intrare facit: Sed nunc ami-

rem expulit charitatem et sapientiam: nunc mendicat in plateis: nemo hospitio acci-

pit: quia auaricia ostiaria est domus et vxor lecti: id est cordis dominorum: et intor-

catur charitas veneno cupiditatis. Secunda ancilla est voluptas carnalis habitans

in portis principum et sacerdotum: multos etiam constantes facit christum negare:

hec vagatur vbique: nulli est legitime astricta: sed iam apud sacerdotes: iam apud po-

pulares: iam in domibus diuitum: tunc in domibus pauperum. Tertio hi qui stant

circa ignem ministri sunt demonis: qui non cito desiciunt homines in templo aut con-

sortio sanctorum/ seu cum iesu: sed stant apud ignem luxurie et cupiditatis in con-

ducitur ad occidendum.

a. Et circumfēdentibus. Am. brosius super Lucā. In hoc ma-

xima nobis est admiratione reue-

rendus: q; dominū non reliquit/

etiam cum timeret: mētus nature

est cura pietatis: alienus est quod

timet: suum quod nō fugit: quod

sequit deuotionis: quod nō negat

obzeptionis: cōmune quod labit:

fidei quod penitet. Hęc ille.

b. Quem cum vidisset. Bo

nauē. nauētura in opusculo de ligno vi-

te super verbo: iesus notis incog-

nitus ait: Petr' tanq; fidelior se-

cutus est a longe vsq; ad atrium

principis sacerdotum: vbi ad vo-

cem ancille se christum non nosse

cum iuramento firmavit: tertioq;

reperit: donec gallo cantante re-

sperit benignus magister predile-

ctum discipulum respectu misera-

tionis et gratie: quo commotus

petr' et foras egressus fleuit ama-

re. Quisquis es qui ad vocem

impetentis ancille? carnis videli-

cet rug: christum pro te passum ne

gasti procaciter/ vel voluntate vel

actu: rememorans passionem dul-

cissimi magistri: foras cum petro

egredere: vt te ipsum amarissime

Ambr. su
per Lucā.

Bonaue.

D

De missione dñi ab Anna

A **T**erterio ergo negavit. **Au-**
gust. super **Joannē.** Ecce colūna
Joannē. firmissima ad vni⁹ aure impulsū
tota cōtremuit: vbi est illa, pmitte
tis audacia: et de se plurimū pre
sumētis? vbi sunt d̄ba illa quādo
ait: quare nō possum te sequi mo
do? **A**nimā meā p te ponā, hoc
cine est seq̄ magistrū se negare di
scipulū. **S**icine pro dño aia po
nitur: vt hoc ne fiat vox ancillule
formidat. **S**ed qd mirū si de^o ve
ra p̄dicit: homo falsa presumpit?

A **I**lle autē cepit anathe.
Ambros. **Ambrosius** super **Luce** ait: **A**bi
Aug. Inci negat petrus: non in monte: non
in templo: nō in sua domo: sed in
p̄torio iudeorum: in domo prin
cipis sacerdotū: ibi negat vbi ve
ritas nō est: ibi negat vbi christus
captus: vbi iesus ligat⁹ est. **Q**uo
modo enim non erraret quem in
tromisit ostiaria: et interrogauit
ostiaria iudeorum? **V**ale eua in
trodūxit adam: male petrum in
trodūxit semita. **S**ed ille in para
diso labitur vbi non venialis cul
pa: hic in p̄torio vbi difficilis in
nocentia. **H**ec ille.

A **N**escio Dominē istū. **Au-**
gust. super **Joannē** tractatu.
Aug. sup **Joannē.** cxiij. **E**cce medici cōpleta est pre
dictio: egroti cōiuncta presumpcio.
Nō enim factū est quod iste dire
rat: **A**nimā meam pro te ponam.
Sed factum est quod ille p̄dixe
rat: **R**et me negabis.

A **E**t conuersus dñs. **Deuo-**
Quidā **deuor** tus qdā. **L**ogica: quāta est dei pie
tas qui misert⁹ est in om̄i p̄sura
petri: cōuersus a iusticia ad mise
ricordiā respexit diuinitus petrū
discipulū dilectū respectu misera
tionis et gratie: quia misericordia
p̄uocat ad penitentiā: et necessaria
est ad eū: **L**ōuersio quidē ista et re
spect⁹ fuit interior: nō exterior: spi
ritualis nō corporalis: quia domi
nus erat intus et superius: petrus

a **S**ed dignatur iesum nominare.
b **S**ed secūda negatio: ad huc em̄ gallus secūda vice non
cantauit: quia statim post q̄ intrauerunt in atrium facta ē
ista negatio. c **S** p̄ma em̄ negatio petri fuit simplia ver
bo: **S**ed **S**ulter ego nō noui illum: sed hic apponit iuramē
tū: vt per deū q̄ nō sit discipulus eius: et crediderunt sibi.
eo q̄ fuit in hortu tāte constantē q̄ volebat mori: et inter
tot armatos nō timuit educere gladiū amore magistrī ra
tionabiliter arguēbat: q̄ si esset iste nō negaret verbo: quē
etā volebat defendere facto et in om̄i periculo.

A **C**ū illō. **J.** **I**terū ḡ negavit pet⁹. **A**d. cū
iuramēto ait. **L.** **Q**hō nō sū: nescio qd

a **S** i. facto sp̄cio. b **S** in quo sp̄cio sepius intrum sunt
petrū: et attendebāt eū forsitan genente et tremente propter
necessitatē dñi: vnde estimabat adhuc q̄ esset de discipulis
dicis. **E**t interuallo facto quū hōre vni⁹

a **S** ad confoscos. b **S** p̄ deū. c **S** q̄ sepius negauit.
ali⁹ qdā affirmabat dicēns: v̄ere et hic

a **S** galileo. b **S** q̄ in hortu. c **S** q̄ sepius
cum illō erāt: nam et galileus est. **A**d.

a **S** affirmate illo. b **S** ministri oēs. c **S** q̄ ad iḡ: en.
d **S** q̄ sepius arguitur em̄.

Et accesserūt qui stabāt et dixerunt pe

a **S** q̄ sicut dicit focus hoster sic nos affirmamus quā
b **S** q̄ discipulus. c **S** q̄ qd possum⁹ p̄bare. i. sermo m̄ di
stinctus a nostro: licet lingua hebrea s̄m nicolai de l̄ra
sit vna: tamē aliquo modo varietatur scdm̄ diuersitatē p
umaarū: ideo illi de galilea aliter loquebantur.

Tro: **V**ere et tu ex illis es: **M**ā et loquela
a **S** q̄ pater ex loquela tua: et per consequēs huius galilei
discipulus.

tua manifestū te facit. **R.** **M**ā et galile

a **S** i. sibi malū pene imprecari et maledictionis si ita sit qd
imponitur sibi. **A**nathematizatio significat iuramentū que
est p̄ execrationē. **S** q̄do aliquis imprecatur sibi inem̄p̄tū
lū pene sita sit sicut imponit et: **H**ec **L** yra.

Uses: **I**lle autē cepit anathematizare.
a **S** id est valde testari per deum: per legē: per salutem et.
b **S** perualide siquidem vt **B**ernardinus ait: agebat vni
ga timoris qui se exōm̄ unicabat: si cognouisset etiam d̄i
stūm: et iuramento falso firmabat q̄ non cognoūerat ver
ritatem.

Detestari et iurari. **R.** q̄ nescio hoiem
a **S** post illam tertiam negationem gallus cantabat secūda
vice post mediam noctem.

istum quē dicatis. **L.** **E**t continuo adhuc

a **S** i. secūda vice.

eo loquēte. **R.** **I**terū gallus cantauit.
a **S** aliqui dicunt q̄ oculis corporalibus de alto respexit: s̄
hoc magis credendum q̄ pius dominus ei recordationes
verbi sui miserit: et oculis misericordie respexit: et hoc est
quod sequitur.

L. **E**t conuersus dñs respexit petrum.

A a f. in memoria venit petro verbum dñi.

Et recordatus est petrus verbi dñi si a
a f. in cena. b f. qñ potius cōfidebat de sua confitētia: licet
dñs contrariū dixisset: et pphētā zacharie allegasset

cur dixerat: quia priusq̄ gallus cantet

a f. ab atrio post recordationē verbi domini: et postq̄ de/
us eni gratia p̄uenienti visitauit.

ter me negabit. Et egressus foras petr⁹

a f. quia dñs iam cor eius teti gerat salubra penitētia: q̄ vri
les et amaras emittit lacrymas. s. i. carbas.

fleuit amare. Ad. Princeps autē sacer-

a f. i. generalis congregatio omnium sacerdotū pharisaeorū

dotū et omne conciliū querebāt falsum
et scribarū. a f. quia verum nō habere poterāt: ideo sub
ordinauerunt quōsdam pecunios et p̄missionibus: qui di
cerent falsum testimoniu.

cōtra iesum testimoniū vt eū morti tra-

a f. vt sic haberēt apparentē iusticiā et causā fucātā. b f. in q̄
supra modū patet laus dulcissimi saluatoris q̄ inimici sui
p̄uersi nō poterāt ex oī astutia sua iuente: quo possent eū
dērent: et non inueniebāt: cū multi falsi b

accusare. a f. vt varia dicerēt: q̄ esset videlicet magnus sa
maritanus: vorator: seductor: et. b f. nō dicit falsū quasi
nō vellent magis verū habere si possent.

B testes accessissent. R. Multi em̄ falsū

a f. Dato q̄ multi fuissent: ad huc tū opera christi de quib⁹
accusabāt eū: erāt ita cognita vt manifeste paterent mēda
cia: neq̄ haberent apparentiā verū: ideo sequitur.

testimoniū dicebant aduersus eum: et

a f. ad p̄pālādā iudicio imperatoris: q̄ in istis iudex
et populus manifeste norāssent inuidiam.

conuenientia testimonia non erāt. Ad.

Ambrosi⁹ sup Lucā: et habet de pg. di. j. c. petr⁹. Petr⁹ doluit et fleuit: q̄ errauit vt
bō: nō inuenio quā dixerit: scio q̄ fleuit: lacrymas eius lego: satisfactionē nō lego. **Ambrosi⁹**
Et sequit̄ in Ambrosio sup Lucā quod nō cōtinet̄ in canone. Sed quod defendi nō
potest ab hui⁹ potest. Lauāt lacrymę delictū qd̄ voce pudor est p̄iteri. Licet ista ver-
ba Chrysostomo ascribant̄ in canone de pg. dist. j. c. lacrymę: tamē in eo nō legi.
Sed in Ambrosio eadē scribunt̄ super Lucā. Sequitur in eodē Ambrosio: et venie
fletus consuluit et verecūdig: lacrymę sine honore culpā loquant̄: lacrymę crimen
sine offensione verecūdig confitētur: lacrymę venis nō postulant sed merētur. In-
ueni cur tacuit petrus: ne tam cito venie petitiō plus offenderet. Ante flendum est: et
sic predicandū: bonę lacrymę que lauāt culpā.

Cum multi falsi testes accessissent et. Isidorus de summo bono. li. iij. ca.
lix. ait. Testis falsidicus tribus est personis obnoxius. Primo deo quem periurans
do contemnit. Et consequenter iudici quē mentiendo fallit. Postremo innocēti quē
testimonio ledit. Iniquus testis quib⁹ sua falsitate corpori rebusq̄ officiat: anime ta-
men nihil oberit: immo maximū lucrū confert si impetitus equanimiter tulerit. Eris
autem ille apud deum condemnatus qui aduersus innocentē falsum testimoniū vel
dicit vel dicentibus credit. Hęc ille.

autē foris et inferius in atrio cum

ministris. **Uñ Aug⁹. Petri respe-**
ctio nihil aliud fuit nisi traditio in
mente eius quoniam iam dñm ne-
gasset: et q̄ dñs hoc añ p̄dixisset:
ita misericorditer eū dñs respiciē-
te peniteret et fleret. Hęc autē re-
cordatio fuit initiū penitētię eius:
petrus autē cognosces q̄ dñs eus
audierat et respexerat: puocat⁹ est
in amaras lacrymas: exiit foras
statim de medio malorū iter quos
peccauit: et fugiēs in foueam: que
mō gallicatus appellat: fleuit ama-
rissime: et cōtriuir vsq̄ ad resurre-
ctionis dñi diē: vbi in eius memo-
ria edificata ecclia inter mōtē sion
et hierlm. Et inde petrus trahit in
cōsuetudinē: vt singulis noctibus
surgens a primo gallicatū vsq̄ ad
horam matutinā: staret in oratio-
ne flens pro ista negatiōe: ita q̄ fa-
cies eius videbat̄ adusta ex fluxu
lacrymarū: vnde semp̄ habuit in
sinu sudariū / quo crebro fluentes
lacrymas tergebat: et quādo cū-
q̄ gallum cantare audiebat: de ne-
gatione christi recolebat: amarissi-
me fleuit: tam pro peccato nega-
tionis q̄ pro dulci christi conuer-
satione inter eos.

Et recordat⁹ est petrus.

Petr⁹ doluit et fleuit: q̄ errauit vt

Et sequit̄ in Ambrosio sup Lucā quod nō cōtinet̄ in canone. Sed quod defendi nō

potest ab hui⁹ potest. Lauāt lacrymę delictū qd̄ voce pudor est p̄iteri. Licet ista ver-

ba Chrysostomo ascribant̄ in canone de pg. dist. j. c. lacrymę: tamē in eo nō legi.

Sed in Ambrosio eadē scribunt̄ super Lucā. Sequitur in eodē Ambrosio: et venie

fletus consuluit et verecūdig: lacrymę sine honore culpā loquant̄: lacrymę crimen

sine offensione verecūdig confitētur: lacrymę venis nō postulant sed merētur. In-

ueni cur tacuit petrus: ne tam cito venie petitiō plus offenderet. Ante flendum est: et

sic predicandū: bonę lacrymę que lauāt culpā.

Cum multi falsi testes accessissent et. Isidorus de summo bono. li. iij. ca.

lix. ait. Testis falsidicus tribus est personis obnoxius. Primo deo quem periurans

do contemnit. Et consequenter iudici quē mentiendo fallit. Postremo innocēti quē

testimonio ledit. Iniquus testis quib⁹ sua falsitate corpori rebusq̄ officiat: anime ta-

men nihil oberit: immo maximū lucrū confert si impetitus equanimiter tulerit. Eris

autem ille apud deum condemnatus qui aduersus innocentē falsum testimoniū vel

dicit vel dicentibus credit. Hęc ille.

De Diffione dñi ab Anna

Ea **C**hrouissime autē venerūt. Hierony. sup. Mattheū. Falsus testis est qui non eodē sensu dicta intelligit quo dicunt: dñs em̄ dixerat de tēplo corpis sui: sed in verbis calumniant (id est oppressionē iusti querūt per iudiciū) et paucis additis vel mutatis quasi iustam calumniā faciunt. Saluator dixerat: soluite hoc templū: illi cōmutant et aiunt: possum destruere tēplum dei. Vos inquit soluite: nō ego: quia illicitū est vt ipsi nobis manus inferam. Deinde illi euerunt: et post triduum edificabo illud: vt proprie de templo iudaico dixisse videat. Dominus autē vt ostenderet animale et spirans templum dixerat: ego in triduo suscitabo illud: aliud ē suscitare: aliud est edificare. hęc ille.

R. Surgētes falsū testimoniū ferebāt aduersus eū dicentēs: Qm̄ nos audiuim⁹ eū dicentē. **Ad.** possum destruere tēplū dei. **R.** h̄ manu factū. **Ad.** et post triduum redificare. **R.** aliud nō manu factū: et nō erat conueniens testimoniū eorum. **Exurgens autē summus sacerdos.** **Ad.** p̄nceps sacerdotū in medijs interrogauit iesū dicēs: nōn rīdes quicq̄ ad ea que tibi obijciuntur ab his. **Ad.** et aduersum te testificantur. **Ad.** et nihil rēspōdit. **R.** et nūllū sūm sacerdos. **Ad.** p̄nceps sacerdotū interrogauit eū et dixit ei. **Ad.** uirō te p̄ deū viuū vt dicas nobis: si tu

Rabanus **E**xurgēs autē, Rabanus. Cōuenit nomē pontificis actōis sue strenuitati. Interpretat enim caiphas inuestigator vel sagax siue uomens ore. Sagax em̄ fuit. i. astutus et velox ad p̄sequendū vel explendū doli sui nequitia: sed impudens ad p̄ferendū mendaciū: et appetendū homicidiū. Ira ergo p̄ceps et impatiens: nō inueniens calūnię locū: excutit de folio pontificē vt insaniā mentis motu corporis demonstraret.

Esa. 53. c. **E**ius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Ps. 57. c. **E**ius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Bernardi n⁹ de sensu **E**ius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

Eius implēt scripturę. vñ: Quasi agn⁹ coram condēte se obmutuit: et nō aperuit os suū. Et alibi: Fact⁹ sicut hō nō audiēs: et nō habēs in ore suo redargutiones.

a s. i. post multā inquisitiones falsorū testimoniorū q̄ ad hoc ficta patebant: vt nulla tergiversatione celari poterant.

a s. i. falsa sub quodā colore tegebant veritatis dicēdo alia qua dicta que p̄rebat q̄ christus p̄tulit.

a s. i. quod sequitur. b s. i. verum est q̄ c s. p̄p̄is anrib⁹.

a s. i. vbi dicit. † Soluite tēplū hoc: et in tribus diebus et citabo illud. b s. i. dīcuntur verba christi imutare qui dicit soluite vos non ego.

a s. i. hoc apposerūt falsi testes: q̄ dicit hoc de tēplo corpis.

a s. i. h̄ manu factū. b s. i. dīcuntur verba: nam dicit: et ego suscitabo illud: ipsi testantur de tēplo salomonis et materialis: ipse autē de templo corporis sui et spirituali.

a s. i. in hoc magis apparet christi innocentia q̄ etiam in leui verbo christi nō poterant capere: et iudeorū astuta doligentia et maliciosa q̄ ipsi verba abijcerent cum facta penitus non haberent.

a s. i. de cathedra sua cum impetu et furorē: eo q̄ nō poterat sufficiens testimonium reperire aduersus ielium: querebat an eum proprio sermone posset capere.

a s. i. non querit vt innocenti iesu credat et absoluat: sed vt ex verbis eius calumniā paret et cōdemnet et accuset.

a s. i. pponuntur

a s. i. magna prudentia est tacere vbi ex omni parte calumnia p̄parat. b s. i. quia aperta mēdacia nō sunt responsione digna vt ait Augustinus: etiam tacebat ne amplius peccarent: vt etiā patientiā ostenderet.

a s. i. ex vesania et impatiētia agitato: irato vultu et incompōsitis membris cordis dispositionem demonstrans.

a s. i. que forsitan habuit ex delatione parasitoꝝ: et testū falsorū quibus facilius inder falsus credit.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

a s. i. inquirō a te p̄ potentia dei oipotētia: vt dicat mihi veritatē in re. p̄ qua te interrogo: interrogo ergo te.

A a s in lege z prophetis promissus. b s an etiam fia.

Es christus filius dei. R. benedicti.

a s scz ne impi sibi noua culpa imponerent: dicēdū qd deū non timeret neqz dūgeret. b s caiphe. c s veritatem: sed decerit contrate.

Iesus autem dixit illi. Quid tū dixisti:

a s scz que nominasti: ideo fateor: vt inexcusabileo lita.

R. ego sum. Quid tū dicitis:

a s i. deincep: s post illū aduentū videbitis aliū in maiesta te: licet iam vultu me tractentis.

vobis: amodo videbitis filium homi-

a s sicut zacharias dixit et aspiciet ad me que confiterunt. b s i. vniū z equalem cū patre credens filiū cōregnantem: z domine infallibiliter factum deum.

nis sedentem a dextris virtutis dei: et

a s scz ad iudicium iudicare omnes hoies: sicut daniel dicit: Et ecce cū nubibus celi quasi filius hominis veniebat. venientem in nubibus celi. Tunc prin-

cipis sacerdotum. R. summus sacerdos

a s que de folio sacerdotali furor exarserat: eundē rabies ad scandēdā vestes p̄nocat: dicente Hieronymo.

Quid scidit vestimenta sua dicens: blas-

a s i. sibi assumendo diuinū honore: deo iniuriam fecit. b s qd ex lege meruit morte. vñ: Qui blasphemauerit no men dñi: morte moriatur. c s scz ad eius damnationē.

phemauit: quid adhuc egenus testi-

a s dicendo se filiū dei. Et impletū est illud Job: Suscitate nūc falsiloquus contra faciē meā contradicens mihi.

bus: Ecce nūc audistis blasphemiam:

a s Attende stulticiam caiphe: ipse sententiā pronūciavit: z postea querit consilium.

am. Quid vobis videtur: At illi re-

a s sicut tu pronūciasti ipsum blasphemum: sic moriatur vt blasphemus. s omnes secuti sunt arbitrium summi sacerdotis: sicut hodie multotiens fit in iudicijs: vbi respo detur ad vota capitum.

spondentes dixerunt: Reus est mor-

a s Et impleta est p̄phetia dicō: Ego redemi eos. i. redi mere veni: z vñ locuti sunt contra me mendacia.

tis. R. qui omnes cōdemnauerunt eū esse reum mortis.

De conspuitione domini et vultus velatione.

morti: per legem aptior et appa- rentior esset.

Amodo vide. filiū homi.

Hugo Cardina. sup Barcū ait: Sacerdos interrogat de filio dei: z rāder dñs de filio hois. Quare hoc est triplici ratiōe. Primo ad ostendēdū identitatē: vt intelligamus eundē esse filiū hominis z filiū dei. Secūdo ad informandū nos in humilitate: vt nō erubescamus inferiores nri generie. Tertio ad ostendēdū humanę nature digni- tate que talis est: vt ab eo filiū dei filius hominis nominet.

Tunc princeps sacerdotū.

Leo papa in sermone qui incipit Sponsonis nostre ait: Caiphas ad aggerandū auditū sermonis in- uidiā scidit vestimēta sua: et nesci- ens qd hoc significaret: insania sa- cerdotali honore se puauit. Vbi est caipha rationale pectoris tui: vbi continentig cingulum: vbi su- perhumeralē virtutum mystico il- lo sacramēto amictus: ipse te spo- lias: et proprijs manibus pontifi- calia membra decerpis: oblitus p̄cepti illius qd legeras de prin- cipe sacerdotū: de capite suo cida- rum (id est mitram in qua scriptū erat nomē dei) nō deponat: et ve- stimenta sua nō dirumpat. Tu ve- ro a quo iam alienabat hęc digni- tas: ipse tui executor es opprobri- ad manifestandū finem veteris in- stituti: eadem dirutio sacerdotale auferret ornātū qui mor z templi discidit velam. hęc tibi.

Audistis blasphemiam.

Quid vobis videt. Blasphe- mia fit dupliciter. Vel quando id quod dei est/ creature attribuitur: z hunc modū christo attribuit cai- phas. Vel quādo quod est creatu- re tñ deo attribuitur.

Hugo car- dinalis

13ac. 12. c

Leo papa 1 Dañ. 7. d

Leui. 24. c

Job. 16. b

10sec. 7. d

Blasphe- mia

De Conspuitione domini

Jesus vultu velatus. Mat. XXVI 6
Mat. xxi. Luc. xxii.

Quida dicitur
dicitur.

Tunc expuerunt in faciem eius. Quidam devot. Sicut christi sanguine redempta: impietate tota in cubiculo pectoris tui te recipias: et meditare circa ista quae tam consideratione: quarum et qualia in ista noctis umbra dominus tuus et redemptor sustinuit. Aduerte bene eum gelistat dicitur: licet sint pauca: plurimum autem dolore christo exhibitum significaria. Dicitur enim: illud ebant / aspuebant / cedebant / colaphebant / alapihebant: palmas dederunt in facie: oculos velabant: et multa alia blasphemantes dicebant in eum. Nota. Illud ebant. Quae fuerit illa illuso non exprimit: sed fuerit aliqui sibi illata irreuerentiae: traherent enim eum unus dicens ad alium: trahere: et tunc dimiserunt eum cadere in terram: extunc rideantes et dixerunt: Christus quod non previdisti casum cum sis propheta. Et fecerunt eum sedere sursum auferendo sedem: tunc cadens sic illud ebant: et genuflexerunt coram eo / linguas prententes

traherent enim eum

Diere. 9. a
Esa. 57. a

optosa manus

Esa. 50. c
Ps. 128. a

torta illud. Certus pueratorum extenderunt linguam suam quasi arcum. unde dicitur. Super quem loquar: super quem dilatatis os: et cecidit lingua. Numquid non vos filii scelesti semper mendacis: conspuerunt in super domino omnes unanimiter: postea in nocte quae singulariter. Quibus irreuerentia conspuere regem angelorum. Quod inexpressibile nefas quod aperuerunt etiam os eius sanctissimum: et inspuerunt fetida spuma per Bartholomaeum de Casoli. Cedebant per terea indifferenter: quod non sufficiebat facies: sed unus super caput. unde dicitur. Caput meum dedi percussoribus. Alii in facie palmas. id est manus explicatas dederunt. Alii manus dederunt copiosas. id est pugnis cedebant. Alii super dorsum dederunt verbera et perculsiones quae in cebat in terra. Alii supra dorsum meum fabricauerunt pedes. Velabant. Ratione glo. dicit: quod tam amabilis et gratiosa fuit illa facies benedicta: quod tanta opprobria sibi non potuissent facere nisi velarent. Colaphebant. id est collum suum ita percutiebant quod quasi mortuum fuit. Alapihebant. id est faciem suam cederunt tot vicibus quod multoties semimortuum cadebat in terram / et clamabant: Dic nobis propheta quod te percussit. tunc per faciem suam barbam receperunt: quod satis longa erat et venerabilis: sicut dicit beatus Oliverius. Post mediam horam nocte maiores iudeorum se posuerunt dormitum / forsitan ad horam vel duas: interi dominum infirmatum / opprobriis plurimum sauciatum: dimiserunt sub custodia plurimorum hominum: quos sub pretio conduxerunt: ne cessaret tribulare eum usque mane: quod ei fecerunt intantum: quod non muerunt dominum relinqui mortuum in manibus eorum. Quae illa ita agerent: festino cursu per annes adiecit beatam virginem quae fuit in bethania dicens. O veneranda mater / festina festina: si saltu filium tuum viuum videres desideras: quod capere / et ita decurpat / ne dicam mortuum: quod ipsum vix agnosces. Quod cum audisset: ait altum trahendo gemitum. Deum me miseram matrem / dolorum dolorum filii mei / filii mei: spes mea et fortitudo: o nate tenerrime / quod delicate te nutruimus: o fructus uteris mei a sancto datus: mors mors quae felix si fueris: hic hunc diem in dulcissimo nato meo aspiceret: et cadens semimortua in terram. Accurreret autem magdalena et martha / et damantes: plus iam matris dolore lugeret quam christi passione. Tandem resocillata: quantum poterat plus hierusalem tristis mater ut afflaret: et si non liberatio

Unc
a s Aliqui con
spuerunt: qua
credendum est
quod dno oes quotquot pote
rant conspuerunt: hoc est si
mul: et expuerunt: quod excor
billus e: quia ab intra spu
ta creauerunt.
ad. expuerunt in fa
a s percussiones in collo. Et sic
implegit propheta. I facies
meas non auerti ab ure
pantibus et conspuerunt in
me: caput meum dedi per
cussoribus: et genas trahentibus
barbam meam.
b s percussurunt.

ciem eius: et colapbis eum cedebant.

A a s manus applicatas. b s f Exprobantes percusserunt ma-
gilla mea: et saturati sunt penis meis.

Alij autē palmas in faciem eius de-

derunt. **R. Et ceperunt quidā velare**

faciem eius. **L. Et viri qui tenebant**

illum illūdebant ei cedentes: et percu-

tiebāt faciem eius. **Ad. dicentes: Pro-**

phētica nobis chūstē: quis est qui te p-

cussit: R. et ministri eum alapis cede-

bant. **L. et alia multa blasphemantes**

dicebant in eum. Et vt factus est dies

conuenerunt seniores plebis et princi-

pes sacerdotum et scribe: et dixerunt

illum in consilium suum dicentes: Si

tu es chūstus dic nobis. Et ait illis: Si

vobis dixerō non creditis mihi. Si

autem interrogauerō non responde-

saltem lacrymis benedicto filio
comitantibus eam Joanne et pia
magdalena cū sorore martha. Ad
hoc plura sunt hic ptemplanda q̄
deuotis relinquo mētibz.

Alij autē palmas in faci-
em eius dederunt. Bonauen-
tura in li-
tura
bro d stimulo amoris ait. Temo
ad alapas et sputa. Quid em deo
dignius: quid perōze indignius?
Deu qui es deus qui a peccatori-
bus conspui voluisti in illa ange-
lis summam desideratā facie. O
peccatores/adeo fuit illitus et per-
cussus: vt facies eius tanq̄ lepro-
si videretur.

Facie ei? Beda. Qui tunc
cessus est colaphis iudeorum: nūc
cedit blasphemis falsoz christia-
noz. Et qui consputus est saluūis
infidelitū: nūc vesanis opprobrijs
exhonorat impioz filioz.

Et vt factus est dies. Bo-
nauentura in suis meditationibus
capitulo. lxxvj. q̄ recedētibz ma-
ioribus miserūt iesūm in quēdā
carcerem: ibi subitus salariuz: qui
adhuc videri potest/ vel eius vesti-
gium: et ligauerunt eum ad quan-
dam columnam lapideam: cuius
pars postea comminuta est et ad-
huc apparet: vt habeo ex fratre no-
stro qui vidit: dimiserūt nihilomi-
nus aliquos armatos ad tutiores
custodiam qui eum per totam no-
ctem residuam verauerunt derisi-
onibus et maledictis vacantes di-
centes: Credebas tu melior et sa-
pientior esse principibus nostris?
que stulticia erat tua? nō debebas
os aperire contra eos: quomodo
fuisi ausus sic facere? Sed nunc
apparet sapientia tua/ vt ites mo-
do sicut tuis conuenit paribus: di-
gnus proculdubio es morte: et
eam cito habebis: et sic per totaz
noctem: modo vnus/ modo alius
insultabat verbis et factis contra
eum. hęc ille.

Do

De conspuitiōe dñi et vultus velatione

Ea **Q**ui ait: vos dicitis. Mi-
colaus de Lira mouet dubium:
et soluit in longū super mattheū.
xxj. ca. cuius declarationem pro/
pter prolixitatem omitto: et acci/
pio illud qd dicit sup paulū: an iu-
dei noticiā habuerunt qd christus
Iesus vere fuerit messias in lege
et pphetis pmissus/ait: qd periti
iudeom cognouerūt christū esse
messiam in lege et pphetis pmissus:
qd videbāt pphetias de ipso
impletas quātū ad tēp^o et locū et
alias circūstantias: s; qd cepit pre-
dicare cōtra vitia eorū publice: co-
gnitio illa per odiū et inuidiā con-
tra christum insurgentem: fuit in
eis obscurata: et ceperūt prophe-
tias aliter interpretari: et ideo tē-
pore crucifixionis nō cognouerūt
quia ratio erat depressa rancore:
sed an bene cognouerunt. Et ideo
qd dicit: Scio fratres qd per igno-
rantia fecistis sicut principes ve-
stri. Et illud: Pater dimitte illis:
qd nesciūt quid faciūt. Et si sūt siles
auctoritates: intelligēde sūt qd licet pmo cogno-
uerūt periti: sed tpe crucifixionis nō: et sic loquūt ille auctoritates: s; alie auctoritates
q loquunt in contrariū: sicut ē illa: Hūc autē vidēt et occiderūt me. Et illud. Agricole
vidētes filium dixerūt intra se. Hic est hères: venite et occidam^o et. Hęc et cōsiles refe-
rendē sūt ad hūmā noticiā. Et sic patet qd iudei habuerūt noticiā habitualē et nō actu-
alem: in tpe puta crucifixionis: qd tunc actualis fuit destructa p passionē vehemētis
odij: q tū in principio viguit. Sed ad illud qd dicit: Si cognouissent nunq̄ dñm glo-
rie crucifixissent. Dicit Scot^o in. iij. dif. xx. in respō. ad vlti. argu. qd apostolus non lo-
quit de iudeis sed pncipibus mūdi/ scz de demonib^o: qui si sciuissent eum fuisse verū
deū: nō instigassent hoies ad eius mortē: et hoc ppter bonū cōsecuturū ex eius mor-
te/ scz redēptionē hoies: qd bonū nolebāt accidere: vñ pmo qñ ignorabant hoc: insti-
gabant ad eius mortē iudeos: postq̄ autē sciuerūt eum esse verū deum: persuaserunt
cōtrariū. per vxorē pilati dicentē: Nihil tibi et iusto huic. Bene tñ voluissent ipsum
mori sine redemptione humani generis si fieri potuisset. Hęc Scotus.

Hęc est via tertia p quam
trāsire debem^o et atēdere affectu
osissim^o: et videre ocul^o interiorib^o
et cōpassiōis dolorē saluatoris si
est dolor sicut dolor suus: et dicit
merito via spinosa vel senticosa/
qd idē ē. Senticosa pfecto qd spi-
na inuidie et false accusationis/ ac-
testatiōis/ cōpunctiōis/ spretiōis/

a s. f. me qui sum innocuus: sciebat enim qd essent inuidia
obdurati. b s. f. primo meo aduētū hūmili in
quo me despiciēt et viliter tractat.

bitis tibi neq; dimittetis. Ex hoc autē
a s. f. in scdo aduētū: et esset mihi gloria et remuneratio:
eo qd becpatenter sustinco a vobis iniustus iudicab^o: quo-
rū ego ero iudex iustus/ et inflexibilis: et nō solū vestri
sed oim. b s. i. equis patri in pietate et maiestate.

erit filius hois sedēs a dextri^o virtutis
a s. f. quia saluum illud erat generale: vnde oēs dixerūt: in
alio solus cathas: in illo querunt de regia dignitate qd
erat contra imperatores: in alia de blasphemia que fuit
contra deum.

dei. Bixerūt autē omnes: Tu ergo es
a s. i. licet inuidia excauit vos iam et scripturas false in-
terpretamini: tamē conscientia vestra dicit vos et sentia-
tis qd ego sum christus. Ho. sua sententia damnaturū
est p qd quod sentiebant. b s. i. p

filii dei. Qui ait: vos dicitis: quia ego
sum. At illi dixerūt: Quid adhuc de-
a s. f. quia se dicit christum et filium dei. b s. Hugo expostio-
bible dicit: qd ipsi reuera non audierant: sed violenter de
verbis eius traxerunt.

**sidēramus testimoniū: ipsi enim audi-
uimus de ore eius.**

Via spinosa
q pūxit iesus in
mūltiplici accu-
satione et pcul-
sione ac tribu-
latione,
Iesus pilato accusatus.
Ies^o ab herode vitupar^o.
Iesus a pilato excusar^o.
Iesus dure flagellatus.
Iesus spinis coronatus.
Iesus pplo mostratus.

A Iesus pilato accusat. Mat. XXVII. Marci. XV. Luce. XXIII. Joan. XVIII.

Mane a
a s qz differ/
morte do
mini nostri
iesu christi periculum fore
estimantes: ne forsan tur/
ba eū liberaret: vel abs eua
deret manus eorum.

Ad. autem facto.
a s. i. statim.

confestim conciliū
a s hoc conciliū habuerunt
post qd ex verbis christi vio
leter traxerunt q se regē di/
ceret: in quo concluderunt

in quibus accusare vellent eum.
inerunt omnes principes sacerdotum
a s qz ubi complet scriptura. f dixerūt impū apud se cogi/
tantes non recte: ar cū eniam iustu. s. christū: qui pecca/
tū nō fecit: qm contrarius est operibus nostris: impropie/
rat nobis peccata nostra: pmitit se sciantū dei habere: fili/
um se nominat dei. Hanc est nobis ad vidēdum: qm dis/
similis est alijs vita illius: z gloriā se deum patrē habere
videmus igitur si sermones illius veri sunt: contumelia
et tormento interrogemus illum: morte turpissima condē
nemus eum. Et si vere filius dei est: liberabit eum de ma/
nibus nostris: quod z factum est in resurrectione: hec co/
gitauerūt z errauerunt. Excecuti enī illos malicia eorū:
et nescerunt sacramenta dei: quoniam oportebat pati chri/
stum: z ita intrare in gloriā suā.

**et seniores populi. R. cū scribis z vni
uerso concilio. Ad. aduersus iesum: vt
eum morti traderent. L. Et surgēs ois**
a s a nouo ligantes: vt penā inuouārent. Et dicunt aliqui
qz trahēbat eū catēna ferrea circa collū: vt sic iam damna/
ti videret pilatus: que catēna vt dō pegrinus multotiens
est ostēsa: quā z ipsi collo imponentes christi ob amorem.
multitudo eorū. R. viciētēs iesū. Ad. et
a s variis neqzibus vinctū: colaphis z alapis pluries celsum
vinctū addūxerunt eum: et tradiderunt
sūctis illū. a s nomē ppriū: iō dmo pontif. b s erat co/
gnomē. Et fuit iugdunēsis ex burgundia. c s nomē est v/
qz: eo qz presidebat in loco imperatoris.

eū pontio pilato presidi. J. Adducūt
a s id est a domo in qua habitauit caiphas. b s in quo
tractabatur iudicium pertinēs ad imperatorē: sicut erat ius/
dicium sanguinis.
**ergo iesum a caipha in pretorium. Et b
ipsi non introierunt in pretorium: vt**

flagellationis: etiā ad lram sentes
vel spine coronationis: ipsum sup
modū p̄terūt vel punxerūt: ideo
sequere eū per hanc viā: z singula
diligenter aduerte z cōsidera: hęc
autē vita habet sex cōsiderationes
Una dicitur accusatiōis: scda vitu/
peratiōis: tertia excusatiōis: quar/
ta flagellatiōis: quinta coronatio/
nis: sexta ostēnsionis: de qbus par/
ticulariter infra dicitur.

Ad hanc autē facto. Quidā Qui s
deuot.
deuotus. Attendite fratres circa
hanc cōsiderationē: z videte dolo/
res christi filij dei: quō tam viliter
trahitur catēna ferrea in collo: ha/
bēs manus post terga ligatas: sa/
ciem alapis et spūis tortū imuta/
tam: colaphis collū et scapule cō/
torta: vide quō gressus format et
pedibus vacillat. ppter nimā de/
bilitatē et fatigationē: quā per to/
tam sustinuit nocēt. vñ Bonauē.
in libro qui vocatur lignū vite: sup
verbo iesu pilato traditus / ait:
D horreda p̄suaūdeorū impie/
tas: q̄ tātis iniurijs satiari nō po/
tuit: qn potē ferali rabie fremēns
impio iudici tanq̄ rabido cani ani/
mā iusti deglutiēns exposuit. U/
ctū enī iesum ante pilatū pontifi/
ces perduxerūt: postulātes interi/
mi supplicio crucis eū qui nō no/
uerat oīno peccatū. hec ille. De
mēto nihilominus quō mēta ma/
ter sūmo mane hodie lachrymabi/
li apparatu venit hierosolymis: z
iaz ad p̄sē vidit vnicū filiū tā mi/
serabili vultu gementē z contrista/
tū / laniatū z afflicū: z tā innocen/
ter accusari: ista enī sūt medicāda
z rumināda: qz plurimū mētē ele/
uāz: affectū accēdūt: ac intellectū
illūstrāt: p̄cā vitā: virtutes infe/
rūt: hominēqz deo gratū reddūt.
b **In pretoriū. Beda. Pre** Beda
torium dicit sedes p̄toris. Pretori/
res autē dicunt p̄fecti siue p̄cepto/
res: eo qz cūibus p̄cepta donēt:

B

† Sap. 2. b

Bonauē.

† Luce! 24. d

Beda

Procurator
Pretor

DD 2

De Accusatione dñi

E tradiderunt potestati romane ve
eo modo alienos se ostēderent ab
ei⁹ interfectioe: in quo nō eoz ino-
cētia sed mag⁹ demonstrat infania.
Tunc videns iudas. Hoc
factū iude incidētaliter ibi inserit:
licet factū sit post sentētiā latā: vel
forzan post christi crucifixionē.

Leo papa

Penitētia ductus. Tandē
de pg. dis. iij. iudas: et sunt d̄ba leo-
nis pape in sermōe qui incipit in-
ter oia: Sceleratior oib⁹ o iuda et
infelicioz oibus extitisti: quē nō pg
nitētia reuocauit ad deum: sed de-
speratio traxit ad laqueū: q̄ est ra-
tio istius desperatiōis: potest assi-
gnari rō ex alio canone de penitē.
dis. vj. c. s. dicēte. Iudas qui p̄ni-
tens iuit ad phariseos / relinqueas
ap̄los: nihil inuenit auxiliū nisi au-
gustētiā desperatiōis. Dixerūt eī:
qd̄ ad nos? tu uideris si peccasti:
tibi sit: nō tibi succurrim⁹: nō pctā
tua c̄haritatiue suscipimus: nō cō-
portāda p̄mittimus: nec qualiter
deponas onus. docem⁹: qd̄ eī nō
bis et misericordiē qui nec opera
sequit̄ iusticię: Biser ad fr̄es: isset
ad illos qui orauerāt p̄ socru pe-
tri sebricitante: qui c̄hanangā im-
probā misericordiē obtulerāt. In
terrogasset petrū p̄ se effunden-
tem lachrymas nō fugisset. Da-
riā et marthā que vitā laqueo impe-
trauerāt: nō turbā plorantē q̄ vni-

7 Dat. l. c.

cū filiū acq̄sierat vidit: fuit ad di-
uitiosos: et diuisus perijt.
Laqueo se suspēdit. Nec
eī fuit iusta mors Iude: eo q̄ fuit
erat fur suspēsus est: eo q̄ fuit tra-
ditor: paritū est: q̄ medius cre-
puit: eo q̄ fuit simoniacus: sepul-
tus est extra cēmiterium: eo q̄ de-
sperauit: eternaliter est damnat⁹:
eo q̄ erat adulator: hypocrita mel-
liska verba p̄ferens: et corde ve-
nenā latitans: guttur fune constri-
ctum est: eo q̄ fraudulēter saluatore ore nequā osculat⁹ est: aīa nō illuc egredi meruit.

7 Pra sup
matthē.

In corbonā. 2y. sup matthē. Corbō hebraicę idē ē quod oblatio. Corbonā

a 5 O impia cecitas ait Aug⁹ sup Joānē: habitaculo sc̄s cō-
taminari alieno et nō contaminari scelere proprio. Alien-
gene iudicis pretorio contaminari timebat: et fratris imo-
centis fundere sanguinē nō timebat: sed hoc fecerūt ut da-
berent sancti et legia zelatores: que tñ non p̄biber.

nōn cōtaminarentur: sed vt manduca-
a 5 id est ad se reuersus cognauit quātum malum fecerit /
tradendo eā iustū et amabile magistru: in quo nihil vñ q̄
rep̄hensibile vidit: qui eū nunq̄ in aliquo contristauit.

rēt pascha. Tunc vidēs iudas q̄ eū
a 5 .i. eū sicut malefactorē potestati romane tradidit: vnde
facile non esse liberandū. b 5 scilicet ex horrore peccati /
qui deberetur maxima pena: quā timuit sibi infligi a iusto
iudice: forsan venerat sibi in mēte illa cōminatio sibi facta.
Et homini per quē filius boni iūis tradit⁹: et penitētia vni-
ctus: infructuosa tamē: q̄ carebat spe venie.

tradidit q̄ dānātus esset: penitētiā du-
a 5 reportauit. b 5 quibus vendidit christū.

ctus: retulit triginta argenteos pan-
a 5 qui tunc redierunt ad templum: quia sententia lata cō-
tra christū illi q̄ fuerunt auctores criminis et p̄ncipales po-
puli vel magistri tēpli abierat dimissio nōnullis ibidem.
cipibus sacerdotum et senioribus di-
a 5 Peccauit iudas elemosynā apostolorum furtim aufer-
rendo. Proditionem magistrū sui et domini nequiter com-
mittendo. Simoniam et vsurā sp̄italem cōmissit: christum
vendendo. Dominiq̄um perpetravit innocētis sangui-
nem consilio fundendo. Et grauissime tandem desperas-
seipsum occidendo.

ciens: Peccauit tradens sanguinem iu-
a 5 impiū iudat quos nec confessio peccati nec restitutio pre-
cū inuisti nec mors suspendi emoluit. b 5 sc̄s peccatus
tū venditionis iniuste: nihil ad nos quē iniuste commisit:
tu videtis non nos: tu peccasti non nos.

stum. At illi dixerunt: Quid ad nos?
a 5 post q̄ iudas vidit inutile laborē se perferre: et sup hoc
sibi peccatū exprobari: ac a sacerdotibus augmentari: nec
consolationē recipi desperauit.

Tu videns. Et proiectis argenteis in
a 5 sc̄s ex desperatione et crepuit medius: et vixit sunt
vel diffusa viscera eius. In hoc facto plus peccauit iudas
scilicet in sup̄stitis suspensione et desperatione: q̄ in hīc dē
traditione fm Hieronymum.

templo recessit: et abiens laqueo se
suspendit. Principes autem sacerdo-
a 5 id est iterum collectis. b 5 ad iudicem.

tum acceptis argenteis dixerunt: Non
a 5 .i. ponere. b 5 .i. in gasophilatiū et inter donandos va-

licet eos mittere in corbonā: quia

A a s precium datum p sanguine effundēdo: vt dicit Boza. b s .i. quēsiuerūt inter se ipsos cōsiliū quid de ista pecunia facerent: r tandem cōgesserunt r emerūt rē.

precium sanguinis est. Concilio autēz

a s .i. terrā apā p vasis sicilib? vel erat hois illis arte. into emerūt ex illis agrū figuli in sepul

a s fecerūt ex eo cimiteriū pro peregrinis: quod a huc ro/me est: nā in aliquibus machinis portatū est de terra ista a hierusalē ad romā. b s factum. c s quem emerūt pre/ qo dato in mortem innocēto.

turā peregrinorū: ppter hōc vōcat? est

a s lingua hebraica. b s sēz interpretatū latine. ager ille acheldemach: hōc est ager san

a s mystice datur intelligi q christus per suus sanguinem emit nobis peregrinus quietē eternā: hōc est factum a deo agente in p ditionis detestationē r christi passionis memo/ riam: sed iudeoz inuidia faciente factū est in saluatois in famā r iustitioz ostentationē.

gūnis vsq; in hodiernum diem. Tunc

a s quomodo auctoritas illa ad ppositū sit applicanda sa/ nis daret ex scolao de lra: cū autē nō multū materie no/ stre pōit dicit omittendam esse.

implētum est quod dictū est per hie/

a s sēz pmaues sacerdotū. miam prophetā dicentem. Et ācepe/

a s quos pius dederunt iude vt traderet christum. b s sēz ipius christi empti p hoc precio triginta denariorū.

rūt triginta argēteos preciiu apreciati

a s christum. b s sēz isti triginta argētei appreciauerāt i. p cū sunt facti vel cōstruti iude p christo a filiis israel. i. sa/ cerdotibus scribis r pharisais qui fuerūt de filiis israel: qz sacerdotes de tribu leui: r pharisai de tribu simeon.

quem appreciauerunt a filiis israel: et

a s id est emerunt pro illis. b s sic reuelauit mihi domi/ nus illud factū esse sic prophētatum: aut t a zacharia aut a hieremia in quodam libello quem nos non habemus: sed Hieronymus dicit se legisse.

dederunt in agrū figuli: sicut cōstituit

a s sicut agnus coram tondente nō aperiens os: nec leuās oculos: sed ligatus et cōspurus miserabiliter qz tractatus. b s ante pretorū. c s post qz cognouit adesse maiores totius ciuitatis: venit ad eos stans alius in gradibus pre/ torū vel in deambulatoio.

mibi dominus. Iesus autem stetit antē presidem. Exiit ergo pi/

a s ad iudeos. b s quem duatis ligatum velur est morte dignus: dicitis quid fecit: vt lan/ guinis iudicium ferri in eum debeat: romani enim nullum iudicabant morte dignum nisi causa/ pius lata.

latus ad eos foras et dixit: Quam accusatiōem afferitis aduersus b

a s presidē. b s ex quadam tacitania super/ ratione pauperum r inuidia iustorum.

hominē hunc. Responderunt et dixerunt ei: Si nōn esset hic ma/

autē erat locus ad ponēdā oblati/ ones factas in tēplo pro reparati/ one templi r alijs necessarijs: ma/ gna igitur apparet sacerdotū ex/ cecatio qui occisionē christi repu/ tabāt sibi licitam: immo tanq; sa/ crificium deo facerent: et tamen precium venditiōis eius reputa/ bant nefarium et indignū appli/ cari ad vsus templi.

b Emerunt ex illis agrum

Chrysostomus sup Martheum homelia .lxxvij. ait. Gudiat qui cūq; anime hominis precii ca/ pientes beneficium postea ex ce/ de confertis. Judaica huiusmodi elemosyna ē omnino vero diabo/ lica. Sunt enim/ sunt inquam eti/ am nunc qui alienis direptis ex/ cusatos se a toto crimine putant/ si aliquam partem paupibus de/ derint: de qbus ait propheta: Al/ tare meum lachrymis velastis.

Decibi.

b Quā accusatiōē affer.

Chrysostomus super Joā. omelia .xviij. dementia iudeoz ad quid nō adductis in mediū quid fecerit: sed obtegitis? Quid non argui/ tis eum? ecce q vbiq; iustam pre/ dicantes accusatiōem/ nihil tan/ des afferunt. Annas de doctrina percōtatus est: quo audito misit

ad Caiphā: r ipse deinde ad Pi/ latū. Pilatus ait: quā accusatiō/ nē afferitis contra hunc? neq; ha/ bent quid respondeant: sed conie/ ctura quadam vtuntur.

Chrys. sup Martheum.

Et sup Joannē.

1 Tac. ii.

De Accusatione domini

Ea **C** Dixerunt ergo ei iiii. Aug^o sup Joanne
sup Joanne. tracta. cxiij. Quid est quod loquitur insana crudelitas: an non interficiebant quem interficiendum offerebant: an forte crux non interficit? Sic desipiunt qui non sectantur sed in sectant (id est presequuntur) sapientiam. Quid est autem: Nobis non licet interficere quem? Si malefactor est cur non licet? Nonne eis precipitur ne malefactoribus (prestitum quale istum putabant) a suo deo seductoribus parcatur? Sed intelligendum est eos dixisse: non sibi licere interficere quem. Propter festi diei sanctitatem: quem die celebrare iam ceperant. propter quem de ingressu herodii etiam contaminari metuebant. Ita ne obduruistis (id est facti estis indurati) falsi israelitice peccidistis: ut ideo vos a sanguine innocentis impolutos esse credatis: quod est fundendum alteri tradidistis? Nunquid et pilatus illum qui potestati eius ingerit a vobis occidendum: suis est manibus occisus? Si non est voluistis occidi: si non insidiati estis: si non vobis tradendum pecunia comparastis: si non comprehendistis: vinctis: adduxistis: odistis: si non occidendum manibus abstulistis: vocibus poposcistis: non est a vobis interfectum esse factate. **Hec ille.**

Significans qua morte esset mori. Nota hic significans qua morte esset moriturus. Qua morte non referret ad mortem crucis: quia si iudeis non licebat quem mortem supplicium infligere: pilatus non potuit illis christum ad iudicandum tradere: cum romani iudicium sibi reseruauerunt: non qua morte esset moriturus. id est qua morte esset significabat. Voluit enim a iudeis patiturum: cum non tamen a iudeis moriturus esset: sed a gentibus voluit pati: et a iudeis traditur: quia peritiam venit mori. Ideo iudei non poterant eum recipere ad mortem: quia sermo iesu non fuisse impletus. Iudei etiam cupie-

a s q. v. tante sum^o reputatio nos principes sacerdotum propter excellentiam dignitatis: et seniores populi propter excellentiam etatis: et nos scribe propter excellentiam scripture legis: et nos pharisei propter excellentiam vite et religionis: ut non opus sit amplius interrogare aut examinare.

lefactor: non tibi tradidimus eum.

a s quodammodo indignans eis seruitutem improbanam. b s q. v. sufficit vestra examinatio: sufficere debet vestra sententia: occidite ergo eum si causam habetis secundum legem vestram.

Dicit ergo eis pilatus: Accipite eum et iudicate eum in his que conuersa sunt a romanis vos et secundum legem vestram iudicate eum.

Bixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet. a s quia iminebat sabbatum magnum quo comedebant panes azymos: in quo festo non licebat vnum quem interficere: sic nec morte innocentis precipue procurare sabbato aut alio temporibus.

Cet interficere quem: ut sermo iesu impletur. a s quoniam dixit quod esset tradendus principibus: qui traderent eum gentibus ad illudendum: flagellandum et crucifigendum. b s id est predicans. c s quod gentes eum crucifigerent.

Pleret quem dixit: significans qua morte esset moriturus. a s quando ergo audierunt indignationem pilati et non comperit foret: excogitauerunt accusandi modum quem habuerunt ex coniectura et nulla veritate.

Esset moriturus. **L.** **C**eperunt autem illum

a s prima accusatio. i. falsum prophetam qui legem contemnit: et alios suadet ab ea recedere: et veniunt in contumeliam dei: quia suffragari nullatenus possumus: et res nostra sub tales tolli. Sed hoc prima accusatio est falsa: quia iesus venit ad implere non soluere legem: ideo fuit archetypus et in templo presentatus.

accusare dicentes: Hunc inuenimus sub iudicio. Secundo accusauerunt eum sicut impediens: commone bonum et rempublicam: quia prohiberet tributa dari cesari: ad si fieret et rempublica regi non posset: quod est tollere sum tales. Et similiter fuit falsum: quia dixit: reddite cesari que sunt cesaris. et vidrachma soluit pro se et petro.

uertentem gentem nostram: et prohibentem sibi regum honorem usurpando contra prohibitionem romanorum: quod fuit valde graue: et in hoc pariter in omni signat: quia talem honorem fugit quando populus regem eum volebant instituire.

tributa dari cesari: et dicentem se christum esse. s. pilatus his auditis intravit iterum: et vocauit iesum ad se. Et de primo nihil dixit: quia non curauit de honore summi dei: eo quod erat paganus. Secundum sciebat falsum ex relatione. Tertium autem specialius recipere negligens videretur in his que pertinent ad honorem cesaris Liberti.

regem esse. s. Introdiuit ergo iterum pretorium: et vocauit iesum et dixit ei: Tu

† Dat. b. 20. c. Bar. 10. e

Dat. s. b.

† Bar. 12. b. mat. 22. c. mat. 17. d.

† Joa. 6. b.

A a s. f. sic mibi si veru est iste ter tius articulus .p. positus contra te: q. vltur paueris tibi regnum iudeoz contra vo luntate romanozum.

Es rex iudeozu: Respondit iesus: a te a s. i. pilate excogitasti illa de me: vel habes b. alias quo uis modo: vel dixi tibi aliquis q. vnq. huiusmodi iacta uerim vel attentauerim.

metipso hoc dicitis: an alij tibi dixerunt a s. i. dixerunt in tibi q. illa voluisses vsurpare: ideo sup hoc grauitur te velut morte dignu accusaru: qbus etia atten dendu est: regnu honore non vsurpas: quid fecisti.

de me: Respondit pilatus. Nunquid a s. i. dixerunt in tibi q. illa voluisses vsurpare: ideo sup hoc grauitur te velut morte dignu accusaru: qbus etia atten dendu est: regnu honore non vsurpas: quid fecisti.

ego iudeus sum: B. ens tua z pontifi ces tradiderunt te mibi. Quid fecisti? a s. i. sup tertio articulo vt satis faceret pilato in illo de quo iuste querebat. b s. i. et si es rex terrenus: de quo verim quere re regnum in hoc mudo vt sim dñs terren?: venit em filius hois ministrare z non ministrari.

Respondit iesus: Regnu meū nō est a s. non est terrenū s. celeste z incorruptibile. Potestas eius potestas eterna: que non auferetur: z regnu eius qd non corrupetur. b s. i. et si es rex terrenus: de quo regno tamen me non intronituro: licet in veritate ipe erat rex in humana natura mundi: et iure debebatur regna di gnitas: tamen in primo aduentu sicut dixi: non venit do minari: sed seruire z pati.

de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset a s. i. armigeri subdit. b s. p. facto. c s. pugnarent: quia omne regnu t. gale firmitatem habet no solu ab ipso rege cu sit vnus solus homo: sed ena a ministris p. tra aduersarios. p. eo decertati bus: sed nihil tale querebat iesus: verutu qz rex erat p. cludit. d s. vt iudicaret iuxta eoz pentione.

regnum meum: ministri mei utiqz decertarent vt non traderer ut a s. i. ex hoc patet tibi pilate q. nullu quero regnum in hoc mudo: nihilominu no nego me habere regnu: sed fm alia forma z figura q. mudo monstra: que vel p. terit vel transit. b s. i. no est t. rasi tonu z t. pale: qd intelligit in aduerbio hinc: qd significat t. rasione: vt dicedo: vade hinc vt no sis hic. c s. i. reputado q. ba christi aliau? vigoris z virtutis: adieat z clusione ex sbis christi dices.

deis. Nunc autem regnu meū non est hinc. Dixit itaqz ei pilatus. b a s. i. licet regnu tuu sit alibi: vbi romani se no intronituro: oro iudica vbi b regnu sit: admiro: em de isto regno. b s. i. concededo z clusione pilati ex sbis iesu q. s. rex esset. c s. i. veritate: z r. giona biliter z d. uisisti. d s. sed quo sum rex audi declaratione qua peniti.

Ergo rex es tu. Respondit iesus: Tu dicitis: Quia rex sum ego. a s. i. mundo z regno terreno. b s. per assumptionem carnis humane ex maria virgine. c s. id est propter illud quod sequitur. d s. incarnatus: e s. id est vt dicam z doceam veritate p. ma: id e deum colere: iudica: eum imitari: z illa que dicam prob. mo: z tribulatione: z vite sanctitate. Et insuper q. testimoniu meū veritati predicare vel dicte perhibitu credatur esse veru: miraculis testifico: z confirmem.

Ego in hoc natus sum: z ad hoc veni in mundum vt testimonium a s. i. qui diligit veritates: iusticia z deu viteq. sanctimoniam. b s. i. obedit s. bo veritat: qd per me p. dica: z doce: verbo z ex. plo: z hoz obedientiu z iustoz ego rex sum: z regnabo in eis p. gram z directione sicut alibi dixi. f. Si quis diligit me sermonē meū seruabit: z pater meus diliget eum: ad eū veniemus: z mansionem apud eum faciemus.

perhibeam veritati. Omnis qui est ex veritate audit vōcē meam.

hāt eū grauissimo penaz genere L interimi: ideo z christus p. dixit eoz malam voluntatem.

Ministri me zc. Chyso. L. b. r. f. s. u. sup Joāne vbi sup. Christus ostē dit in hoc loco regni nri imbecilli tate: q. in seruis habebat p. tatem.

Supernū aut regnū sibi p. s. suffi cies est: z nullū indiget. Et sequi tur. Sic z regnū suū dicit hinc nō esse: nō q. mūdū p. uidētia ac p. re cione sua (sicut qdā dixerūt here tici) p. uerit: sed (vt dixi) neg hūa nū neg caducū esse demōstret.

Quō est hinc. Theophilus. Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

Quō dicit: nō est hic: sed nō ē hinc. Theophil. Quō regnat in mūdo: z vitē illi. p. uisione: z iuxta votū cācta d. s. p. suit. Quō est autē ab infimis cōsti tutū regnū eius: sed cēlit. z an se cula: An Aug. sup Joān. Quō di cit: nō est hic. Quō est em regnum eius vsq. in seculū seculi: habens in se cōmixta g. g. ania vsq. ad mes sem: sed tamen non est hinc: quia peregrinatur in hoc mundo.

7. d. a. n. 7. b

Aug. sup Joān.

D

Jo. 14. c

De Illusione domini

Ea **Q**uid ē veritas. Bernardus de senis de christiana religione: ser. lv. ait. Neq̄ vnq̄ pilatus talē audierat orationē: et forte per modicū tangebāt cor eius a librata platiōe verborū eius. Quo circa interrogat: Quid ē veritas? Cui⁹ discessionē si audisset ab eo q̄ corā eo velut homo reus astabat: forsitan ei superna claritas illuxisset. Cui si credidisset: nō solū christum liberasset: verum etiā descendisset de sede / factus de iudice iudicatus de p̄sīde reus / de tyrāno collega / anio et corpore christi pedes fuisset amplexus: et eius tanq̄ dei filium adorasset.

Andolphus cartusien. **D**ocēs p̄ vni. iudeā. Ludolphus cartusien. de vita christi: pte. ij. ca. lxx. ait. Hic accusanti sermo magi et eū q̄ accusat docet innotiā: et eos qui accusant docet esse pueros. Docuisse em̄ populū / nō criminis s̄ virtutis constat esse iudiciū: nec comouit p̄m qui pacis contulit testamentū.

Quidā deuot⁹ **E**t vt cognouit et. Quidā deuotus. Conspice in hac cōsideratione: et attēde si est dolor sicut dolor meus: et derisio sicut hec ē. Stat pius saluator iuxta quartū iā iudicē: dire ligat⁹ / oculis in terra submissus: totus iaz fatigatus / deturpatus / atq̄ debilitatus: interrogat superbo ore ab icestuo / so rege sedēs in solio. Tu ne is es quem pater meus ab infantia voluit occidere: quem magi quesierūt: qui lacarum resuscitauerūt: oro facias mihi signū. Et multis alijs sermonibus interrogauit eum. Iesus autem tacebat propter suam indignitatem: Quāobrē iratus herodes habuit eum pro facto. Tunc vnus adulatorum albam apportauit togam qua communiter fatui vestiuntur. Dicunt etiā nōnulli q̄ raserit sibi crucem in capite: et q̄ alba vestis albam

a s̄ nā pilato veritatis verbū non displicuit: qd̄ oēs bestiderāt etiā improbi: licet nō imitant ope qd̄ delectat audire corporalit aure. s̄ i. qz veritate et virtute peruenit ad regnū: in quo tu regis: nō em̄ longe erat pilat⁹ a veritate et potuisset ad eā puenisse si p̄secutus fuisset inceptā q̄stionē.

Bicit ei pilatus: Quid est veritas? Et a s̄ qz paulo ante exterat vt audiret causam accusationis: iā iterū: xij vt defendat qui reperit innocentē.

Cum hoc dixisset iterū exiuit ad eos. L. a s̄ .i. qui foris p̄sonā erāt valde inquieti et tumultuosos non expectantur responsonem christi: qz forsan non erat dignus: et vt secularis non curabat de sp̄ualibus.

Ait autē pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Ego nullā inuenio cām a s̄ qui sum secularis et gentilis a vobis despectus quo ad cultū diuinū: tamē non inuenio in illo cām aliquā p̄per quā vt occideres tradidistis vos qui vultus esse religiosi et popul⁹ electus ac iusticiarij.

L. in hoc homine. At illi inualescebāt a s̄ .i. turbauit pacē cōem fm̄ iherosolimam: et peruerit populū nō in vno loco: sed incipiens a galilea vsq̄ huc. b s̄ .i. ecce modus p̄turbatiōis. Docuit em̄ p̄m. En demētia noui generis in iudeis potest argui: dñm arguūt vnde laudā dñs esset: dicit bugo card.

dicētes: Comouit populū docēs per a s̄ in his verbis iterū notat malicia et odiū iudeorū: quos pilatus incitare volebat. b vt christū occideret: ac si filius esset andā galilee iude q̄ p̄m cesari rebelis vultus est facere: quē pilatus interfecit: s̄ pilatus non fuit motus: quia in hac re christū innocentē iacebat.

vnūersam iudeam incipiens a galilea a s̄ .i. facere mentionē de galilea q̄ sub herodis potestate fuit: resumpsit sp̄m vt christū liberaret.

vsq̄ huc. Pilatus autē quidiēs galileā interrogauit si homo galileus esset.

Iesus ab herode vituperat⁹. Lu. xxiii

Et vt co a s̄ .i. pilatus qz Iesus esset galile⁹: et e de quens sub iurisdicōne herodis: voluit sibi iterū to herodem placare quos offendit: vel qz terrarū fuit galilee vt eū absolueret sic suū sub dñi iurisdicōne gnduit q̄ d̄ herod⁹

A a s vt a iudicio christi manus teneret innocias/voluit euz alieno iudicio subdere.

dis potestate eēt: remisit eū ad herodē:

a s ppter festiuitatē paschale ex quo ipse iudeus erat: non genuerit: sed natus in iudea: qz dicit 2 pra: qz pater suū trāsit ad iudaismū: z fuit circūcisus: et ad iudaismū conuersus amore vrozis iue.

qui z ipe hierosolymis erat illis dieb?

a s nō ex deuotione: sed ppter curiositatem.

Herodes aut vifo iesu gauisus est val de. Erāt em cupiēs ex multo tempore

a s non sicut zacheus qui querebat iesum videre quis eēt: hoc est: querebat iesum: ppter se: sed herodes querebat iesum quid faceret.

b s quomodo sē multa miracula faceret: qz contra ipsum tam constanter p̄dicasset dicendo: 2 Tre dicere vulpi illi sē insidiolo hominē: sē do herodē: qz querebat iesum interficere.

videre eum: eo qz audierat mītra de eo:

a s vide qz nō querebat iesum quis esset: sed quid faceret.

et sperabat signū aliquod videre ab eo

a s quia volebat ex curiositate audire de christo aliqua in solita z occulta: vel aliā futura de statu suo z alijs multis s̄ r̄monibus p̄teritis z̄ interrogauit eum.

fieri. Interrogabat autē eū multis ser-

a s quia nō interrogauit humiliter sicut discipulus inq̄: nō sicut ueritatis amator z diligens p̄scrutator: s̄ sicut calidus tentator: z crudelis insidiator.

mōib? At ipse nihil illi r̄debat. Sta-

a s p̄ncipes constanter accusabāt eū: dictio illa constanter est intelligenda qz significat ibi obstinate: quia timebāt ne herodes eū dimitteret: sicut pilatus tam fecit: tunc omne iudicium p̄didissent in hierosale: tū ita erat obstinatus qz aut lapidibus obruissent eum: aut ad cesarem appellassent.

bant autē principes sacerdotū z scribe

a s s̄ de his tribus quib? eū apud pilatū accusabant: que a grauātes q̄ntū poterāt b s sicut fatuū z idiotā abiecit.

constanter accusantes eū. Spreuit autē

a s i. cū ministris z nobilib? qui cū ip̄o erāt: qz talis familia qualis dominus. b s derisit p̄ter illā despectionem.

illum herodes cū exercitu suo: z illū sit

a s i. vestiuit eum aliqua toga lacerata: vel pena lōga de alio linreamine vbi sup̄ fecerūt foramē: z sic induerūt eū b s dicit aliqui qz vnos assero ante z retro ligauerūt ad illam vestē: in cuius signū alba sancta sic hodie designat: z sic misit ad pilatū tradendo eum voluntati sue.

indūtū veste alba: et remisit ad pilatū.

dem culpa pares esse monstrarentur: non autē solum spreuit: sed illū sit indutum veste alba: vt tali signo ab omnibus factus putaretur. Erat enim vestis ludicra: qua facti ab alijs hominibus discernuntur.

significat sacerdotalē: et hec rasura christi rasurā. Jam q̄ cōsiderate quō humillim? et māfuetissim? dñs per ciuitatis plateas ducitur in modumqz coronę gradif: vt ab oib? possit sic illulus videri: z clamantibus: Ecce p̄pheta: ecce rex israel. **Q**uia fidelis considera hie matris marie angustia: que secuta est christū inter populū: cum vidit tam ignominiose ducere filiū per ciuitatē. Jam em erat dies plena z omnes vndiqz accurrūt: deridēt: pulueribus imperiunt: vide nunc dominū velut surdum z mutū omnes clamores z dolores q̄rū potuit pertransire: quousqz peruentum est ad pilatum.

Interrogabat autē eum. Albertus ponit rōnes quare christus herodi nō respōdit. Prima elatio sua z curiositas nō merebatur vnde: Nolite sanctū. i. secreta fidei: dare canibus: neqz mittatis margaritas ante porcōs: ne forte conculcēt eas pedibus suis: et canes cōuersi dirumpāt vos. **S**eda ratio: qz verbū formari nō potest sine voce ne p̄ferri. Sed iohannes erat vox dñi: quē p̄cedenti anuo occiderat: et eius verbū dei: ideo christum verbum dei cuius vocē sēz iohannē contempnit audire non fuit dignus. Tertia loquacitas: z vt daret exemplum accusationes friuolas melius tacendo q̄ loquēdo vincere.

Spreuit autē illum. Beda sup̄ Luc. ait. Vidēs autē herodes qz christus nullū signū faceret: nec verbū aliquod ad interrogata respōderet: nec se cōtra accusatores defenderet: repurauit eum idiotā et fatuū: Et ideo spreuit illum herodes cū exercitu suo: z exercitus herodis eum spreuit: vt oēs in eadem culpa pares esse monstrarentur: non autē solum spreuit: sed illū sit indutum veste alba: vt tali signo ab omnibus factus putaretur. Erat enim vestis ludicra: qua facti ab alijs hominibus discernuntur.

Indūtū veste alba: et remisit ad pilatū. Beda sup̄ Luc. ait. Vidēs autē herodes qz christus nullū signū faceret: nec verbū aliquod ad interrogata respōderet: nec se cōtra accusatores defenderet: repurauit eum idiotā et fatuū: Et ideo spreuit illum herodes cū exercitu suo: z exercitus herodis eum spreuit: vt oēs in eadem culpa pares esse monstrarentur: non autē solum spreuit: sed illū sit indutum veste alba: vt tali signo ab omnibus factus putaretur. Erat enim vestis ludicra: qua facti ab alijs hominibus discernuntur.

Et facti sunt amici. Beda sup Lucam
Beda sup Lucam
a **E**t facti sunt amici. Beda sup Lucam. Hoc nefandissimū herodis et pilati fēdus: quod in occidendo christo pepigerunt: hac tenus eorū, velut hereditario iure successoris custodiunt: quando gentiles et iudgi sicut genere et religione: ita etiam mente dissidentes: in christianis tamē persequendis christis in eis fide perimenda consentiunt.

Pilatus autē puocatis. Quidā deuor. Attēdite dilectissimi et videte dolores: quōs hodie p vobis ingratīs fatigat / impellor / trahor / duco / percutior / pster / no / duris vinculis onustus / opprobrijs satiat: nihilominus tamē irrius: tota nocte ab impijs circūducor: et die fatigor: nulla requies datur. Considera ergo quomodo crudeliter ducit ab horto: sanguine sudore madidus ad Ananiam ligatus: et graui alapa percussus: trahit ad Caipham vbi tota nocte alapis / celaphis / spuris / contumelijs / et contumelijs innumerabilibus tribulatus: mane facto festināter ad iudeorū inuidiū consiliū a quo pilato presentat: iniuste accusatur / herodi mittit / spernit / irridetur / veste fatua illudit. Et sic illusus cum contumelioso populo pilato remittitur: innocētia sua allegatur per pilatū: qui nullā causam inuenit: per iudā qui peccauit tradens sanguinē iustū: Per herodē alba veste et typica: quoniam nihil dignū morte inuenit in eo: vxor pilati quō viro suo ait: nihil tibi et iusto illi: adhuc insanissimus et vere diabolicus populus scribundo ore clamat: Crucifige crucifige eū: et latronē insignē homicidā et virum mortis saluatori tuo / hominū amatori et redēptori: vitę et gratię dator: mortis destructori anteponit. Hęc rumināda sunt et lepius masticāda: quoniam corda tangūt et mentē leuant: peccata vitant / gratiā cōseruant / deū reconciliant / christū associant / et vitam eternā donant.

Wpina m / pilatus

Sed nec herodes. Glo. ordi. Ad exprobandā duriciā iudeorū vel gentiliū fatetur pilatus: nec se nec herodē aliqd in occidēdo christo et illudendo innoxio inuenisse: sed alię crudelitatis clamoribus. i. pilatus nō occidit christū ppria crudelitate: sed obediuit clamoribus crudelibus iudeorū. Unde Beda sup Lucā. Hoc dicit

Sed nec herodes. Glo. ordi. Ad exprobandā duriciā iudeorū vel gentiliū fatetur pilatus: nec se nec herodē aliqd in occidēdo christo et illudendo innoxio inuenisse: sed alię crudelitatis clamoribus. i. pilatus nō occidit christū ppria crudelitate: sed obediuit clamoribus crudelibus iudeorū. Unde Beda sup Lucā. Hoc dicit

a s. i. ppter mutuā reuerentiā sibi inuicē faciā: etiā facit
luter amici sunt mali homines in persecutione iusti.

Et facti sunt amici herodes et pilatus in
a s. Ambrosio. Qui amici et inimici facti sunt p iustum christum plebis israel et populi gentilis: figura seruat quod deo mini passionē vtriusque sit futura concordia.
ipā die: nā antea inimici erāt adinuicē.

Iesus a pilato excusatus. Math. 27. Mar. 15. Lu. 23. Jo. 18.

Pilat⁹
L. autem
a s. i. pprie accedere iustis
principes quasi aliquid fecerunt haberes loquitur et testu non audiente quem dimisit cum ministris.
cōnuocans principibus sacerdotū et magistratib⁹ et plebe: et dixit ad illos.

a s. i. assignastis et accusastis
Obaulit⁹ mibi hunc hominem quasi

a s. i. seducētē populū a vera lege dei et iusta obedientia cesaris et pace cōmuni. b s. i. o. vos interrogant quā accusationē habetis aduersus hōiem hunc: etiā interrogat vos quid malū fecerit: quare mox debeat: et in omnibus accusationibus vestris legitīmā causam nō inuenio: vtrūcundamini merito / quod sic sanguinē suans innocēns.

auertētē populū. Et ecce ego corā vobis interrogans nullā causam inuenio in homine isto ex his in quib⁹ eū accusastis.

a s. inuenit causam mortis: licet accusaueritis eū quod cōnuocauerit populū sue vitoni subiectū: et constāter heterino coram eo. b s. i. non necessitat: sed vt cognosceretis inā in nocētā corā alio iudice: et suspitio tollerēt de meo iudicio.

Satis. Sed nec herodes. Nam remittit

A a. i. nullam causam potuistis coram herode proponere
sufficientem ad mortem.

vos ad illū: et ecce nihil dignum morte

a s ex his suadeo vobis vt fidel' pfect' r iudex q' desistans
ab iniusticia sed q' p'dicauit p'ra vos v'l aliud si q'd fece-
rit v'bis duris: ego eni alloquar: in iudeo sub cōminatione
ne de cetero faciat: r sic emendatū verbis meis dimittā.

actum est ei. Emendatum ergo illuz di

a s audietes q' volebat eū dimittere: accusationes nonas
excogitauerūt: r p'positas aggrauauerunt dicētes: quomo-
do tu es iudex pro cōmuni bono positus: qui finis viuere
eiusdem perturbatores.

mittam. R. Accusabant eum summi

a s p'edicis r similibus verbis mendosis r ficticijs.

sacerdotes in multis. AD. Et cum ac-

cusaretur a principibus sacerdotum

a s tanq' ad indignā responsionē: vt probaretur eius pati-
entia: et quia non fuit opus.

et senioribus: nihil respondit. R. Pi-

a s q' ipse pilatus vir sagax: p se nouerat iniustā esse alla-
ta: r inuola r nulli' roboris verba. b s q' p' interrogā-
uerat eū an usurpasset sibi regni dignitatē: nūc interrogat
eū an illa sic se habeat sicut p'ponunt: iudei dicēs.

latus autem rursus interrogauit eū di-

a s i. q' graua r magna: r credo q' Pilatus potius irri-
dēdo iudeos dixerit: quāta vel in quātis te accusant vel fa-
cunt manifesta mendacia r accusationes nullius momen-
ti: quas christus facilliter refutasset: sed q' irridendo dixe-
rit: patet: q' postea christū liberare nititur: licet nō respon-
disset ad p'positas: quod nō fecisset si digna fuissent.

rens. AD. Nō audis quātā aduersū te

a s libenter vidisset Pilatus q' christus confutasset iu-
deos: quia sciebat christum virum sapientem: et facilliter il-
la potuisset: r sepiam excusare rationabiliter: vt sic satisficientem absoluisset.

dicunt testimonia: R. non respondes quicq'.

a s i. ne impedire passionē: r q' pilato liquidissime patuit falsitas iudeorū: vnde sciebat christū in-
nocentē: r q' p' iniuriā tradidissent eū: innocens autē vndiq' a iudice absoluendus est absq' quāq' in-
formatione: p'estatione: responsione vel dilatione: p'apue quādo de eius innocētia constat: sicut
pilato constiterat de christi innocentia: sicut sepius patet in euangelio. falsi autē delatores grauitate
puniendi sunt r ad restitutionē compellendi.

accusant. Iesus autem amplius. AD. non respondit ei ad vllum

a s de tāta patientia christi q' sustinuit tot inq's accusationes q's falsas esse omnino constaret.

verbum: itā vt miraretur. R. pilatus. AD. preses vehemēter. Per

a s que erat paschalis festum: in quo festo presectus in signum r memoriā eductionis sue de egypto
r perductionis per mare rubrum.

diem autem solennem cōsueuerat preses dimittere populo vnum

a s i. captiuū ex captiuis: quorum semp habebat multitudinem: poterant enim accipere quem vo-
lebant. b s i. ex ordinatione r cōcessionē romanorū quorū officialis fuit: nō q' fuisset lex sicilianata: s
consuetudo sine perturbatione nō auellenda.

vincitū. R. ex vincitū quemcūq' petiissent: necesse habebat di-

a s illud nomē accipit in bono r malo: sicut p'fectū: de quo. v. metaphysice. i. notabile r famosū.

mittere eis. AD. habebat autem tūc vincitū insignem qui diceba-

do/ pilatus absoluit quidē iēsum
quē probauit innocentem: sed quem
absoluit iudicio/ crucifigit misere-
rio. hęc Beda. Ad intellige: dato
q' Pilatus nō habeat causā dan-
di iustā sententiā cōtra christū: quē
innocentē p'dicat: tamē seruitute
timida et appetitu fauorabilicō/
sentit: licet nō aīo/ tamen ministe-
rio oris vt crucifigatur.

C. Nihil respondit. Hugo
Lardi. Triplici ratioe noluit eis
respondere. Prima: q' ea i quibus
accusabant eū erant manifeste fal-
sa. Secūda: q' volebat adimple-
re scripturā. Sicut agn' corā ton-
dēte rē. Tertia: q' noluit impedi-
re passionē suā.

C. Ita vt miraret pilatus.
Chrysostomus super Barthēu
homelia. xvij. Mirabat autē his
de reb' pilat' valde: erat q'ppe ad
miracione dignissimū tanta cum
humilitate ac taciturnitate vide-
re astantē illū qui mille permani-
festissimacq' habet argumenta:
cū sane nec ipsi accusatores nulli
ei criminis conscij fuerint: sed in-
uidia sola mouerentur. hęc ibi.

Hugo car-
dinalis

Esa. 55. a.

Chry. sup
Barthēu.

D

De Offensione Christi

Ea est consuetudo vobis. **Nicolaus de Ly.** sup. **Wattgē**
xxvij. d. cit. Aduertendū q̄ i fauo-
re iudeoꝝ cōcessum erat a roma-
nis: vt in solennitate paschali di-
mitteretur vnus in carceratus s̄m
voluntate eozū: in memoriā libe-
rationis eozū de egypto: q̄ in so-
lennitate paschali fiebat memo-
ria illius beneficiū. Pilatus autē
sciebat eos cupidos de obseruan-
da illa consuetudine. Ex altera par-
te volebat christū liberare: ideo
pposuit eis optionem dicens: q̄
liberaret eis Iesum vel barrabā
et nullā aliū: per hoc subtilit̄ cre-
des liberare christū de consensu eo-
rum: q̄ nō credebat aliquo mō q̄
peterent liberationē Barrabę: q̄
erat homicida et seditiosus et pesti-
mus. **Im Lucā:** et ideo credebat q̄
peligere liberationē iesu. **hec ibi.**
Principes autē sacerdo-
Bedā (de quo et glosa ordinaria
in parte) ait. **Heret autē iudeis vsq̄**
q̄s hodie sua peritio: quā toto la-
boris impetrauerunt. Quia enim
data sibi optione p̄ Iesu latronē
p̄ saluatōre interemptōre: pro
datore vitę elegērūt peremptōre
merito salutē vitęq̄ perdidērūt:
et latrocinij se ac seditionib⁹ in-
tantū submerserūt. vt et patriam
regnūq̄ suū (q̄ plus christo ama-
nere) perdidērunt: et hactenus eā
quā vendiderūt: vel animę vel cor-
poris libertatē recipere nō meru-
erunt. Atq̄ ideo iudei pacē habe-
re nō p̄nt: quia seditiosum princi-
pem. i. diaboli: qui vsq̄ hodie re-
gnat in eis magis q̄ dominū eli-
gere maluerunt. **hec ibi.**

*Seditiosus
primus*

a s̄ ex pprio noie. b s̄ barrabas. c s̄ qui pridie fecerunt
tumultū et seditionē in ciuitate hierusalē vt ciues cōfuge-
rēt ad arm̄: quod est maxima perturbatio / quādo sunt ille
seditiones: q̄ inde oriuntur bella intestina que sunt pesti-
ma: et ille barrabas fuit capitaneus in ista seditione iude-
is inimicissimus.

tur barrabas. R. qui cū seditiosus vin-
ctus erat. L. propter seditionē quandā

a s̄ i. populi concursu et tumultuositate.
factam in ciuitate (qui in seditione fece-

a s̄ infecer vñ de auib⁹. b s̄ vñ iustissima fuit sua capio.
rat homicidiū) L. missasi carcerē. Ad.
a s̄ venientibus ab herode et congregatis vnam in iura
malicia p̄stiteret et vnam in iura. b s̄ i. i. ad locū est p̄ se
su q̄. i. esset innocens: et nulla causa mortis v̄ eo esset.

Congregatis ergo illi iter pilati locutus
a s̄ Semp̄ em̄ paratus fuit pilatus dimittere Iesum: sed
timore amissionis potestatis et dignitatis secularis volun-
tas eius fuit perueria.

Ad illos volēs dimittere iesū. J. Eū
a s̄ Hec recordatio consuetudinis sic fuit ordinata a deo: vt
magis ipsoꝝ iudeoꝝ ingrati do pateret: q̄ si erit capti
egypto: et deus liberavit eos: qui fuerant angustati circa
mare: et de eos trāluent: qui erant periculis in deserto ex-
positi: et in omnibus eos liberant.

consuetudo vobis vt vnū dimittā vobis
a s̄ Id est qm̄ pilatus allegauit consuetudinē ascēditur
ba vt peterent iura consuetudinē.

i pascha. R. Et cū ascēdisset turba: ce-
a s̄ pilatū. b s̄ i. sicut consueuerat singulis annis: nā illas
gratiā pilatus eis a romānis impetrant: eo q̄ p̄ q̄ libe-
recti erant romānis habuerint.

pitrogare sic semp̄ faciebāt illi. Pilat⁹
a s̄ postq̄ rogabant cum populi.

aut̄ iudicā eis et dixit. Ad. Quē vultis
a s̄ Dūno dat eis optionē iter barrabā et iesū: statim em̄
illos duos ad iudicē: alio cōpato lucis ad tenebras: regis
glorie ad feruū impii: datoris vitę ad pessimū homicidā.
dimittā vob: barrabā an iesū. R. regē

a s̄ i. rex et sacerdos vnc⁹. b s̄ tū ex rōne ppria: tū ex alle-
gatione christi consentanea: tū ex relatione alioꝝ sibi facta.
iudeoꝝ. Ad. qui dicit christus: Sciebāt

em̄ q̄ p̄ inuidiā tradidissent eū. R. sū-
a s̄ qm̄ fuerunt causa mortis christi ex mera inuidia quos
habebant erga Iesū: vt etiā impleret scriptura di. i. **Ex q̄ a.**

editus factus est populus meus: pastores eorum seduxerunt eos.

mi sacerdotes. Ad. Principes autē sacerdotū et seniores persu-
a s̄ illū latronē et seditiosū. b s̄ i. saluatōre et reconciliatōre. c s̄ sed b s̄ i. ad perditionē peterent
e s̄ is quando sic iudei moram facerent deliberādi se quē vellent: et principibus hinc inde discurren-
tibus et suadentibus: iterum ait.

serūt pp̄lis vt peterēt barrabā: iesū vō pdēret. Respōdes autē

A p̄ses / ait illis: **Quem vultis vobis**

de duobus dimittit: R. Pontifices au-
sum: nā nulla ratione poterūt p̄suadi de tā insigni latro-
ne: sed principes cōtrauerūt nimis / munerib⁹ / terroribus:
fallis machinationibus: vt peterent latronem.

tem cōcitauerūt turbā vt magis barra-
ban dimitteret eis. **At illi dixerūt: b̄ar-**

aban. **Bicit eis: Vultis dimittam vo-**

bis regē iudeorū: Clamauerūt rursū

oīes dicētes: Nō hunc sed barraban.

Erat autē barrabas latro. Ad. Bicit il-

lis pilāt. R. iterū respondens: Quid

B **g vultis faciā regi iudeorū. Ad. iesu q̄**

dicat chris̄. L. Exclamauit autē vnuer-

sa turba: Tolle: crucifige crucifige eū:

crucifige eū. Pilāt vo dicebat illis: Quid em̄ mali fecit:

magis clamabant. Ad. dicentes: Crucifigatur crucifigat. L. Ille

autē tertio dixit ad illos: Quid em̄ mali fecit iste: Nullam causam

inuisi sanctā: vt sic saturati san̄guine eius nō appetatis mortem eius.

mortis inueniō in eo. Lōrripiam ergo illum et dimittam. At illi

Et 3

A Non hunc sed barrabā. **B** Aug. **Q** cecitas et furia pharisei
corū noli dimittere hunc sed bar-
raban: qd̄ fuit aliud dicere: q̄ occi-
detur ille qui suscitauit mortuos:
et dimittat latro / vt iterū occidat
vivos: hęc Aug. **Q** d̄ postea im-
properauit beatus petrus dicēs:
Vos sanctū et iustū negastis. **Act. 3.c**

b **E** Exclamauit vnuer. tur.
Bernardinus de senis de christia-
na religione sermone. lv. ait hic.
Primo synagoga cecit et oīs iu-
deorum turba christū petierunt
morte puniri per crucē: ante autē
hanc tetra et horrendā vocē: Quis
expeteret christi mortē: nō tamen
genus mortis edixerant: nunc vo-
muituro mortis genus inclamat
vt nec cōtenti p̄gnis / nisi turpissi-
mā moriēdi formā inducūt. Tunc
quidē crucifigi in ligno erat inho-
nestissimū genus mortis: vt veri-
ficaret qd̄ scriptū est in p̄sona eorū
dicentiū: **V**orte turpissima con-
demnemus eum. **De 3. v. b.**

c **L** Corripia ergo illū. **Aug.** **A**ug. sup
sup iohannē tracta. cxxj. **D**oc pila-
tus nō ob aliud fecisse credendus
est: nisi vt eius iniurijs iudei satia-
ti sufficere sibi existimaret: et vsq̄
ad eius mortem sequere desisteret.
Ad hoc p̄tinet qd̄ idē p̄ses cobor-
tem suā etiā p̄misit facere que se-
quunt: aut fortassis et iussit: Quis
hoc euāgelista tacuerit. hęc ibidē.

Et 3

De Christi Flagellatione

E a **C** Tunc milites presidis. Quidam deuotus. Considerate me christi domini crudelissimam flagellationem: non potui non ingemiscere: quod enim non compatitur quando matris uictissimum et fidelissimum dei filium uidet per deuotam contemplationem se ipsum uestibus expoliare: iuuenem virginem totum nudum coram tanta multitudine astare / derideri / huc illuc agitari / in terram prosterni: et sponte manus toroibus ad ligandum porrigere: nec non durissimas membra attrahi. Et dehinc crudelissimos carnifices / viros belial et ferocissimos: absque ulla misericordia illam teneram et virginem carnem truculentis manibus flagellari. Aspice iam deuotissima anima et uide ad primos ictus: surgunt liuores: erumpit cruor: defluunt sanguinis riuuli: rubet sacra terga: cruentat facies: tinctum cruore uindam canderis: delissimum peccatum. O bone iesu quomodo uultus tui decor factus est aspectu leprosi?

F *Esa. 53.* Bene de te propheta ait: propheta dicens: Non est species ei neque decor: et uident eum: et non erat aspectus: et desiderauimus eum despectum et nouissimum uirozum: uiram dolorum: et scientiam infirmitatis: et quasi absconditus uultus eius et despectus uindam: nec reputauimus eum. Vere languores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Et nos putauimus eum quasi leprosum: et percussimus adeo et humiliatum. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras: at tritus est propter scelera nostra. O desideratissime iesu quantum labor: stas horribiliter ligatus ab intimis alata tribens suspiria: gemis tacendo: summos dolores non recalcitras: non contradicis: non male dicis: sed uere in persona tua dixit euangelicus propheta: Dorsum meum posui ad flagella: et genas meas ad alapas. Et alibi. Ego sum uermis et non homo: opprobrium hominum et abiectio plebis. En pes / caput / leua / dextra dolens passum intus: extra: gira hinc / illic regira: nil uidebis nisi dera: nihil nisi cruor conspicat. En plaga super plagam: uulnus uulneri continat: et liuori non cedit liuor: uindicta caro pater: nobilis sanguis spargitur. Deum me si ingratus fuero tanto amatori. Quis dat sanguinem pro sanguine: pellem pro pelle: dentem pro dente? Timeo ne reus tanti sceleris et ingratitude meam nutriam. Tu innocens agne dei mactaris crudeliter: et ego uoluptatibus impius peccator uitor. Sed tu domine adiuua nos: ne speciosus et rubicundus sanguis tuus pereat pro nobis tam prodigaliter effusus.

¶ Iudei enim quanto plus uidebant quod pilatus uellet eum liberare: tanto fortius ut crucifigeret eum clamabant.
¶ .i. diligenter laborabant et nitentur.
¶ instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur: et inualescebant uoces eorum.

Iesus flagellatus. Matth. XXVII. Joannis. XIX.

Unc *¶ .i. respondit uiri et apparitor res pilati uiri ualde crudeliter.*
M. milites presidis suscipientes *¶ .i. de populo a fone stabat introducerunt me ad locum ubi malefactorum puniuntur et examinantur iesum in pretorio.*
¶ ut magis uerecundaret coram tanta multitudine: et plures eorum ipsum illuderent ad complacentiam iudeos.
¶ Gregauerunt ad eum uniuersum cohortem

A a s veste alba qua fuit indatus per herode: et etia suis ve/
stimētis fuit spoliat^o totusq; deindatus. b s i. durissime
ligavit manus supius admittē foriter trabēdo: z inferi^o
pedes crudelissime strinperūt ad colūmā grossam et am
plam sicut hodie patet.

Et exierunt eū. J. Tunc ergo appre/
a s s nō p se sed p fortissimos carnicos z plures. b s tā
crudeliter z inhumaniterq; facerimus ille z rosens cruoz
per sacra p digaliter destueret terga: in tanta enā copia q
vīq; ad manus flagellantū gūeniret: terrū circū circa enā
satellitū pedes flagella / vir gas / carbenas rigaret: et post q
a tergo flagellatus miserime fuisset: venterū ipm et aliq
succedentes: et facientes totū chasti corpus a vertice vīq;
deorsum mactauerunt z vulnerauerunt vīq; spectatores
fangati tiberent vincula solui.
hendit pilātus iesum z flagellauit.

Tunc ergo apprehē. pila.
Tuncētius de valencia in suis ser/
monibus sermone de passione do/
mini. Pilat^o voluit liberare chri/
stum ex cōpassiōe: cogitauit enī q
inuidia z malicia cordis vincitur
ex miseria illius cōtra quem est in/
uidia: ideo pilatus dixit christo: vi/
deo totū populū cōtra te esse mo/
tū ex inuidia: ideo flagellabo te vt
sic transeat malicia ipsoz ne mo/
riaris. Et apphēdit iesus: z fecit
eū ligari nudū ad colūnā p m ma/
gistrū in historia: a deo spissam q
manus manū ad spaciū duaz pal
Historia
scholastica

marū non tangeret: sed cū corijs trahēbant rigabant: z ita miserabiliter flagellabā
q a planta pedis vsq; ad verticē nihil remanebat illesum in suo benedicto corpore ni/
si lingua qua p pectōribus z latrone ozaret: z testamentū faceret in cruce. Et impleta
fuit scriptura quā pdixerat: scy / filius hominis tradet gentibus et flagellabit z cōspue
tur. Dilites autē qui flagellabāt eum p m aliquos erāt qtuoz: quozū pimi duo p m
Hierony. in glo. virgas de spinis z repubus acutissimis habuerūt cōfectas / quibus
cutem aperuerūt. Illis vō fatigatis aliū duo flagella habuerūt: in quozū sūmitate erāt
nodi aculeis acutissimis transiri: carnē sanctā scindētes. Aliū autē duo catenas habue
runt vncos in summitatibus habētes: qbus carnē quasi extraxerūt. Unde Eusebius z
Chryp. sup illo verbo: Disciplina pacis nostrē sup eum / dicūt: q ista disciplina fuit tri/
plex: scz dura: qz virgis z spinis: durior: qz flagellis nodatis: durissima: qz catenis fer/
reis christus fuit cesus. Unde cū p m medicos / in humano corpore sint dūcenta octo/
gintasez ossa: ita christus fuit flagellatus q quodlibet os recepit triplicē ictum: vniū
de virgis: alium de flagellis: tertū de catenis. hęc Tuncētius.

Lu. 18. f.
Esa. 55. b

Ies^o spinis coronat^o. Mat. XXVII.
Mat. XV. Joā. XIX.

Ami
a s i. satellites
et apparitores
pilati.
a s cōponentes
lites plectētes co/
a s ad modū pilei de spinis
acutissimis z marinis que
longiores et acutiores ha/
bent aculeos ceteris senti/
bus vel spinis.

ronam de spinis.
a s q coronat: vt dicit Tuncē
t^o: chasti i capite i septua/
gintaduob^o loc^o crudeliter
vulnerauit: qz vndiq; ca/
diat: q vīq; ad teneritū dūe pueniret: z ab intra erāt cō
taui recipientes intra se sanguinem chasti.

impōsuerunt capiti eius. R. spineam

Et milites plectē. Quidā
deuotus. Intra iam aia in cubici
lum mētis tue: z cōsidera diligen/
ter clauso ostio sup te: et videbis
spectaculū miserabile terribile pa/
riter: z aie medullas penetrabile.
Vide saluatorem tuum et totius
terre creatorē: et cōsidera an ami/
ca sua anima tua cor eius vulnera
uit: vt vere dicat: Vulnerasti cor
meum amica mea. Vide diligen/
ter q iesus totus sanguine madi/
dus et rubicundus: z attende qua
lis est dilectus tuus ex dilecto: nū
quid videbis dilectū tuum candi/
dum z rubicūdū electū ex milib^o?
Dico inquā candidū: reuera can/
didissimū ab intra: qui peccatū nō
fecit: z dolus nō est inuētus in ore
eius: qui cū malediceret nō male

Quidā de
uotus
Esa. 4. c
Esa. 5. c
I. Pe. 2. b

De Christi Coronatione

E dicebat: cū pateret nō cōminaba-
tur. Tot' etiā rubicūdus ab extra
sanguine tot' lot' et cruentatus:
suo: ub' plen': ubiq' vulneratus:
a vertice pfecto vsq' ad plūcā in-
clusiue nō ē sanitas: vide qm̄ a co-
lumna soluit: qm̄ h̄ nimia debili-
tate cedit in terrā in ppriū cruore
quo terra replet. Tandē vir e ter-
ra sese quātū potuit leuat. Circū-
spicit nudus dñs ⁊ perflagellat'
heros: iuuenisq' verecūdus: quo
pacto vestes suas hinc inde disp-
sas recolligat: vadit ad tollendū:
inclinat se ad vestiendum se: san-
guis nihilominus funditur vndi-
q': vestimenta sibi nō permittun-
tur: cū iā pro illo se inclinat: alter
prior adest vt rapiat: ⁊ in alio lo-
co iaciat: ⁊ sic ludus et cachinnat-
io hominū peccatorū/ sit rex glo-
riē ⁊ angeloz. Tandem sub scam-
no veterata caducaq' reperit pur-
pura: quam vnus eorū affert di-
cendo: Ecce rex est: hac vestietur
purpura. Alter subiūgit: corone-
mus ⁊ eū. Cōponūt magno labo-
re spineā coronam de iuncis ma-
rimis: genere acutissimaz spinaz
penetratiuz ⁊ pūgitiuo: vt etiaz
boies calciati calcātes desup: lesi
uū est illud genus s̄m Lyrā. Hāc
capiti imponūt tenerrimo ⁊ reue-
rendissimo pro regali diademate

Qualis dolor: qualis horror: qualis crudelitas bone Iesu. Insuper arūdinē p'ce-
pero manu iponūt: ⁊ subito repetūt eū verbis cōtūneliosis: ac caput percutiunt: illu-
dūt salutatione: inclinatione cōtemnūt: cōspūtiō: ⁊ alaphigatiō: cachinnatiō. Et
sic infirmū dñm' vir semiuuū dimittūt. Quātus dolor: tot' spinis ⁊ aculeis: tā tene-
rū ⁊ sanctū/ tremēdū ⁊ venerandū caput vulnerari: cū vna spina parua et debilis: nō
in capite/ sed in digito aut pede vehementi dolore concutiamur.

Abertin'
a Coronam. Et arundinem. Abertinus li. iiii. Iesus circūrotatus ait. O va-
nitas impioꝝ tā hominū q̄ mulierū: qui caput ornāt tāta vanitatē multitudi-
ne et ca-
rioritate ornatus. Cura impia nō recordaris animā illius diuini capitis quod est an-
gelis tremēdū: qd' p tua vanitate purgāda tāta p̄fusione deūcīe: ⁊ tā crudeli spi-
naz infirone quassa. Vere tps veniet/ nisi p̄niteas: q̄ a capite christi priuata capiti
iūgaris Luciferi ignominia ⁊ dolore: cui p̄iūcta es tui i capitis vanitate. h̄c ille.

Bonauentura
b Et percutiebant. Bonauentura in libro de ligno vite. Iesus spiritus ait. Ne
tende nūc humani cordis superbia que opprobria refugis: ⁊ ad honores aspiras: q̄s
est iste qui ingreditur: habēs imaginem quasi regis/ nihilominus serui despectissimi

a s. i. posuerunt sicut regi impotenti: cui' regnū stabilitum
esset sup firmitatē arundinē cito mobilem.

a coronā. **AD.** Et arundinē i dextera ei'.
a s. i. in qua veste irridebant eū: q̄s fuit forsan vna lacera-
ta purpura in pretorio pulueribus plena.

R. Et induunt eum purpurea veste.
a s. i. p. illium: tñ illud pallū fuit factum ex purpura.
b s. i. rubeum. c s. i. induerunt eum.

AD. Et induunt eum purpurea veste.
a s. ad videndum ⁊ caput percutiendum.

ei. J. Et veniebant ad eum. **AD.** Et
a s. i. populiabus incuruatis deridebant eū. Et credo q' il-
li fuerunt iudei. p parte: tñ iudei pcurauerūt. Ideo ead. s̄m
ozans p iudeis nō flectit genua. b s. i. deridebant eum in
his tribus regalibus. s. corona: sceptro ⁊ purpura.

genuflexo ante eū illūdebāt ei. **R.** Et
a s. derisione eū adorauerunt vt filii dei: ⁊ hac in genuflexi-
one illusione ⁊ false eum salutarerunt vt regem: dolose
eum alapis percuterunt vt fatiū: despectiue eum conspu-
erunt vt inutilem ⁊ vilem.

ceperūt salutare eū dicētes. **AD.** Que
a s. quod erat maximus contemptus: quia sicut spiritum
materia superflua est ⁊ abijcienda: sic reputabāt eū sicut
immo minoris reputationis: quia spiritus eū quasi oppro-
mebant vt inferiorem.

**rex iudeoz. Et expāentes in eū accepe-
rūt arundinem.** **R.** et percutiebant ca-

a s. ne tibi leuis videat' ictus arundinis: qui super spina
percutientes capiti christi infirās: ipsas talē ictu crudelius
profundabat scdm Abertinum.

**put eius arundine. Et ponētes genua
ad dōrabant eum: et dabant ei alapas.**

a s. et dum sic genua inclinarent sicut famo: cedebāt eum
grauissimis alapis.

Iesus iudeis demonstratus. Mat. thei. xxvii. Joannis. xix.

Quod post

a s. f. milites p[er]lati intus in p[re]torio p[er] flagellat[i]one[m] z coronat[i]one[m].

Quod illi miserunt ei. *R.*

a s. f. ad iudeos vt loq[ui]ret[ur] p[ro] liberatione q[ui]slibet.

Exit it[er]um pilatus foras / et dixit eis:

a s. post diligent[er] examinat[i]one[m] et atrocem flagellat[i]one[m] z castigat[i]one[m] a[m]plius sustinuit.

Ecce adduco eu[m] vob[is] foras vt cognoscatis: quia in eo nullam causam inuenio.

a s. sicut vltra condignum has penas sustinuit ad limitum vestrum furorem.

scatis: quia in eo nullam causam inuenio.

a s. hoc dicit euangelista: vt exaret nos ad compassionem z mentis elevationem: ac intima considerationem: quibus gressibus: qua veste vel corona: quo seipso: qua p[er]fusione: no[n] clarens imperio exitit: sed plenus opprobrio: non gerens purpuram honestatis: sed p[er]fusione[m]: non insignit[us] o[mn]ino: sed de coris: sed vepibus doloris: no[n] honorat[us] se p[ro]p[ter] glorie: sed risu contumelie.

Exit ergo iesus portans spineam coronam

a s. vestem de lacerata purpura z abiecta. b s. f. pilatus

ronam z purpureum vestimentum / et dicit

a s. iudeis. b s. f. cane miserabilis p[er]tractatus. q. d. hic e[st] pauper z miserabilis homo: qui se regem vestit vt asseruit dicit: sufficit ergo vobis p[ro] illo d[omi]no q[uod] abominabilis sibi illata sit p[ro]mptu[m]: q[uod] si ei inuidens eo q[uod] tributa p[ro]hibuerit: videte impotentiam z infirmitatem: q[uod] si populu[m] comouerit: videte lamentatione[m] corporis z sufficientem correctione[m].

his: Ecce homo. Tu ergo vidissent eum

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

p[ro]fiteces z ministri clamabant dicentes:

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

Quare rubrum est indumentum tuum: z vestimenta tua sicut calcitrant in torculari.

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

Quid potuit facere illa superbenedicta domina / mater virgo / quando

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

crudele[m] coronatum / facie turgida / ore pallida / limo / z vulneribus vbiq[ue] sauciatus caput

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

effusione repletus. Ipse est rex tuus et deus tuus / qui quasi vir leprosus z no-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

uissimus virorum estimatus est: vt te ab eterna confusione eriperet: z a supbia peste sanaret. Te igitur

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

semel bis: z ve iterum qui post tam clarum humilitatem speculum superbia tollunt in altum: rursus ostentui haberes filium dei: quem tanto amplius ab hominibus omnibus constat honorificentia dignum: quanto magis p[ro] hominibus indigna sustinuit. Decille.

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

Quidam deuotus. Hec consideratio quam nunc manibus tractamus metallicus: tota erit flebilis z dolorosa: quod o mens deuota egredere de p[ro]prio huius mundi: ita cum iesu rege salomone: diligenter aspice ipsum in diademate qua ipsius no-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

uerca impia iudeorum synagoga coronare procurauit. Ecce adducitur foras vt cognoscant ferocissimi canes nullam talem habuisse culpam / qua tam horrendam promeruisse afflictionem. Expergisce

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

igitur et considera iesum agnum demitissimum / atrocissime flagellatum / acutissimis spinis coronatum / confusione supplectum / regali purpura / veste illudora despectum / colaphis fatiatum z opprobriis / contumeliis / ignominiosisq[ue] verbis fatigatum: scepro non insignitum / sed attritum. O lamentabile spectaculum insuper z admirabile: no[n] hominibus tantum / sed etiam angelicis spiritibus: qui in tanta stupenda christi humiliatio-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

ne z afflictione / vulnerat[i]one / z san-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

guinis effusione mirarentur ac quereret: Quare rubrum est indumentum tuum: z vestimenta tua sicut calcitrant in torculari. Dicit glosa. Videtes angeli z mirantes q[uod] christi corpus tam preclarum ex virginali utero candens: ita sanguine fuit rubricatum. Respondit eis christus: Torcular calcui solus etc. Si impresentiarum dulcissimum iesum contempseritis: videte z matrem miseram / contristatam / dolentem / z deficientem si nimia anxietate cordis materni. Nunquam enim ab hora captionis tam apte christum vidit sicut iam in gradibus p[ro]p[ri]i. Quid potuit facere illa superbenedicta domina / mater virgo / quando cernebat vnguentum sui vteri: z cordis eius maximam partem / ita horribiliter flagellatum / crudeliter coronatum / facie turgida / ore pallida / limo / z vulneribus vbiq[ue] sauciatus caput

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

effusione repletus. Ipse est rex tuus et deus tuus / qui quasi vir leprosus z no-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

uissimus virorum estimatus est: vt te ab eterna confusione eriperet: z a supbia peste sanaret. Te igitur

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

semel bis: z ve iterum qui post tam clarum humilitatem speculum superbia tollunt in altum: rursus ostentui haberes filium dei: quem tanto amplius ab hominibus omnibus constat honorificentia dignum: quanto magis p[ro] hominibus indigna sustinuit. Decille.

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

Quidam deuotus. Hec consideratio quam nunc manibus tractamus metallicus: tota erit flebilis z dolorosa: quod o mens deuota egredere de p[ro]prio huius mundi: ita cum iesu rege salomone: diligenter aspice ipsum in diademate qua ipsius no-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

uerca impia iudeorum synagoga coronare procurauit. Ecce adducitur foras vt cognoscant ferocissimi canes nullam talem habuisse culpam / qua tam horrendam promeruisse afflictionem. Expergisce

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

igitur et considera iesum agnum demitissimum / atrocissime flagellatum / acutissimis spinis coronatum / confusione supplectum / regali purpura / veste illudora despectum / colaphis fatiatum z opprobriis / contumeliis / ignominiosisq[ue] verbis fatigatum: scepro non insignitum / sed attritum. O lamentabile spectaculum insuper z admirabile: no[n] hominibus tantum / sed etiam angelicis spiritibus: qui in tanta stupenda christi humiliatio-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

ne z afflictione / vulnerat[i]one / z san-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

guinis effusione mirarentur ac quereret: Quare rubrum est indumentum tuum: z vestimenta tua sicut calcitrant in torculari. Dicit glosa. Videtes angeli z mirantes q[uod] christi corpus tam preclarum ex virginali utero candens: ita sanguine fuit rubricatum. Respondit eis christus: Torcular calcui solus etc. Si impresentiarum dulcissimum iesum contempseritis: videte z matrem miseram / contristatam / dolentem / z deficientem si nimia anxietate cordis materni. Nunquam enim ab hora captionis tam apte christum vidit sicut iam in gradibus p[ro]p[ri]i. Quid potuit facere illa superbenedicta domina / mater virgo / quando cernebat vnguentum sui vteri: z cordis eius maximam partem / ita horribiliter flagellatum / crudeliter coronatum / facie turgida / ore pallida / limo / z vulneribus vbiq[ue] sauciatus caput

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

effusione repletus. Ipse est rex tuus et deus tuus / qui quasi vir leprosus z no-

a s. f. quasi p[ro]benetia z iniani homines nimia inuidia moti: nulli humanitate ac naturali pietate t[ra]nsc[en]di.

uissimus virorum estimatus est: vt te ab eterna confusione eriperet: z a supbia peste sanaret. Te igitur

Etia. 65. a.

ff

De ostensione Christi

Ete vndiq; perforatū: leprosis oib; horribiloꝝ / detestabilioꝝ / miserabilioꝝ. Quid mirū si mater / nus amor eā impulsisset vt turmā / confispatā penetrasset: ⁊ pro filio / iudicē appellasset: ni ratio obstinisset: / impossibilitatēq; inhibuisset: nō / esset p̄ter rationē opinari: q; et / impij iudē etiā plangente p̄tume / liosis verbis conuenissent / derisisset / ⁊ exprobrassent.

Chrys. sup. / per Joan.

Crucifige crucifige eum. Chrys. sup. iōā. homel. lxxvii. ait: / Et cur tantopere hāc eius mortē / (scz crucē) affectabat? Quia igno / miniosa erat: veriti ḡ ne eius post / modū memoria seruaretur. Hāc / mortem elegerūt nescij: q; cū im / pedire magis apparet veritas: Nā / q; hoc formidarent: audi quid di / cant: Nōs audiuim; q; seductor / ille dixit: Post tres dies resurgā: / idcirco oib; modis comitabant: / vt poster; esset abominabilis: Et / identidem clamabant: Crucifige.

D. 2. b.

mat. 27. 6

Erat turba iycōposita ⁊ a p̄ncipi / bus corrupta: nos autem nō mo / do hoc legamus: sed animo recō / damus: hoc est coronā spineā / vestimentē arendinē / alapas / sputa / irriti nō es: que frequēter mēte repe / titā / sat; omniū iram sedare pote / runt: ⁊ si ludibrio erimus: si quid / iniuste patiemur: frequē dicam;: / Non est seruus maior dño suo: ⁊ / allatrantiū iudeoꝝ verba nobis / subeant cum dixerunt: Dementiū / habes: ⁊ samaritan; es: ⁊ in beel / cebub p̄ncipe demonioꝝ eūcis / demonia. Et ideo hęc omnia peru / lit: vt ei; vestigia imitemur: ⁊ ma / ledicta proferamus.

5

Joā. 15. b.

Joā. 8. f.

Lii. 11. b.

Dugo car / dinalis

Dicit ergo ei pilat. Du / go Cardina. sup. iōā. dicit: Pila / tus tinnuit: quia cor cepit ei dicta / re: q; reuera erat fili; dei: vnde de / pilati cōfessione habetur in alter / catiōe simonis magi / ⁊ petri apo / stoli corā Herone: qñ petr; dixit

a s. i. aufer eū ab oculis nostris per inbonestissimum ge / nus mortis: scz per afflictionem p̄tubuli crucis: ⁊ replica / uerunt propter desiderium s̄tubunde mortis chisti. / b s. f. q; quādā vebementi indignatione impudenter: q; / q; scz sint p̄tūat iudicio mortis crucis: vt cor; furor; sal / tem; phiberet si non posset mitigare

Crucifige crucifige eum. Dicit eis pi / a s. q; dicit: in hoc vere nosco q; sit p̄tās iudicādi: vo / bis fuisse p̄mūsa: sine causa eum dudū interfectū: adeo / iuste vobis est ablata qui iniuste multos occidistis. / latus. Accipite eū vos et crucifige.

a s. f. et ideo nolo in hoc vobis assimilari.

Egō em̄ nō inuenio in eo causam. Re / s. a s. f. in leuico: vbi inbet blasphemā extra castra dca ⁊ / lapidib; obrui: chisto autē blasphemā impoluerūt: eo q; / nō negauit se filiū dei esse: ideo tā digne gr̄t se ab illato su / su regie p̄tāt affectate: ⁊ p̄tūt se ad diuinū honorē: q; / nō habilitate: ⁊ tñ neutz chist; sibi mēdat; v̄t p̄tāt; / q; v̄t gent; dei fili; ē: ⁊ ab eo res institut; sup. mōtē s̄t. / spōdēt ei iudē: Nōs legē habem;: et / fm̄ legē debet mori: q; filiū dei se fecit.

a s. dicit mago timuit. Pius em̄ timuerat satis occidere / boiem innocētē: sed tam magis timuit non legē iudeoꝝ / quā minime curabat: atamē ne forsan sit verū qd; v̄t / fuissent iudei de chisto: ne forsan chist; esset fili; dei: aut / regnum nō erat de mūdo sed celo: quē ipse flagellatone / etiā eundē filiū dei crucifigeret: ⁊ de noīne conuulteret / p̄tāt; ideo sequitur.

Eum ergo audiisset pilatus hūc sermo

a s. f. cū iesu: vt diligēt; interrogaret ⁊ audiret veritatē / natiuitatis chisti extra p̄tām in cōpositū ⁊ clamorū sum / ne: magis timuit. Et igr̄ssus ē p̄tāt; / a s. non querit natiuitatis locum quem prius scierat: sed / oīgūm; diuinitatē quā ignorat.

itez: ⁊ dicit ad iesum. Quid estis? Je / a s. Lum q; nimis erat alta questio quā magn; mgr̄ in / t̄racl nicodem; non capere poterat: p̄tūto minus homo / gentilis: timidus ⁊ inuis; Lum q; passionē nolēbat im / pedire: satis em̄ habuit pilatus q; fuerat innocens: ⁊ q; p / mudiū tradidissent eū. Lum vt etiā oīderet quāto cōt / potentioꝝ: quātax; ⁊ filius dei: tanto esset patientioꝝ: quā / agnus m̄tillim; erat. p̄ nobis immolādus. Et vt imple / tur illud. ⁊ ex ore altissimi non egrediant; neq; bona neq; / q; mala. Lum ne pilati p̄tām aggrauaret: si eū postea tra / deret quē nouisset chistū filiū dei.

sus autē responsum nō dedit ei. Dicit

a s. in hoc valde miratus est pilat;: cū tanta aduētia chis / tum iudei machinati sunt: ⁊ chist; in puncto mortē erat / q; nihil loquebat; p̄ sua liberatione. / b ergo ei pilatus: Adibi nōn loqueris / a s. Chrysost. vides qualiter ipsum p̄condēnauit: / Si em̄ in re totū postū est: quare nullā causā in eo inue / niēs: nō absoluit. Qui igit; ⁊ aduersus se sententiā p̄tulit: / de p̄tate etiā se inactū: ideo respondit chist; vt sequit;.

Nescis: q; habeo potestātē crucifige

Arete: et potestatem habeo dimittere te: **R**e
a s ad comprimendum pilati iactantiam et superbiam q
etia nobilissimas creaturas deiecit a tramite iusticie: sicut
luiferum et protoplastum.

Respondit iesus: Non haberes potestatem
a s in quibus verbis arguit iesus ex quo pilatus habet po
testatem a superioze potestate et non a seipso: que potestas su
perior tradidit pilato facultate iudicandi et discernendi iu
stos et innocentes ab impijs et nocentibus: at defendat in
fontes: et perdat noxios.

Adversus me vlla: nisi tibi datuz fuisset
a s saluet iudas ppter ananiam: et iudeus propter inui
diam: que sunt peccata ex mera malicia: et non ex fragilita
te et timore sicut pilati peccatum.

Desuper. Propterea qui me tradidit ti
a s ergo et tu habebis peccatum: sed iudeus manus pecca
tum habet.

Bi manus peccatum habet.

etia suscitasse/imperasse ventis/ambulasse siccis pedibus sup vndas maris: et multa
alia mirabilia fecisse: cum ois ppl's iudeozu hunc dei filiu diceret: inuidia contra eum
passi sunt principes sacerdotu: et tenuerut eum: et tradiderut eum mibuz et alia post alia
mibi mentientes de eo: dicentes ipsum magnu: et cōtra legē eozu agere: ego autē credi
di ita esse: et flagellatū tradidi illum arbitrio eozu: illi autē crucifixerut eum: et sepulto
eo custodes adhibuerut: ille do militib⁹ meis custodiētibus: tertia die resurrexit. Itēz
autē exarsit inuidia eozu: vt darent pecuniā eis dicētes: Dicite: qz discipuli eius corp⁹
ipsum rapuerut. Sed cū accepissent pecuniā: qd factū erat: tacere nō potuerut: nam
et illū testati sunt se vidisse: et a iudeis pecuniā accepisse. Hoc ideo ingressi: ne qd aliter
mentiaē: et estimer credendū esse mendaciū iudeozu. **D**ecille.

D mat. 28. c.

Jesus false sententiatus.

Quarta via que dicitur tortuo
sa habet tres considerationes.

Jesus sub cruce fatigatus.

Jesus deficiens potatus.

Iesus a pi
lato false senten
tius. **M**atthēi
XXVII. **M**arci.
XV. **L**uce. XXIII.
Joannis. XIX.

Ista est quarta via viato
ribus attendēda: in q et christi dolo
res sūt diligēter vidēdi ac meditā
di: et dicitur via tortuosa indirecta: vltre
curua: eo q nō p m lineā seu recti
tudine iusticie sūt pgressa: iusticia
em rectitudo mētē dicitur. Pilat⁹ autē
deuiavit in hac via iusticie et recti
tudinis: iō dicitur via tortuosa: nā iniu
ste christ⁹ adiudicatus est cruci: et
morti turpissim: q dicitur scētis scētōz.
Immo absolute scētū. vñ: **Q**uō em
ex te nascet: sanctū vocabit.
Iu. l. b.

f f 2

Ea **E**t et inde querebat pila. **Q**uidam deuotus. Considerate iam christi condemnatione deuoti populi: et videte si est dolor sicut christi dolor in sua condensatione. Aspicite iam quod tuba pulsata: sit marinus cursus populi ad videndum christi crucifixione: parat se pilatus cultu exteriori: sceptro iudicis/arma/rostri magno apparatu: sedet in tribunali: iubet Iesum assistere: qui cum ligatus fortiter per manus crudelitum militum adducitur: stat puerum Iesum coram iudice sub diuino inclinatio capite: gemitu pectore: stat ex aduerso impii potestates gaudentes et tripudiantes: saluatore deridentes/impoperantes/contumacia ingerentes. **S**rat et ipsa mater misericollissima flens et euulans/gemitus emittens graues/et singultus maternos: neque potuit consolari: nec compatietes (paucis demptis) ex omni populo inuenit: vide nunc populum: alios ridentes/nonnullos blasphemantes/liquos lapides/lucum et puluerem in eum iacentes: alios (sed paucos) compatietes.

Si hunc dimittis non es amicus cesaris. **A**ug^o sup iohannem. Superius legem suam proposuerunt sibi quam deberet mori: quia filium dei se fecit: sed quia legem gentis alienam non timet: sed magis timet occidere filium dei: terreret eum a cesare: quem non potest ut auctorem potestatis sui contemnere.

Aug^o sup iohannem

Edyf. sup per iohannem

Aug. sup iohannem

Et inde querebat pila. **Q**uidam deuotus. Considerate iam christi condemnatione deuoti populi: et videte si est dolor sicut christi dolor in sua condensatione. Aspicite iam quod tuba pulsata: sit marinus cursus populi ad videndum christi crucifixione: parat se pilatus cultu exteriori: sceptro iudicis/arma/rostri magno apparatu: sedet in tribunali: iubet Iesum assistere: qui cum ligatus fortiter per manus crudelitum militum adducitur: stat puerum Iesum coram iudice sub diuino inclinatio capite: gemitu pectore: stat ex aduerso impii potestates gaudentes et tripudiantes: saluatore deridentes/impoperantes/contumacia ingerentes. **S**rat et ipsa mater misericollissima flens et euulans/gemitus emittens graues/et singultus maternos: neque potuit consolari: nec compatietes (paucis demptis) ex omni populo inuenit: vide nunc populum: alios ridentes/nonnullos blasphemantes/liquos lapides/lucum et puluerem in eum iacentes: alios (sed paucos) compatietes.

Si hunc dimittis non es amicus cesaris. **A**ug^o sup iohannem. Superius legem suam proposuerunt sibi quam deberet mori: quia filium dei se fecit: sed quia legem gentis alienam non timet: sed magis timet occidere filium dei: terreret eum a cesare: quem non potest ut auctorem potestatis sui contemnere.

Des enim qui se regem fecit. **C**hris^o sup iohannem. home. lxxij. vii. de hoc potest ostendi a purpura/a diademate/ab ornatu/ a satellitibus: none solus semp cum duodecim discipulis ambulabat: vilibus utebatur cibis/vestibus/domo.

Erat autem parasceue. **A**ug^o sup iohannem. Quid est quod quod marcus ait: Erat hora tertia/et crucifixi sunt eus: nisi quod hora tertia crucifixus est dominus.

Et inde querebat pila. **Q**uidam deuotus. Considerate iam christi condemnatione deuoti populi: et videte si est dolor sicut christi dolor in sua condensatione. Aspicite iam quod tuba pulsata: sit marinus cursus populi ad videndum christi crucifixione: parat se pilatus cultu exteriori: sceptro iudicis/arma/rostri magno apparatu: sedet in tribunali: iubet Iesum assistere: qui cum ligatus fortiter per manus crudelitum militum adducitur: stat puerum Iesum coram iudice sub diuino inclinatio capite: gemitu pectore: stat ex aduerso impii potestates gaudentes et tripudiantes: saluatore deridentes/impoperantes/contumacia ingerentes. **S**rat et ipsa mater misericollissima flens et euulans/gemitus emittens graues/et singultus maternos: neque potuit consolari: nec compatietes (paucis demptis) ex omni populo inuenit: vide nunc populum: alios ridentes/nonnullos blasphemantes/liquos lapides/lucum et puluerem in eum iacentes: alios (sed paucos) compatietes.

Si hunc dimittis non es amicus cesaris. **A**ug^o sup iohannem. Superius legem suam proposuerunt sibi quam deberet mori: quia filium dei se fecit: sed quia legem gentis alienam non timet: sed magis timet occidere filium dei: terreret eum a cesare: quem non potest ut auctorem potestatis sui contemnere.

Des enim qui se regem fecit. **C**hris^o sup iohannem. home. lxxij. vii. de hoc potest ostendi a purpura/a diademate/ab ornatu/ a satellitibus: none solus semp cum duodecim discipulis ambulabat: vilibus utebatur cibis/vestibus/domo.

Erat autem parasceue. **A**ug^o sup iohannem. Quid est quod quod marcus ait: Erat hora tertia/et crucifixi sunt eus: nisi quod hora tertia crucifixus est dominus.

Et inde querebat pila. **Q**uidam deuotus. Considerate iam christi condemnatione deuoti populi: et videte si est dolor sicut christi dolor in sua condensatione. Aspicite iam quod tuba pulsata: sit marinus cursus populi ad videndum christi crucifixione: parat se pilatus cultu exteriori: sceptro iudicis/arma/rostri magno apparatu: sedet in tribunali: iubet Iesum assistere: qui cum ligatus fortiter per manus crudelitum militum adducitur: stat puerum Iesum coram iudice sub diuino inclinatio capite: gemitu pectore: stat ex aduerso impii potestates gaudentes et tripudiantes: saluatore deridentes/impoperantes/contumacia ingerentes. **S**rat et ipsa mater misericollissima flens et euulans/gemitus emittens graues/et singultus maternos: neque potuit consolari: nec compatietes (paucis demptis) ex omni populo inuenit: vide nunc populum: alios ridentes/nonnullos blasphemantes/liquos lapides/lucum et puluerem in eum iacentes: alios (sed paucos) compatietes.

Si hunc dimittis non es amicus cesaris. **A**ug^o sup iohannem. Superius legem suam proposuerunt sibi quam deberet mori: quia filium dei se fecit: sed quia legem gentis alienam non timet: sed magis timet occidere filium dei: terreret eum a cesare: quem non potest ut auctorem potestatis sui contemnere.

Des enim qui se regem fecit. **C**hris^o sup iohannem. home. lxxij. vii. de hoc potest ostendi a purpura/a diademate/ab ornatu/ a satellitibus: none solus semp cum duodecim discipulis ambulabat: vilibus utebatur cibis/vestibus/domo.

Erat autem parasceue. **A**ug^o sup iohannem. Quid est quod quod marcus ait: Erat hora tertia/et crucifixi sunt eus: nisi quod hora tertia crucifixus est dominus.

A a s. qui representabat totum populum: ne christus liberaret se perpetue subiceretur feruitum: quod bene renunciarunt omnibus pmissiombus p. pphetas: legi et christo dno: unde merito suan sit rege et lege, pphetica solatioe et eterna libertate.

Respondērūt pōtīfices: nō habem⁹ regē nisi cesarē. AD. Sedente autē illo p

a s. salicet ut iesum inuiste ex timore traderet crucifigendū b s. salicet nunciū. c s. quam diligebat pilatus. d s. curam habens de viro suo.

tribūnali: misit ad eū vxor eius dicens:

a s. nequa q̄ debes te intrmittere de homine isto sancto et iusto. b s. q̄ diabol⁹ apparuerat illi mulieri p aliquas forte subiectā materiā terrore mortis. c illi peneq̄ respensantē: ut sic qui humanū genus ceperat per mulierē capitiuum/posset p mulierem detineret: et licet diabolus nondū certitudinaliter sed probabiliter nouit ex patientia christi: quem et ipse diabolus innocētē sciebat: et exultationē patrum in limbo quos perdere timebat.

nihil tibi et iusto illi: multā em̄ passā sū

a s. in quo patet infidelis inq̄tas iudeorū: qui in nullo potuerūt mitigari: clamabat p̄ces: herodes actibus pandit: diabolus per visum insinuat: mulier p̄fret: referēdarius nūcius p̄fert christi innocētā: ipse q̄ iudas nō potest tace re: solus in infelix iudee clama: crucifige.

hodie p visū p̄pter eū. Quidēs autē pilā

a s. i. cōmōtio populi.

tus qz nihil p̄ficeret: sed magi tūmūl⁹

a s. fecit iuxta morem veterū: qui lotionē manū a crimini bus innocios se ostentabant.

fieret: accepta aq̄ lauit man⁹ corā pp̄lo

a s. nō satisfecit iudei: p̄pter accusationē allegationē q̄. s. de faciente p̄bationē occidere quē ep̄ia: et p̄pue ex certa scēna innocētē occidere iuxta illud: Libera eū q̄ iniuriā patit.

dicēs. Innocēs ego sum a sanguine hu-

ius iusti: vos videritis. Et respondens c

ymuersus popul⁹ dixit: Sanguis eius

a s. id est culpa et pena effusionis sanguinis eius super nos et filios post nos.

sup nōs et sup filios n̄ros. R. Tunc pi

a s. id est non coactus: vnde peccauit inartime: sed nō ināram quantū iudei: sed ex quodam fauore: quia populo volens satisfecit: et aliquo timore et.

lat⁹ volēs satisfacere populo: adiudica

a s. quā fecerūt p liberationē barrabae et crucifigione christi.

uit fieri p̄titionē eorū. AD. Dimisit il-

lis barrabā. L. eū qui p̄pter homicidiū

a s. id est cōmōtionē in ciuitate.

et seditionē miss⁹ fuit i carcerē: quē pete-

sculi iudeorum de hoc genere qui sic clamabant nascuntur: habent manum dexteram plenam sanguine capiti iniq̄tam. Idē ille.

linguis in deorū: hora sexta mani-

bis militū: ut intelligamus horā

terciā iam fuisse transactā: et aliqd

de sexta cepit q̄n sedit p tribuna-

li pilat⁹: q̄ dicta est a ioanne quasi

sexta. Et cū duceret: et in ligno cū

duobus latronibus confingeret: et

iuxta eius crucē gererent quē ge-

sta narrant: hora sexta integra cō-

pleret: ex qua hora vsq̄ ad nonā

sole obscurato tenebras factas tri-

um euangelistaz: matthei/ marci/

et luce contestat auctoritas. Sed

quoniā iudei facti⁹ interfecti chri-

sti a se in romanos. i. in pilatum et

eius milites trāsserri conati sunt:

p̄pterea marcus suppressa ea ho-

ra qua christus a militibus crucifi-

cus est: q̄ agi sexta iam ceperat: ter-

tiā potius horā esse recordat⁹ ex-

pressit: qua hora intelligunt apud

pilatū clamare potuisse: Crucifige

ge crucifige: ut nō illi tm̄ reperit⁹

tur crucifixisse iesam / milites qui

eum ligno sexta hora suspēderūt:

verētā iudei qui vt crucifigeret

hora tertia clamauerūt et.

a. C. Lauit man⁹ corā popu.

Canon de p̄gni. dis. j. c. periculoſe.

Decipiuntur qui estimant eos tm̄

homicidas esse: qui manib⁹ homi-

nem occidit: et nō potius eos per

quaz cōsiliū et fraudē et exhortati-

ones hoies extinguunt: nam iudei

nequa q̄ pp̄rijs manibus christū

occiderūt sicut scriptū est. Nobis

nō licet interficere quēq̄: sed tm̄ il-

lis mors dñi imputat⁹: qz ipsi lin-

gua eum interfecerūt. Idē ibi: et

sunt verba Augustini.

b. C. Et respon. ymuer. popu.

Cincētius de valētia sermone de

passione domin⁹ ait: O horrendū

testamentū fecit hic populus stul-

tus: manet enim hoc testamētum

vsq̄ in hodiernū diem: nam in si-

gnum huius vindictē quādo ma-

¶ Tradidit voluntati eor. Sententia data a pilato p̄m Am̄centiū vbi supra: hec fuit. Iesum seducentē populū: blasphemante deum / dicentē se christū regem esse iudeorum: cruci affigēdo condemnno et adiudico.

¶ Susceperūt autē iesum. Quidā deuotus. Hic cōsiderandus est maximus dolor dulcissimi saluatoris: nam data sententia accurrūt impūssimi ribaldī: rapiunt christum / ignominiosissimeq; illudunt: vulnera flagellationis renouāt: crudeliter purpurā carni christi compactā violenter extrahendo / coronā capite deponendo: vestibus suis indutus eandē coronā iterū imponēdo: ita q; sanguis nouus vbiq; erupit: corpusq; sanctissimū ⁊ terra roseo rigaret: cruore ip̄m latronibus pessimis associat: deteriusq; ipsum contrectat: vt latronibus cerneret deterior.

¶ Dicit q; tam vilē reputabant eum / vt nullū crucē suā. sicut latronū etiā crucifigēdoū patibulis deseruō fecerunt) attingere dignaret: sed infirmi dñi scapulis debilib; vulneratis ⁊ cōtortis crudeliter rabi-

di canes imponūt grauissimā crucis patibulū: qđ nulli latronū antea fuerat factū. Quidē iam quō Iesus humeros humiliter supponit: incuruatus ⁊ anhelās incedit: multipliciter ab impijs fatigatus. Vultoties in terrā prę nimia infirmitate: p̄cidents: cum clamoribus leuat. Sequebat ⁊ anxia mater. p̄ filio / mestissimāq; genitricē dei: nec videre nec alloqui p̄pter ppli multitudinē permitta. Erat em̄ in crastinū magna festiuitas: vnde ex om̄i mūdi parte p̄uenerāt iudei. Vidit em̄ filio imponere crucē magnā ⁊ ponderosam: quē ex corde p̄mpto iussit: sed nulla ad eundē facultas paruit: vnde Ioan̄ni loquebat ⁊ magdalene. Ducite charissimi p̄cor quo videre ⁊ tangere filiū meū valeam priusq; moriar: ne ⁊ ipsa prę dolore nimio moriar. Peruenientes itaq; via cōpeditij ante ciuitatis portā: videns a longe filium sub cruce anhelantē: iam sub onere deficiente: in medio latronū euntem / facie sicut leprosum: capillis ⁊ barba tam quasi semipriuatū / oculis lachrymosis / ore etiā pallido. Quē cū vidisset: nō cognouit prę nimia deturpatio: vnde ait: Sorores meę dicatis dilectissime / vbi est filius meus: qđ miserabilis iste vir qui hic deducit. Ostendite subito ⁊ filium si similia passus sit. Et appropinquās Iesus iam semimortuus: vidēsq; suam mestissimā genitricē: nō potuit le amplius cōtinere: sed cadens sub cruce ex nimia cōpassione. Quod videns mater dolorosa: agnoscensq; vestes eius / ⁊ filialem dilectionē. Heu heu ipse est: ipse est filius meus. Et accesserunt sorores eius cū magdalena ⁊ ioanne dicētes: Domina declina paulisper: vides in quātis angustijs versat cor eius: vt qđ spiritū deficiat ex tui cōpassio-

a s̄ principes ⁊ populus. b s̄ Aliqui dicūt eū bis fuisse flagellatū: semel ad satisfactioē ⁊ populi: alia vice p̄pter cōstitutionē romanā. Et illi opinio fuit Berfon: parus refert. Egedo q; tū semel fuit flagellat: sed sepe illulus. bant. Iesū vo. R. flagell celsū. L. tradidit voluntati eorū. M. vt crucifigere.

¶ Iesus sub cruce fatigatus. Matth. XXVII. Marci. XV. Luce. XXIII. Ioan̄nis. XIX.

¶ Dice. Sicut miles iam exultē hora sexta ⁊ incepta. p̄erunt autē iesum a s̄ vbi notā penam sentit: quia p̄ter cōmpactionem purpurā vix saltet poterat a carnibus enelli: vnde iterū sanguis nouus p̄cigiter ebulluit.

¶ exuerūt eum a s̄. i. veste i modū palli facta de purpura. b s̄ vt magis confusibilior educeret / quanto a pluribus cognosceretur. chlāmyde et. R. purpura: et induerūt a s̄. i. extra ciuitatē: eo q; passio christi nō solū ad iudeos: s; ad oēs se extendit: sic etiā in publico stabulo voluit nasci. illū vestimētis suis. J. ⁊ eduxerunt eū

A **AD**. vt crucifigerent. **R.** illum. **J.** Et a

a s glo. suo humero vt comēdar. t imitaturis. Nota vt
a s sibi: quia mandata erat vt suspendendus portaret p se
partibula: sed alij deportauerūt ad locū crucifigēdis: sed
christi sibi portauit: vt impleret scripturā: Dabo dāuē da
uid sup humerū ei: qz cruci fuit dāus aperies portā celi.

baulās sibi crucem exiuit in eum qui

dicat caluarie locū hebraice aut golga

tha. L. Et cū duceret eū: sequebatur illū

multa turba populi et mulierū q̄ plan-

gebāt et lamētabant eū. Cōuersus autē

ad illas iesus dixit: Filie hierlm: nolite

te flere sup me sed sup vos ipsas stete et

sup filios vestros. Quoniam ecce veni-

ent dies in quibus dicet: Beate steriles

et ventres q̄ nō genuerūt: et ybera q̄ nō

lactauerūt. Tūc incipient dicere mō-

tibus cadite sup nos: et collibus opērite

nos. Quia si i viridi ligno hec faciūt:

in arido qd fiet. Bucebant autē et alij

Quib⁹ ait: Sinite me charissime!
vt hic moriar: Accendā et spēra/
bor te fili dulcissime: vbi iā absces/
sit speciosa forma: vbi decore vul/
tus tui et splendor oculorum? **† Esa. 22 f**

sanctissime nate filios virginitatis
mei/nimum crudeliter tractatus
Et his dicit: reiecit timore acces/
sit et amplexata est dñm: et sic im/
pletū est illud. Tuā ipsius: et ipsi

us tuā aiā pertransibit doloris
gladius: quia passio christi cōmu/
nicat a fuit atq̄ virginis: et sic eius
anima fuit sua per compassionē
et compassio virginis cōmunicata

fuit christo: et sic anima virginis fu/
it ipsius christi: non in substantia/
sed in doloris participatiōe. Tūc
vtriusq̄ ania quasi deficiebat: vt

exanimēs ambo corruerēt. In cu/
ius memoria christifideles ecclesi/
am postea creperūt: que nuncupa/
ta fuit Maria de spāmo: cui⁹ ve/
stigia hodie ostenduntur.

Et baiulans sibi crucem.

Bernardus doct. melitius in

sermone de passione. Dinaud. cū

spectaculum/ nūq̄ audirē/ visum

aut factum: vt aliquis fur aut ma/
lefactor: ad hoc compelleret/ vt su/
um ppriū portaret partibulū/ p̄g/
ter saluatoz. Et impletū est illud

Factus est principatus super hu/
merū eius: quia ipse p̄pter passio/
nem crucē et humiliatiōē fuit ex/
altatus. Et impleta est figura de

Isaac patriarcha.

Et cū ducerent eū/ seque.

Nora hic s̄m doctores. Vincen/
tū/ Bernardinū/ Nicolā de ly/
ra/ et Hugonē cardinalē: q̄ Chri/
stus loquit hic de duplici pena. s.

obsidiōe romanoz/ et extremo iu/
dicio. Primo dico loquit de ob/
sidiōe romanoz facta per Ti/
tum et Vespasianū: qui post ascē/
sionē christi anno quadragesimo

secūdo/ obsederūt hierusalē/ et sum/
mā

† Esa. 22 f

† Jo. 2. c.

† Jo. 10. b.

† Esa. 9. b.

† Dnl. 2. a.

† Gen. 22. b.

Vincen/
Bernard/
nos
Nicolaus
de lyra
Dugo car/
dinalis

De christi Potatione

Edit^o destruxerunt: ubi facta est tanta strages: ut occisorum sanguis quasi riuulus de oibus partibus ciuitatis flueret: et capta fuit ciuitas in die pasche: ubi maria ps et potiores iudges conuenerunt: et inclusi atque occisi uediti aut fame perdit: ita quod Egesippus dicit libro. v. Andecies cetera milia fame et gladio perierunt. Octoginta milia uediti et dispersi: et triginta pro uno denario empei sunt: quia ipsi christum pro triginta denariis emerunt. Et verificata est in parte (ad huc restat plurima in extremo iudicio uedicanda) hec postulatio. Sanguis eius super nos et super filios terre. Erat insuper tanta fames et poze obsidionis: ut matres comederent proprios pueros secundum iosephum de bello iudaico. lib. vij. capi. x. Unde idem iosephus de se ait: quod latuerit in scissuris petrarum cum quadraginta comitibus: et captus a romanis presentatus. Secundo loquitur christus de iudicio extremo: sicut patet in expositione et textu.

F **U**ntes autem inueniuntur. Quidam deuotus in presenti textu. Deuotus homo totum se recolligat: ut dominum sui recenscat dolores: et precipue deductiones et reductiones: et inuenit quod christus fuit reductus. A cognaculo in hortum propria voluntate ut caperetur. Ad annam: ut alapa crudeli percuteretur. Ad caipham: ut sputis et plagis et opprobriis satureretur. Ad concilium manens: ut a iudeis ligaretur et corde innaretur. Ad pilatum: ut a principibus accusaretur et examinaretur. Ad herodem: ut tantis fatuus alba veste illuderetur. Ad pilatum iterum: ut latro sibi prefferretur. Intus in atrium: ut flagellis cederetur. Ad aspectum iudgorum: ut ad crucem pereretur. Ad tribunal: ut sententia iniusta daretur. Ad Caluarie locum: ut cruci affigeretur. Quis potest cogitare illusiones/dolores/tristitias/opprobria/plagas et uera etc. Sed propter uias alias illa que fuit educere ad montem caluarie fuit dolorissima: pro qua uere dici potest: *o* uos omnes qui transistis per omnes alias uias: attendite et uidete si est dolor sicut dolor meus: in hac penultima uia: que quasi filius ego defeci cum matre: que eam iudei ab amplexu meo crudeliter auulserunt: que a mulieribus sanctis rapta extra turbam quasi mortua: et paululus spiritu resumpto: calidissimas lachrymas effuderit: etiam in tanta quantitate quod dicit lapidem conuulsisse: qui postea habitus fuit pro magnis reliquijs in peregrandi illa ecclesia Sophia in Constantinopoli. Compatere hic christo: quia uia ista fuit penalis et ualde profligata precipue propter quattuor. Primo propter ligni maledictionem. Secundo propter latronum associationem. Tertio propter uerimentorum expoliationem et enudationem. Quarto propter

a s et ut prophetia impleret di. Et cum scelerat reputat est: ut ostenderet pro quibus pateret: unde dicitur Non ueni uocare iustos sed peccatores: ideo cum latronibus fuit educere extra hierusalem: ut eos reduceret ad celestem hierusalem. duo sunt que cum eo ut interficerentur.

Iesus deficiens potatus. Matthaei XXVII. Marci. XV. Lucę. XXIII. Joannis. XIX.

Era s. i. cum scipius saluator: cum opus probro educere: et iam lento gradu ualde incederet: multos entos in terra caderet.

Ad. aut inuenit hoies. **R. quepiam** a s scs dominus uolentem domum reueri ab agro: quod tempus erat prandij. **ptereunt. Ad. no**

a s a ciuitate cyprene que est in prouincia galilee. s erat gentilis et habitabat hierosolymis.

murz simone et cyrenensem. L. uenientem a s qua fuit in agro et laborauit. b s Non est istius simonis hic expanis ratione filioz: qui fuerit christi discipuli et postea martyrisati propter fidem.

de uilla. R. patre alexandri et rufi. L.

Quidam deuotus

Apprehenderunt. **AD.** huc. 2. Et impositum ^a Simon. a s non misericordia motus: sed ne christus deficeret in via: ut in eo non possent expleere voluntate crucis: quod christus iam lento gradu. procedebat: timebat de nocte fuerunt illi crucem portare post iesum. **AD.**

Et angariauerunt ut tollerent crucem eius. ^a s iudei dixerunt iesum ligatum: quous crucem non portaret.

R. Et perducunt eum. **AD.** et puenerunt in locum qui dicitur golgatha. **R.** Quod

est interpretatum caluarie locus. **AD.** Et dederunt ei myrrhatum vinum bibere. **AD.**

B cum felle mixtum. Et cum gustasset non voluit bibere. **R.** et non accepit.

R. et non accepit. **AD.** huc. 2. Et impositum ^a Simon. a s non misericordia motus: sed ne christus deficeret in via: ut in eo non possent expleere voluntate crucis: quod christus iam lento gradu. procedebat: timebat de nocte fuerunt illi crucem portare post iesum. **AD.**

loci vilificatione. Quoties debilitatus et fatigatus dominus princeps crucis: qualis dolor in capite: in quo crucis pars spinam coronam infixit: ita quod si sacer cruor undique ab illa parte eruperat: intantum debilitatus: quod timebant ne in manibus moreretur: sic crucis tormentum euaderet ideo angariauerunt quodammodo ut crucem post christum portaret.

Apprehenderunt hunc. Vincit ubi supra. Filius dei saluator noster Iesus patenter sicut agnus innocens portavit patibulum sancte crucis. prius humeris impositum. Et quod iudei ipsum alapis et verberibus illusionibus flagellatione coronationeque fatigauerunt. Quod crucem non diu nec remote portare poterat: quia totaliter fuit exanimatus et exhaustus: ideo dicitur sub cruce cecidisse. Mirum: ex emissione sanguinis omnium venarum qui defluebat ex plagis flagello et spinarum et magnitudine crucis: quod in longitudine pedes. xv. et latitudine decem habebat: ideo comprehenderunt

Simonem: et imposuerunt illi crucem portare post Iesum. Nec quis estimare debet illud contra perfectionem christi existentis verus deus et verus homo. Tradiderat enim diuinitas christi humanitatem ex toto infirmitatibus humanis ad patendum: nolens sibi in aliquo suffragari quod ad penam alleviationem: et ideo infirmitatis humane conditio exposcebat: ut homo christus sic tota nocte fatigatus: et cruoris effusione debilitatus: sub tanto pondere deficeret. hec ille. **B** Et dederunt ei myrrhatum vinum. Bernardinus de senis. Quod sua crudelitas iudeorum: qualia pocula apponit homini fatigato: qualem refectioem porrigis homini in carne iam lesa: quales affectus passionis ostendis homini de hoc mundo in primo migraturus.

Ista est via antea in ordine. et dicitur ardua via vel angusta. Quamvis ad locum est ardua: eo quod transit per dolorosissimum genus mortis. scilicet crucem. Unde viatores debent accedere et videre si dolo: sicut sicut christi dolori. Dicitur etiam angusta quod ad tempus: non enim tempus angustiis reperit mortis tempore: propterea videte et accedite si est dolo: sicut dolorosissima mors christi: quod clamando exprauit: de nullo vniquam legitur.

Quinta via dicitur ardua: et habet tres considerationes. Iesus cruci acclauatus. Iesus fructuose affatus. Iesus lancea perforatus.

Iesus cruci acclauatus. Matthaei XXVII. Marci. XV. Lucę. XXIII. Joannis. XIX.

Uincit

Ps. 68. e

Bernardinus de senis

Es

De Acclauatione Christi in cruce

Et postquam uenit in locum. Quidam deuotus. Sic plura babes deuota mente praxare oculosque deuotionis attollere: et attendere quos dolores christo augmētant: et uidebis oparios nequam multū esse occupatos: alios circa crucē eam pforando: alios iquo loco sit immitēda: alios titulū scribendo: alios clauos / funes malleos pparando: alios christū deridēdo: et matri singultū impropēdo. Attolle iam cordis affectū: et uide quō qdā impropērat dicētes: **Ueni seductor / ascende regale solium et thronū maiestatis tue congruū: et arripētes eum furibūdi canes: vestes pprias vulnerib⁹ compa:ctas uolēter abstrahūt: ita ut illū corpus elegāter formatū / nudum totaliter et cruentatū: coram omni populo apparuit / liuorib⁹ et vulnerib⁹ plenissimū. Unde ait **Ludolph⁹** dolphus parte. ij. ca. lxxvij. Quātus dolor erat tibi sanctissima mater: cuꝝ oculis tuis aspiceres ista. Tristatur est supra modū: nimio dolore mētis affligit: cum eum se nudatū / vulneratū et dispositū uider. Accelerat igitur mater: et filio suo appropinat: ac uelo capitis sui eum cingit et uelat. In quāta amaritudine est anima sua: nō credo quod dōm facere potuit. hec ille. Ex factō bonauētura in suis meditatiōibus a quo recepit: cōcordat et Bernardin⁹. Tamē ex sacra scriptura auctoritatē nō habet sicut alia multa: an sic factū sit nescio: hoc tamē unū nosco: quod multa secreta bonus iesus suis deuotis reuelat: nō oibus cognita: sicut fuit scētus bernardus / bonauētura / uincētus / bernardinus / franciscus et ceteri plures alii: nō em̄ deuotoꝝ seruoꝝ et sacra meditatio contēnenda est. Aspice ergo diligenter iam in cruce parata / quō rabidi canes rapiūt iesum et psterunt durissime: deponētes et fero: alia: ne aliqd solatiū haberet: ipse autē mansuetissim⁹ heros ultro brachia aperuit: locis quantū potest aptat clauorū. Affigit clauo obtuso: rumpunt uenē manū: caroꝝ per clauū uolentiā in medio manū eripitur: pariter manus leua trahitur: ampliatur foramen dextere: sic extensus affigitur leua: peruenit ad pedes: qui ad spacū palmę nō poterant cōtingere foramē inferius: aptant carnifices funes: attrahunt uolenter: totū corpus misere lacerat. Quis dolor: sentiri potest: uici nō pōt. Affigit ergo et extensus erigit in altū. Et crux p̄ceps cū totius corpis graui pondere trib⁹ uis sustērato: lapidi ad hoc disposito immittit: sic quod oia vulnera iterū et in maiore quietate aperiunt et renouant: fluētq; vndiq; sacratissimi sanguinis riuuli.**

Ambrosi⁹

Et cum eo crucifigit. **Amb. lib. x. sup. Lucā ait: Refert igitur cōstare quālis ascēdat: midū uideo: talis ergo ascēdat qui seculū uincere parat: ut seculū aduincat: ea nō querat. Tūctus est Adam qui uelimenta quēsiuit: uicit ille qui tegumenta deponit**

Et post

2 a s ubi malefactorē interfecerunt qui tā habebant capita a carne capillis uenduta. Erat autē iste locus extra ciuitatē sub malefactorib⁹ occidēdis assignat⁹. Et dicit **Theront⁹** mus: quod in hoc loco 7 annis imolatus sit pro illo.

Quō uenerūt in locū qui uocatur calua-

a s nudū vulneratū: cum

mis affligit: et ceterū dicitur

tantū quod nulla membrorū tūctura suā renouit locum: etiam ut oia ossa enumerari poterūt in metallū: **Theront⁹** ratiō: ratiō oia ossa mea. i. diuinerabilia fecerunt.

R. Et cū eo crucifigit. J. hinc et hinc. R. duos la-

a s ut particeps reputaretur eorū sceleribus: et sic infamarent nudā famā christi: quod erat ualde execrabile: sed bonus nō p̄misit illud: eo quod p̄ scelere latronis ad eum uoluit mori: et ut sic impleret scripturā dī. **Actus** est p̄ter scelera latronum. unū a dextris et aliū a sinistris:

a s hoc fecerūt ut nequior uideret latronibus: et qualiū dicitur: sed christus qui est mediator inter eū et bonos: neos peccatores in medio uoluit patriam mediū in oibus tenet: in diuinitate et humanitate.

J. mediū autē iesum. R. Et impleta ē

Quidā deuot⁹

1. Sen. 22. c.

1. Ps. 21. b

1. Esa. 53. b

Ludolph⁹

5

A s in qua scriptura innuit euangelista nihil fortuito in christo
suo enumerasset sed secundum diuinam preordinationem que etiam
prophetis est inserta.

scriptura que dicit: **Et cum iniquus deputatus est. J. Adhuc ergo. R. crucifigentes eum. AD. postquam. J. crucifixi essent**

a s. i. in cruce leuassent. a s. i. habuit enim christus plura vestimenta: ideo receperunt pal
hunc quod christus portauit iuxta morem patrie: et fecerunt duas
partes: et lancea camisia subius ad carnem per tertia parte: et ca
ligas cum caputio per quarta parte.

et accepit. R. et diuiserunt vestimen
a s. i. fortuita fecerunt electione. b s. i. iacetes: c s. i. quatuor
partibus de ihus dixit: tunc Augustinus dicit: quod non miserunt
forte per illis partibus: sed miserunt sortem super eis: intellige
vestimentis: quibus tolleret tunica inconstituta: et cordat ip
sorum: dicitur quod scriptura ad hoc dicit: super vestem meam miserunt
forte: sed possumus etiam intelligere quod miserunt forte per talos
tacendo super aliquam vestem christi: quid quod de omnibus
tollat non est magna vis. Accipe quod vis. b s. i. ex for
tuna sortis.

ta eius sorte mittentes: super eis quid quod tolleret. J. et fecerunt quattuor partes unius

a s. i. sicut superius notatum est. a s. i. quatuor partes unius

B cuiusque unius parte et tunica: erat autem tunica
a s. i. ope reticulato facta non arte futona assuta: sed opera
nulli virgibus de superius versus ad inferius contextam.

nica inconstituta desuper contexta per totum.
a s. i. quia non erat conueniens ascendendum propter filorum re
solutiorem. b s. i. q. 7. c. sicut domino.

Dixerunt ergo ad inuicem: non scindamus eam: sed fortigimur de illa cuius sit: ut

a s. i. q. 2. hoc etiam factum est ex dispositione diuina: propter mysterium
quod significat dilectionem dei et proximi: quod super omnia est seruand
um: quam si quis sciderit peribit: vel unitate ecclesie permanen
tiam in perpetuum sciderit peribit pariter.

scriptura impleret. AD. et quod dictum est per prophetas dicentem. J. Partes sunt

a s. i. pallii tunicella caligulae cum caputio. b s. i. tunica
inconstituta. c s. i. iecerunt vel fecerunt casuale experientiam.

vestimenta mea: et in vestem meam miserunt forte. Et milites quod de hoc fecerunt. AD.

a s. i. sicut iuxta cruce irridentes telum et custodientes quod diu viuere
retine quod solueret eum et raperet

et sedentes obseruabant eum. J. Scripsit

suit. Et talis ascendit quies nos au
ctore deo natura formauit. Talis
in paradiso homo prius habita
uerat. Talis ad paradisu homo
secundus intravit. Et ut non sibi so
li sed oibus vinceret: manus exte
dit: quo omnia traheret ad se: ut no
do mortis exuto iuga fidei suspē
sa celestibus ea que prius erant ter
rena sociaret. Hec Ambrosius.

Scripsit autem titulum pilatus.
Quidam deuotus. D. vere deuotus
et salutaris titulus innocētis mor
christi iesu. Hinc fugiunt diaboli:
hinc amplectuntur omnes deuoti: pfe
cto que se isto titulo de nocte signa
uerit: passionis domini recorda
tus fuerit: dicendo ex corde corri
to: Dne mi propter amaritudinē
passionis tue ppici esto mihi pec
catori: neque diabolus: neque mors
eterna sualebit hinc homini ista
nocte. An legit de quodam deuo
to: qui se sine ponens se dormitū si
ue exurgens illo se titulo fronte co
signauit: cum passionis christi medi
tatione. Quo mortuo inuēt est
hic titulus aureis litteris scriptus
in fronte eius. Erat autem titulus: Iesus
naçarenus rex iudeorum. D. admira
bilis: oipotens et ineffabilis titulus
glorie: non tu pilate iudex iniuste
hinc iusticie titulum dictasti ex te: ut
si tu ex te eum fecisti: derisorie hunc
fecisti: que tamen non ex te scriptum reli
quisti que scripsisti: quod ipsum tripli
ci samatissimam linguam stilo co
scripsit. Iudei nepe habebat sacer
dotium et theologia. Hec industri
am et philosophiam: latini vero im
perium et monarchiam. Christus ergo
qui sumus sacerdos erat secundum ordi
nem melchisedech: iuxta illud: Tu
es sacerdos in eternum secundum ordinem
melchisedech: qui pro nobis ob
tulit in odore suauitatis hostiam
placationis deo patri: summamque
theologiam secundum rem ipsam: que ipse est
possidet: non deus verus: secundum autem quod

† Esa. 55. b

Quidam deuotus

† Ps. 21. b

† Ps. 21. b

Ps. 109. a

Bg 2

De Acclamatiōe Christi in cruce

E hō summā theologiā speculatiuā
oia in verbo intūs: summā theo-
logiā practicā plenissime cōtinet:
ideo prima dictio iesus cōgruētis-
sime in titulo triūphali christi con-
scribit: cū dñs ⁊ summus sit sacer-
dos. **G**reci insuper florēbāt in stu-
dio sapiētiē sup oēs totius mundi
pres. **C**hrist⁹ autē summi p̄f̄is sapi-
entia ⁊ sciētia/magoꝝ expressa: q̄
sua sciētia oēs elenchos sop̄histi-
cāꝝ artē diaboli ppulchre demō-
strauit cōfutauitq̄: vt arte sic ars
deludere: vñ fructus pdiret in nu-
merabilis: q̄ob̄rē nō ab re in titu-
lo naçarenus colloca: vt sicut **Z**e-
sus liberationē et salutationē: sic
naçarenus fructificationē florige-
rā importaret. **R**omani siue lati-
ni qui imperio et monarchia glo-
riosi fuerāt: nō poterāt hui⁹ mag-
nifici tituli exptes manere: vñ non
lōge post sub piscatoꝝis hamo an-
nuloꝝ subagēdi: vt christ⁹ dñs do-
minātiū/ rex regū: vnus esset dñs
vniuersalis: apposuit pilatus/ rex.

† Exo. 3. d.
† Dat. 1. b.
† Joā. 1. a
† Mat. 23. a
† Dat. 2. a
† Joā. 18. g
† Apo. 16. c

Erat autē sup scriptum. **N**D.
Hic est iesus naçarenus rex iudeoꝝ.
Erat autē sup scripto scripta sup eum
litteris grecis/ hebraicis/ et latinis. **J**.
Hunc ergo titulū legerūt multi iudeo-
rum: quia prope ciuitatem erat locus
ubi crucifixus est iesus. **D**icebant er-
go pilato pontifices iudeoꝝ: **M**ali-
go scribere **R**ex iudeoꝝ: sed quia ipse dixit: **R**ex sum iudeoꝝ:

† Mat. 24. c.

a §. s. Triūphalē continentē causam ⁊ ordinē triūphū
Demozalē continentē memoriā christi crucifixi. **P**er con-
alem continentē laudē gloriāꝝ victoriē. b § quia roma-
nis erat mos scribere super cruce ⁊ ponere causam mo-
tus crucifixi: propter quod pilatus fecit scribi titulum ⁊ po-
ni super cruce.

gūtem titulum pilatus: et posuit super
a §. s. in sabula cruce sup caput christi affixa paulūq̄ amota
a capite. b § iesu crucifixi.

crucē. ND. sup caput ei⁹ causam ipsius
a §. s. morte.

scriptam. J. Erat autē scriptum. ND.
a § In hoc ostendit christi diuinitas (cū dicitur: hic est. vnde
dicitur: Qui ē misit me ad vos. i. ille q̄ ex se habet necessi-
tem essendi: qd soli deo cōpetit. b § In hoc notat sum-
mā sacerdotiū dignitas. qui inter populū vñ debet esse res-
ciliator ⁊ mediator: qd maxime christo conuenit in noie ter-
sus ⁊ qd saluū fecit pp̄m suū a peccatis eoꝝ. c § In hoc
notat summi magistrū sublimitas: qd sua sapiētia ⁊ illu-
strauit oēm hominē venientē in hūc mundū: ideo nomen
magistrū cōuenit christo. ⁊ vñ: vñ: ē magister vñ christus
d § In hoc notat regalis maiestas que cum iam natus con-
secuta est. vñ: ⁊ Abi est qui natus est rex iudeoꝝ: hūc tu-
lum non potuit relinquere iam monentē: ⁊ q̄ res ego s.
Et hic est rex iudeoꝝ: vt iōānis testimoniu impleretur. Et
alibi: ⁊ habebat in vestimento ⁊ femore eius scriptū: Rex
regum ⁊ dominus dominantium.

Hic est iesus naçarenus rex iudeoꝝ.
a §. i. aliquoties amec.

Erat autē sup scripto scripta sup eum
a § nā ex istis tribus famosis linguis multi venerat ad le-
stuitatē paschale: vt oēs possent hūc legere titulū: qd dicitur
rex ⁊ dñs ac saluator omnibus hic sunt affixus.

litteris grecis/ hebraicis/ et latinis. J.
a § ab hora sexta vsq̄ ad vespertinā: nā tres horas vnus ⁊
tres defunct⁹ pendebat in cruce: a sexta vsq̄ ad nonā tres a
nona vsq̄ ad vespertinā horam tres. Nota qd christ⁹ post
meridiē expirauit: que est nona: deo nona sit cōmunit⁹ hor-
ra vigodecina.

Hunc ergo titulū legerūt multi iudeo-
a § ideo facilis patuit accessus ⁊ recessus ad cruce ⁊ ciui-
tatem: vnde iam turba multū murmurauit contra hunc
titulū: quod murmur peruenit ad aures pontificū: vñ ma-
gis credo p̄ncipes inuidia inueterata reaccensa: moni sūt vt
irent ad presidem: ⁊ istud verius censetur.

rum: quia prope ciuitatem erat locus
ubi crucifixus est iesus. **D**icebant er-
a § rogando ⁊ p̄mittendo adierunt pilatum multis p̄lato-
nis orationibus p̄uenerunt: p̄suadentes vt titulum delat-
ant aliquid super addat.

go pilato pontifices iudeoꝝ: Mali-
go scribere **R**ex iudeoꝝ: sed quia ipse dixit: **R**ex sum iudeoꝝ:

a § En in omnibus nituntur maledicti iudei christi famā odonferā opprimere. **E**redunt em̄ posse ve-
ritatis oraculū falsificare: qui non possunt pilati scriptiōne mutare. **D**icit em̄ iesu⁹: **R**ex sum ego. **E**ri-
go iste titulus non potest deleri: ⁊ quia celū ⁊ terra transibunt: verba autē mea non preteribunt.

scribere Rex iudeoꝝ: sed quia ipse dixit: Rex sum iudeoꝝ:

A a ser diuina prouidentia: qui dedit pilato in hoc constan-
tiam. fuit etiam pilatus offensus contra iudeos: propter
ea qd timore fuit compulsus innocentem condemnare: ideo
noluit eis condescendere. b s q. vi. Sicut scriptu est sic
stabit: acti aperte ex eo loqueret spissancus illud quod vi-
ci: t De memoria iusti cu laudib: et nomen impioy putre-
set et. Dicit aut fuit iustus: sicut multotiens dix: ergo me-
moriam eius cum laudibus.

**Respondit pilatus: Quod scripsi scri-
psi. Et stabat populus expectans. Ad.**

a s. i. ingredientes civitatem et egredientes: sperunt contra
christu crua dolorosissime affici: qd hodierna die faciunt iu-
dei: sperantes contra ecclesiam. b s putantes per hoc pos-
se eum ad impatientiam irritare.

**Prætereuntes aut blasphemabant eum mo-
do**

a s. t. Damu s. illudenu. Hec irrisio et blasphematio
facta est a populo comuni: vt et impleret scriptura: t Deo
videtes me deriserat me: locuti sunt labijs et mouerunt ca-
puta. b s in ierico deridens insultantis vel increpantis
uientes capita sua: et dicetes: Uach qui
a s. sicut dixisti te posse destruire et i triduo reedificare.
b s illud em fecit christus quo corpus propriu destruebat
voluntaria morte.

destruis templum dei: et in triduo illud

a s. si potes templum destruire et reedificare: fac ergo te
liberum vel saluum: quod minons potencie est tres cla-
uos extrahere.

reedificas. R. Saluum factemetipsum

a s tu dixisti fili dei sum: nunc ergo filii hominu te crucifi-
xerunt: quia poteris te liberare qui sper filios hominu te
latasti descende: descende nunc fili dei.

Ad. Si fili dei es: descende de cruce. b

a s. t. Secundum genus illudentiu. Ecce quantam vim ap-
ponit diabolus: qui prius totis viribus moliebatur christo
viam auferre: qd multos liberabat obfessos: quosda conuer-
tebat ad penitentiam: iam autem notat sibi manus damnatum
inferri p mortem eius qd p ipsius vitam.

Similiter principes sacerdotu. L. de

a s loquebatur audiente christo et populo in contem-
ptum eius.

ridebat illu. R. illudetes ad alterutru

a s. t. legisperitis. b s senatoribus et iudicibus.

cum scribis et seniorib dicebat: Alios

a s in hoc maxima impatencia et inuidia notatur pncipiu
quibus non sufficebat qd per tota nocte et quasi mediu die
illulissent christo: sed qd inhumanu est iam in morte ago-
nizanti non pepercerant.

saluos fecit: seipsum no potest saluu fa

a s in hoc magna apparet stulticia diaboli cu socijs iudeis
qui dicunt: si rex es. q. d. si rex es: relinquit soluu matellat:
relinquat sceptru imperii: quia t factu est pncipatus sup
humeru eius. Si rex est: desinat certare pro populo suo:
tradatq in manus hostium populu quem liberare venit.

cere: si rex israel est: descendat nunc de

Respondit pilatus. Ad.
Bernardinus in sermo. de titulo
triumphali. li. de christiana religi-
one ait: Diuina dispensatioe san-
ctum est: vt hic titulus triumphalis
sup cruce dñi poneret: Iesus
naçarenus rex iudeoꝝ. In quo ti-
tulo tota spes nostre salutis insi-
nuat: p m q triplex est spes nostra
Prima venie. Scda gratie. Ter-
tia glorie. Prima spes venie indi-
catur cu dicit: rex iudeoꝝ. i. confi-
tentiu. Secunda pars gratie po-
nitur cu dicit: naçarenus: qui flori-
dus interpretat. Flos enim spem
fructuu euidenter designat. Tertia
vero spes glorie demonstratur in
hoc sanctissimo nomine iesus qui
saluator interpretat. Ipse em so-
lus saluat in se sperantes.

Si fili dei es. Adugo car.
Nunc escam mordere ceperat di-
abolus humane nature in christo:
et iam hamum quo capiebat sen-
tiebat: et ideo fauces retrahere vo-
lens: mare rubrum (id est sangui-
nem christi) superinundans vide-
bat: etiam imminere in primo si-
bi submersione: et ideo puocatio-
ne eius suadebat. In certamine il-
lo se inferiore conspicens: per
blasphemos de pace tractabat.
vnde dicit: Dumiliabit gloria ei-
eum allisione manu eius. Blosa
interli. Dumiliabit. s. dominus:
gloriam diaboli: manu eius: id
est operum potentia. Quia dia-
bolus habuit duplicem manum
ante passionem christi: scilicet im-
pellentem et atrahentem: vt dicit
Sanctus Bonauectura. Danus
atrabens erat potestas trahendi
ad limbum etiam iustos et quan-
tuncq sanctos. Danus impel-
lens erat potestas precipitandi in
malu vel per fallacia vel per vio-
lentiam: quia vt draco et leo tenta-
bat. Et manus attractiua tate po-
testatis erat: vt nullus poterat ei

Bernardinus

Prover. 10. b.

Primum gen' illudē tium t Ps. 21. b

Dugo car' dinalis.

D

Secundū gen' illudē tium t Esa. 25. d.

Bonauectura i. li. li. b. d. s. n. a. q. disti. 19. q. 3. ar. 1.

Esa. 9. b.

De Illusione Christi a Iudeis

Resistere: hec ei oino amputata est p passionē christi. Danū aut̄ impellente ita forte habuit: vt cū magna difficultate poterat ei q̄s resistere: et ideo in multis regnabat: et hec potestas debilitata est p passionem christi. hec Bonauertura.

† Ps. 21. b

Illudebāt autē ei. Nota Christus fuit illusus a quatuor hominum generibus in quattuor locis et in quattuor temporibus.

† Lu. 22. 5

Primo a sacerdotibus in domo principis sacerdotum hora matutina: quādo velata facie / spuris / alapis afficiebāt eum dicētes: pphetica:

† Tertium gen. illudē suum

Et significat sacerdotes qui super omnes sunt exaltati: et in peccatis sacra tangunt et sumūt / sic christū cōspuentes: oculos velātes / dicentes: sanguis et caro sumas etc. Secūdo fuit illusus ab herode et principibus suis ac exercitu: quā alba veste fuit indutus et spretus. Hora tertia in curia eius: significat principes et iudices ac potētes qui pauperes spernūt eos p fatuis reputant / excoīāt: nō defendēcū possent: et magis opprimēdi et calūniandi occasione dant. Tertio a militibus hic: sed precipue in pretorio pilati quasi hora sexta in spinea corona / flagellis / alapis / arundine / et bis iniuriōsis: Que rex iudeorum: et significat oēs tyrānos qui affligunt ultra meritū pplm que tueri deberent. vnde: pplm meum exatores sui spoliauerūt. Quartum a populo sub cruce et latronibus in cruce hora nona quasi multis verbis blasphemis. Et significant omnes malos homines deridentes iustos et dei famulos vel famulas. Et ppter illas quattuor illusiones slectitur genu quater in hebdomada penosa / s̄m q̄ quattuor: legūtur passionēs: vt iterum honor christo exhibeatur / qui voluit p malis contemptui haberi.

† Quartum gen. illudē suum

Et a. 3. b

Et significat oēs tyrānos qui affligunt ultra meritū pplm que tueri deberent. vnde: pplm meum exatores sui spoliauerūt. Quartum a populo sub cruce et latronibus in cruce hora nona quasi multis verbis blasphemis. Et significant omnes malos homines deridentes iustos et dei famulos vel famulas. Et ppter illas quattuor illusiones slectitur genu quater in hebdomada penosa / s̄m q̄ quattuor: legūtur passionēs: vt iterum honor christo exhibeatur / qui voluit p malis contemptui haberi.

a s̄ spondent mēdācter quod nō fecissent: quia secretū cōfiditūm ipsis sepius referant: mortuos et inferni claustris tēuocant: paraliticos solidant: tertia die postea resurrexerunt: et non crederūt: multo minus si tres dauces soluisset cruce. **R.** vt vidēam? et credam? **AD:**

ei. **L.** se saluum faciat si hic est christus

a s̄ s̄ speravit in dño / scripserit eum: saluum faciet eus etc. in quo patet magna dementia iudeorum: qui quidem aliter legant scripturam que omnib? nota est: vt illa dicatur. de impijs contra iustum machinantibus: et ipsis referentib? complent: deum q̄ aperte blasphemant / dicendo: Lab eret eum si vult.

dei electus. AD. cōfidit in deū: liberet

a s̄ quando dixerunt: **L.** Tu ergo es filius dei: dicit: Eos dicitis: quia ego sum.

eū nunciū vult. Dixit enim quia filius

a s̄ s̄ Legum genus illudentium fuit multum: quia p̄us illuserunt christo in pretorio purpura induto: iam n̄erum illudunt sibi sub cruce nudo et crucifixo. Sacerdotes impropereant christo: quia dixisset / filius dei sum: quod putabant esse contra legem: milites autē rex iudeorum improperant: qui contra cesarem.

dei sum. L. Illudebant autē ei et milites

a s̄ .i. libera te per tuos ministros et vassallos.

dicentes: Si tu es rex iudeorum / saluum te fac. AD. Idipsum autem et latrones

a s̄ s̄ Quartum genus illudentium.

a s̄ quia primo ambo conuitiabantur: quod erat valde cōtristabile a tam viliū et damnatis conuitiari: sed postea vnus vīa tanta patientia in omnibus his: et illustratē gratia dei et visitante penitenti.

trōnes qui crucifixi erant cū eo improperabant ei et conuitiabantur.

a s̄ .i. vituperabant. b s̄ opprobria inferebant.

Iesus fructu ole affat. **AD:** thei. XXVII. **AD:** arci. XV. **Luce.** XXIII. **Joannis.** XIX.

Iesus autem dicebat. *a*

Ia *a* *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
Aidit em filius dei et virginis iam a
vindicat tantor peccator: pat. in sui fore
promissum: et vel terra se aperret ocs
deglutendos: qz tremuit: z sasa sassa sunt
na nimia lesio: christi persone peto: fuit qz
oim boim patm sic malu: sicut dicit Anselm^o. c. 14. cur de
bd. Voluit em psecutissime implere factu z ex pto qd docu
it ore z sermone: qz viderat. Erate p psequenib^z z calumni
antibus vos. Ideo mauer^o Iesus verba miserationis et
grae seculo inauditu emisit dicens. Pater dimitte illis zc.
b *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
No eni attendit quantum iudicio: maiestate cotemnit:
no considerat quantum altissimi dei bonitate et pietate irri
tant: non vident quantum sibi nefas inceptabile quasi procu
ra: non fecerunt quid totum est qd damnationis acquirunt: z
quid glorie perdat: ideo nesciunt qd faciunt. Dimitte ergo il
lis. f. qui nesciunt quid faciunt: no precor p alios qui vna sci
re debet quid faciunt: sed inuidia obnubilati pueretes scri
pturas: sed p gentilib^z marciatistis idolatris dedit q nesciunt
de pmissione diuina: christi qz in carne aduentu. Et na pcor
p iudeis simplicibus ignorantibus: sed solu zelo legis me
irridentibus: nesciunt eni quis su. Precor em p vniuersis
peccatoribus vt peniteant: salui fiant.

bat. 2. Pater dimitte illis: quia nesci
a *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
a. f. f. Sefmas motus ex impatencia. corpale magis atten
des salutem qz spualē: sicut inulti faciunt q dicunt dei in
iustitiam misericordē: ipotentē: eo q noluerit vota ipsor im
plere. Her. diuinas et geminas: medio diuina maiestas.
Sefmas damnatur: diuinas ad astra leuatur.

unt qd faciunt. Unus autē de his q pen
a *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
s hunc latronē christus no respōdit: volēs excellentē offē
dere patientiā. Quia dicit Chrysos. Mirabilis est boiem
conuicia passum z no motū: qz hominē vulneratū et per
cussum non cadere.

debant latronibus blasphemabat eū
a *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
a. f. liberado de cruce z nos tecū libera: mor autē fuit ex
pia oratione christi. q. d. ex quo te non potes saluare: z tibi
depcando succurrere: quid deparis p alios: eni tua oratio
sit inualida p te z alios: quod no esset si christus esses.

dicēs. Si tu es christus saluum fac te
a *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
a. f. qz ille tā erat conuersus visis tot signis z tanta parien
tia in christo. b. f. in sinistra pendentem pro duricia
in qua adhuc perseverauit.

metipsum et nos. Respōdēs autē alter
a *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
a. f. iā existis i arido mortis: et p peccatis tuis pessimis
eo damnatus ad patibula: vñ deberes querere veniā pec
cator a datore: z no blasphemare dante z inuiste hic pendē
te. Nec eni blasphemia latronis tanto cotēpnbilio erat et
grauior: quanto tā vilis z sceleratus hō iā ad mortē conu
natus: z mor p suis sceleribus moriturus.

increpabat illum dicēs: Neqz tu times
a *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
a. f. fatimur. b. f. tormenta mortis. c. f. nostris ma
lis z facinorosis. d. f. hic in patibulo.

Pater dimitte illis. *a* *b* *c* *d* *e* *f* *g* *h* *i* *k* *l* *m* *n* *o* *p* *q* *r* *s* *t* *u* *v* *w* *x* *y* *z*
mū verbū christi in cruce placum
dicitur liberalis remissio pro suis
seuissimis inimicis verbum mirē
benignitatis et immense charita
tis: q actualiter cruci affigitur: et
p crucifixoribus deprecatur. Sub
lanna f. z irridetur sanctus sancto
rū: flagellis ceditur: sputis sedat:
spinis coronatur: z clavis affigit.
Ipse autē tāta absorptus charita
te: vt perfectissimū ab inimicū in
choaret opus dicēs: Pater igno
sce illis zc. In quibus verbis tri
plici medio orat pro ipsīs inimi
cis. Primo offensā eis donat nul
lū retinēdo liuorē. Secūdo p ip
sis orat nihil obmittēdo: nam nō
simpliciter sed excessiue cum cor
dis medulla totius mētis affecti
one orauit: sup orōne lachrymarū
imbres appoluit dicēte aplo. Qui
in diebus carnis sue preces sup
plicationesqz ad eū qui posset sal
uum illū facere a morte cum cla
more valido z lachrymis offerēs
exauditus est. p hā reuerētia zc.
Illud em erat peccatū maximū:
z ideo maxime patris offēsiuū:
qd maxime auerunt in christi de
risione et blasphemia: in qua de
rogabant sue potentie / dicendo:
Hach qui destruis tē. zc. Sue di
gnitati regie: si rex israel zc. Sue
diuinitati: ibi: dixit filius dei zc.
Sue sapientie et sciētie: ibi: alios
saluos fecit zc. de quo pulchre ar
guit Alexander de alqz sit. it. pte. Alexan. de
q. xvii. mem. v. ar. ii. in solutiōe ad
alco. 3. pte
primū. Tertio qz non solū orauit
et indulxit (sed qd ē maximū) eos
pariter excusat: qz nesciūt aut quid
faciūt. Un aut sanct^o Bernardin^o
de religione christiana. Cōsidera
anima mea qz supflūes fuit amor
dulcis domini dei nostri sup im
pios hostes suos: quādo nō solū
pleno corde fuit indulto: sed etiā
efficacissimus intercessor: et p iū

L
Primo s/
bi christi i
cruce pla/
tum

Heb. 5. b

Bar. 15. c
mat. 27. e

Alexan. de
alco. 3. pte

De septem verborum Christi

Emus excusator: vñ nec allocutus est iudicē qui p̄ te nō fecit: sed paterno noie suo blādēs genitorū: sibi q̄t̄ cōcluste nihil tanto filio denegādā: nec insup̄ ait examina pater: vide pater: cōsidera pater: sed dimitte inq̄ pater. q. d. et si iusticia punitiōe req̄rat ex actibus suis: misericordia tñ remittat gemitibus meis. hec ille.

Secūda v̄bū ch̄isti. platū ad latronē. **Disimaz** dicit sup̄naturalis donatio. In quo verbo ostēditur mira largitas/donatio ac misericordia saluatoris nostri erga latronē istū: cui⁹ p̄fessionē et excusationē nō refutauit. Sed qual' dolo: quantus meror' domini viscera p̄trāsūt: cū in omnib' charis/sanctis amicis/notis: ac copiosa turba matre sola dempta (que fecit quicquid licuerat et p̄cerat) qui p̄ domino respōderet inueniret. Ille em̄ sanctus latro et martyr et cōfessor gl'iosus: crucis tormentum qd̄ patiebat' floz' cependit: ch̄usto magis q̄ sibi cōpatiebat': populū cūcūstātē/blasphemātē: haud aduertit principes/ cēturiōes/ milites: nec quēq̄ t̄muit: datā sententiā publice a pilato approbata et allegata (licet falso) patenti voce refutauit dicēs: hie nihil mali gessit: ergo iniuste cōdemnatus et excusatus est. Sed vñ tāta fides/tāta cōstantia: tantaq̄ salutaris cōfessio hoīs a mult' annis flagitiosissimi: quis doctor imbuit: quis p̄dicato: inflāmauit: q̄s ve h̄c inspatē scitoz' tātā p̄fessionē edocuit: Quō filiū dei credere poterat: quē nullū miraculū nullas vrutes sup̄naturales facē viderat: Quō ab eo vitā eternā petierat: quē tā vitā tpali p̄uari p̄spererat vti hoīes vilē ipotentē ac infirmū: Quō ab eo salutē p̄sequi posse: quē tā in p̄prio supposito eā finire cernebat: Certe insolitū et magnū vidit in eo miraculū: crucifigētib' gētilib' et insultātib' iudeis/se nō moueri impatientia: nō turbari maledictione: sed salutem et veniē elargitiōnem implorare: vnde opere operāte et gratia illustrāte cognouit illud esse sup̄ia hominē charitatis signū primo ostēdere inimicis: hōiē ch̄istus iuxta eū pendēs infirmauit vt cōfidentia acciperet: et spem de venia ab eo: qui etiam indulgere/ p̄catorē excusare inimicos poterat. Rationem huius questiois ponit Vincentius dicens:

a s. f. quē impie blasphemias: ideo iniuste h̄c sustinet per nā crucis irrationes et blasphemias.

hic vō nihil mali gessit. Et dicebat ad
a s. f. toto mētis affectu et totius lingue affatu: p̄fusus copiosis lachrymis: corde cōrroto: viscerosa deuotione. et quantum p̄mitit supplicii acerbitas: se humili et inclinato capite ad vniūsa misericordiā Iesum ch̄istū conuertit. breuit' feruata oratione ait. Dñe tñ. nō vt tā parcas mihi omnino: q̄ post q̄ fuerit ad tps in purgatorio p̄ peccatis meis grauissimis: tunc memento mei.

Iesum. Domine memeto mei cum ve-
a s. f. ubi pōdera: quāto qualiter/quō/quādo/quis vbi/ quō. Dñmo quid: q̄ paradisi. ubi in paradiso. Secundo quāto: hodie. Tertio vbi: q̄ meū. Quarto qualiter: q̄ eternaliter eris. Quinto: quō. q̄ p̄ verū iuramentū: tibi. Amen. Sexto quis: q̄ ego dico. Septimo/ cui. q̄ tibi.

neris in regnū tuum. Et dixit illi iesus.

a s. In isto verbo notat' quātas boni qd̄ est paradisi: liberalitas/ batoris: q̄ rogat' p̄ memoria sui: et dat' auditiōnā cū effectū: celeritas t̄p̄is: q̄ nō p̄rassinat': sed subito donat. firmitas p̄missi cū iuramento. Amē. Societas amicitie: q̄ meū. Et eternitas regni: nā eris. Altas plene ista dantur: nā tibi. lanoni.

Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso.
a s. Stabat in mente suspensa. fide integra/ charitate p̄fecta: stabat corpore p̄sens: absconsis disipulis: informis curans tacentibus: morans resuscitatis dubitantiōibus: ceterisq̄ insultantibus: stabat profusa lachrymis: amaro corde: querulo murmure: seruata bonestate virginali: dolorem quātūq̄ humana permittebat fragilitas alio cōdebat pectusculo: gemebat mater desolata: querulabatur filiū dulcis virgo. audit iticus clauorum. vidit sanguinis p̄fusa vndam indefinenter manare. O dñs mundi quid tā sollicitate stando queris. nunquid pauperē et nudū: abieci et vulneribus plenū: caput inclināte: et q̄ tā momentē. Si hunc queris regina celi: ecce affixus et derelictus in cruce pendulo: sitiens tā moritur. et hunc querit anima mea. Clado ego misera mater. et cruci affabo: videbo et audia eā neq̄ hunc recedā donec mihi loquatur.

radiso. J. Stabat aut iuxta crucē iesu

a s. Hec est mater iacobi minoris cui' pater fuit cleophas: a quo dicit' filia q̄ fuit soror virginis et filia Anne: que hōi cleophas habuit maritū: hec feruens affuit virgini.

mi et' et soror matris et' maria cleophas

*Est magna vox
de conspectu
deus: culpam et
penam.*

E

Emus excusator: vñ nec allocutus est iudicē qui p̄ te nō fecit: sed paterno noie suo blādēs genitorū: sibi q̄t̄ cōcluste nihil tanto filio denegādā: nec insup̄ ait examina pater: vide pater: cōsidera pater: sed dimitte inq̄ pater. q. d. et si iusticia punitiōe req̄rat ex actibus suis: misericordia tñ remittat gemitibus meis. hec ille.

Secūda v̄bū ch̄isti. platū ad latronē. **Disimaz** dicit sup̄naturalis donatio. In quo verbo ostēditur mira largitas/donatio ac misericordia saluatoris nostri erga latronē istū: cui⁹ p̄fessionē et excusationē nō refutauit. Sed qual' dolo: quantus meror' domini viscera p̄trāsūt: cū in omnib' charis/sanctis amicis/notis: ac copiosa turba matre sola dempta (que fecit quicquid licuerat et p̄cerat) qui p̄ domino respōderet inueniret. Ille em̄ sanctus latro et martyr et cōfessor gl'iosus: crucis tormentum qd̄ patiebat' floz' cependit: ch̄usto magis q̄ sibi cōpatiebat': populū cūcūstātē/blasphemātē: haud aduertit principes/ cēturiōes/ milites: nec quēq̄ t̄muit: datā sententiā publice a pilato approbata et allegata (licet falso) patenti voce refutauit dicēs: hie nihil mali gessit: ergo iniuste cōdemnatus et excusatus est. Sed vñ tāta fides/tāta cōstantia: tantaq̄ salutaris cōfessio hoīs a mult' annis flagitiosissimi: quis doctor imbuit: quis p̄dicato: inflāmauit: q̄s ve h̄c inspatē scitoz' tātā p̄fessionē edocuit: Quō filiū dei credere poterat: quē nullū miraculū nullas vrutes sup̄naturales facē viderat: Quō ab eo vitā eternā petierat: quē tā vitā tpali p̄uari p̄spererat vti hoīes vilē ipotentē ac infirmū: Quō ab eo salutē p̄sequi posse: quē tā in p̄prio supposito eā finire cernebat: Certe insolitū et magnū vidit in eo miraculū: crucifigētib' gētilib' et insultātib' iudeis/se nō moueri impatientia: nō turbari maledictione: sed salutem et veniē elargitiōnem implorare: vnde opere operāte et gratia illustrāte cognouit illud esse sup̄ia hominē charitatis signū primo ostēdere inimicis: hōiē ch̄istus iuxta eū pendēs infirmauit vt cōfidentia acciperet: et spem de venia ab eo: qui etiam indulgere/ p̄catorē excusare inimicos poterat. Rationem huius questiois ponit Vincentius dicens:

Secūda v̄bū ch̄isti. platū ad latronē. **Disimaz** dicit sup̄naturalis donatio. In quo verbo ostēditur mira largitas/donatio ac misericordia saluatoris nostri erga latronē istū: cui⁹ p̄fessionē et excusationē nō refutauit. Sed qual' dolo: quantus meror' domini viscera p̄trāsūt: cū in omnib' charis/sanctis amicis/notis: ac copiosa turba matre sola dempta (que fecit quicquid licuerat et p̄cerat) qui p̄ domino respōderet inueniret. Ille em̄ sanctus latro et martyr et cōfessor gl'iosus: crucis tormentum qd̄ patiebat' floz' cependit: ch̄usto magis q̄ sibi cōpatiebat': populū cūcūstātē/blasphemātē: haud aduertit principes/ cēturiōes/ milites: nec quēq̄ t̄muit: datā sententiā publice a pilato approbata et allegata (licet falso) patenti voce refutauit dicēs: hie nihil mali gessit: ergo iniuste cōdemnatus et excusatus est. Sed vñ tāta fides/tāta cōstantia: tantaq̄ salutaris cōfessio hoīs a mult' annis flagitiosissimi: quis doctor imbuit: quis p̄dicato: inflāmauit: q̄s ve h̄c inspatē scitoz' tātā p̄fessionē edocuit: Quō filiū dei credere poterat: quē nullū miraculū nullas vrutes sup̄naturales facē viderat: Quō ab eo vitā eternā petierat: quē tā vitā tpali p̄uari p̄spererat vti hoīes vilē ipotentē ac infirmū: Quō ab eo salutē p̄sequi posse: quē tā in p̄prio supposito eā finire cernebat: Certe insolitū et magnū vidit in eo miraculū: crucifigētib' gētilib' et insultātib' iudeis/se nō moueri impatientia: nō turbari maledictione: sed salutem et veniē elargitiōnem implorare: vnde opere operāte et gratia illustrāte cognouit illud esse sup̄ia hominē charitatis signū primo ostēdere inimicis: hōiē ch̄istus iuxta eū pendēs infirmauit vt cōfidentia acciperet: et spem de venia ab eo: qui etiam indulgere/ p̄catorē excusare inimicos poterat. Rationem huius questiois ponit Vincentius dicens:

Iesum. Domine memeto mei cum ve-

neris in regnū tuum. Et dixit illi iesus.

Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso.

radiso. J. Stabat aut iuxta crucē iesu

mi et' et soror matris et' maria cleophas

mi et' et soror matris et' maria cleophas

mi et' et soror matris et' maria cleophas

mi et' et soror matris et' maria cleophas

mi et' et soror matris et' maria cleophas

mi et' et soror matris et' maria cleophas

mi et' et soror matris et' maria cleophas

A a caudi miranda dilectione dñi ad matrē suā dul-
cissimā: seruauit em̄ tria vsq; ad mortē q̄ essent rumpēda:
scz cor & lancā; linguā per scētā & m̄r̄bā; oculos p̄ morē
quē tria matrī exhibuit: oculos em̄ videndo; linguā allo-
quendo; cor diligendo.

et maria magdalene. Cū vidisset er-

go iesus matrē: et discipulum stan-

tem / quem diligebat: dicit matrī suę:

a s Note cōmuni eā vocat: ne tēnerit dñe matrē dilecti
om̄s cor eius frangeret. b s Quis est ista p̄mutatio: p̄
scatōis filij p̄ filio dei adoptatio. Sed in hoc dñs dedit no-
bis exemplū: vt habeam̄ curā parentū: qđ ipse verbo do-
cuit & iam exēplo monstrauit. q. d. Eōdē in eo mea mā-
tā s̄ i filio: ipse vices gerat meas. Tibi enī p̄curatorē & tuū
seruitorē ac parāntip̄dū relinqū: dilectū diligē: virginē
virginū: ego m̄gr̄ abibo: n̄bi cōsolatorē discipulū dimitto.

Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit

discipulo: Ecce mā tua. Et ex illa ho-

a s En quāto honore iōānes p̄uilegiat̄ vt fieret custos ge-
nitricis dei: qualis cōsolatio discipulo cū matrē dei affectio-
nis accipere mercedē: vnde iōānes accepit eā in suā curā: cu-
stodiā & matrē: vt sibi p̄uideret quicquid necessariū foret:
vel in sua officia vel obsequia. b s Dico. in suā scz mā-
trem. Aug. in sua. s. officia.

B ra accepit eā discipul⁹ in suā. Erat au-

a s Per tres horas fuerunt tenebre ita densę: qđ stelle visę
sunt sicut i nocte vidēt: s̄m̄ Eusebiū in chronica. Fuit autē
grande miraculū: sc̄a tunc sol distaret naturaliter p̄ diamē-
trū celī: qđ luna fuit. xv. vñ p̄ter naturā ascendit luna ab ori-
ente vsus meridie: ac se soli supposuit: s̄m̄ Dionysium ari-
opagitā i ep̄la ad polycarpū: & ibi luna stetit immobilis ad
tres horas cōtra naturā: absulitq; lumen vniuersi orbis:
quia dominus vniuersę machine panebatur.

tem fere hōra sexta. Ad. A sexta autez

a s Lotus est iste sensibilis mundus suo priuat⁹ est splen-
dore et op̄tias sui cōpassione nimia: ideo in eius morte ni-
grū lugubre & funereum assumpsit vestimentū: quasi vir-
ginū matrī assantiq; velit facere: & comitatum in ecequis
vngentiū: quem misere flebat exhibere.

hora. R. et facta hōra sexta tenebre fa-

ciis inolatū: vt tibi per gratiā in iōanne significante: multos sanguine meo acquirā fi-
lios. Quāobz vnigenitū plo:as: vt in multis milibus gaudio replearis: & leticia affi-
ciaris: vnus tibi hodie subtrahit: & multa milia tibi restituent. Temperet ergo vsura
multorū vehementiā tuorū dolorū: me sane hodie nō ita perdes: qm̄ cōcito inestima-
bili fenore perditū reperies: illius mortis inter me et te separatū diu nō durabit: sed
essentialis vita que ego sum iterū nos adunabit. Parum contristaberis: & post hoc in
eternū mecū letaberis. Dors mea nō te diu prurbabit: vita tū mea cor tuū maternū
perpetuo letificabit. Dors in te que vitam genuisti diu haud desinet: nec triumphus
hostium nostrorum multum illis proficiet: biduum neq; tua permanebit contrista-
zio: quod faciet meę resurrectionis acceleratio, Vemento dulcissima mater dolo-

ymbra brachij crucis dextri eum
tetigit: & sic sanatus ac puerus. Et
pbat per locū a minorū: si umbra
petri: ergo christi sanabat animā
latronis. Sed quicquid sit nullus
eum docuit cōfessionē: null⁹ dare
potuit cōfessionē salutē: nullus
illuminare ipsius voluit: nisi is qui
iuxta eum pepedit: qui & magnas
ip̄si infudit gras et virtutes. Fidē
verū deū credendo: quē vidit misē-
rabiler morientē. Spem qua fā-
ciliter veniā ab eo: quē ceteri ma-
ledicebāt cōsecuturā absq; tituba-
tione sperauit. Charitatē excessi-
uam qua solo christi memoria cō-
tentatus est. Prudentiā eterna ca-
ducis p̄ponēdo. Fortitudinē qua
absq; timore & rubore veritatē p̄-
fretur: male dicētibz fortiter ressi-
stit. Temperatiā qua omniā in
saluatoris volūtate cōstituit: & im-
pū collōgeyefana verba cōpescuit
Iusticiā deniq; christus sibi in su-
dit gratitēq; donauit: qua omni-
bus quod suum est reddidit: christo
innocētiā: p̄ino trāsgrediētī cor-
rectionē: s̄b̄ip̄si cōfessionē.

a C Mulier ecce filius tuus.

Tertiū verbū dicit materialis cō-
passio: in quo verbo multū deuot-
ta mens incendit ad compatiēdū
matri cum filio. Et si illud iōanni
euangelicus textus ascribat: n̄bi-
lominus mens deuota christo ad-
ducit. Ecce mulier filius tuus quā-
tum p̄ humani generis liberatio-
ne patiatur: ecce m̄ tuū vnigeni-
tum morti iam vicinū: in ara cru-
ci inolatū: vt tibi per gratiā in iōanne significante: multos sanguine meo acquirā fi-
lios. Quāobz vnigenitū plo:as: vt in multis milibus gaudio replearis: & leticia affi-
ciaris: vnus tibi hodie subtrahit: & multa milia tibi restituent. Temperet ergo vsura
multorū vehementiā tuorū dolorū: me sane hodie nō ita perdes: qm̄ cōcito inestima-
bili fenore perditū reperies: illius mortis inter me et te separatū diu nō durabit: sed
essentialis vita que ego sum iterū nos adunabit. Parum contristaberis: & post hoc in
eternū mecū letaberis. Dors mea nō te diu prurbabit: vita tū mea cor tuū maternū
perpetuo letificabit. Dors in te que vitam genuisti diu haud desinet: nec triumphus
hostium nostrorum multum illis proficiet: biduum neq; tua permanebit contrista-
zio: quod faciet meę resurrectionis acceleratio, Vemento dulcissima mater dolo-

Tertiū ver-
bus ch. ist
in cruce p̄-
latum.

b b

De septem verborum Christi

ris tui vehementia: Et his p qb° patior nunq tuā neges p̄sentia. Bemento amoris quo te semp dilexi singularis et amare mortis mee: p qua tantū p̄stistis: vt cū a peccatoribus p quib° patior inuoceris: tunc ne pro eis intercedē do mater mea graueris. Tu enim constituta totius mūdi aduocata fidelis: q̄obriē viscera tua esse con- cassā dolore ⁊ tremore optime ag nosco. Beata ergo virgo maria magis cōdoluit filio: q̄ ipsa vide- bat q̄ dolores oim in se portabat: immo sicut ipse fuit omnīū redē- ptor: ita ipsa fuit omnīū genitrix/ mediatrix/ recōciliatrix/ excusatrix/ ⁊ aduocata omnīū peccatorū. Et ideo cū ipsa esset aduocata mūdi: tantū dolorē spūs sanctus suis in- fudit visceribus: q̄tum sufficiebat q̄im electoꝝ genitrici ad excusan- dum ingratitude mūdi qui sic dura morte de mundi fabrica suū expellebat auctore: q̄ ad ipsos eru- endos de faucibus mortis de sinu patris aduenerat/ seruilē assumen- do nēturā: vñ ipsa pro se ⁊ p toto mūdo dignū deo inuocanti: ⁊ de se genito exhibebat lamētū. Quā ait frater vbertinus de castili. Quāto certius sciebat se ipsam p filij mor- tē redimi: tanto magis sibi grata suo coniungebat dolorē. Et quāto sciebat breuius esse tempus: quo mors ad solum tridū debebat in- mēbris christi includi: tāto magis stragebat toto corde cōmori ⁊ cō- sepeliri: ⁊ tāto magis vacabat do- lori: nullo modo volēs: nec etiam p resurrectione filij dum viueret in carne passibili a dolore mortis eius participatione fraudari.

Quartū verbū a christo in cruce. **Quartū verbū a christo in cruce** Platam dicit paternalis derelictio. Quōd verbū plurimū ad deuotionē est stimulatū. Si em̄ cōsideramus christū innocentissimū tam graues p̄nas sustinere in tenermo corpe sup oēm creaturā absq̄ aliqua p̄solatione: seuitē in eum crucifixio: ⁊ fugit ab eo discipuli: negant ipsum amici: blasphemant deniq̄ imp̄i iudgi. Astat sola mater

a s Legit q̄ dionysio athenis tūc sc̄olā regente in athenis go facte sunt tenebre in toto orbe: vñ rediit a discipulis q̄ hoc esset: respondit. Aut elemēta mētium: aut deus natura re patit: ⁊ creature ei cōparant ei. Inde sol obscurat est cōparatē sub creatori. L. ostuam? arā ignoto deo: ⁊ imo- lem? illi genulatioes: ⁊ peccoz tūlione: q̄ ille de? bono- rā nostrorū nō eger: q̄ ⁊ factū est. Et postea paulus hanc arā reperit athenis: et titulū eius. s. ara ignoti dei: deo au- ⁊ Quod ergo ignorantes colitis hoc ego annūcio vobis: cte sūt p totā terrā vsq̄ i horā nonā. Et a s. iam inceptā nondū finitā: voluit autē hora nona mo- ritē d̄m Hierony. vt ostenderet p morte suam nouē choꝝ a ngelozum reparari.

obscurat? ē sol. **Obscurat? ē sol.** Et circa hōrā nonā a s vt verus hō in dolorib° vehemētissimis cōstitutus: in nullo q̄ solatū aliqd habēs. b s In q̄ ostēdit vire? ou- uinitatis: nā purus hō in morte clamare nō potest: iō dar- mauit fortiter: vt meli? audiret q̄nta passus esset p nobis.

R. exclamauit. M. Iesus voce m̄. a s. i. deus meus deus me? q̄ el significat deus: ⁊ littera tota adiuncta dicitur ei: significat meus. b s. i. quare ⁊ est dictio segregata ⁊ vna p se. c s dereliquisti me: et prepo- nitur littera ap̄tē d̄m Tyram.

gna. Eli eli lamma acabrani. R. qd̄ iu- a s Seminat deus me? deus meus: ad significandū dupli- cem naturā in christo. q. d. deus meus cuius sum filius na- turalis: eiusdem substantie et nature: sc̄m quā dereliqui impossibile est: deus meus: cuius sum filius per vniūm creationis: quomō me dereliquisti: ⁊ penis tam aceris exposuisti: mortē ⁊ amare tradidisti.

terpretatū est: deus meus deus me? vt a s Dereliquit nempe eū diuinitas: q̄ p̄tione subtrauit vnitatem d̄o nō soluit. Sepauit ab eo defensionem: in quo mansit p vniōnē. Dereliquit eū in tristitia: dolore ⁊ pena sine mitigatione: cōsolationis in missione: et amaritudine impetitione. Qui martyr? in penis assistebat ⁊ seruus: si- lū derelicti pati quātū poterat: nihil auf. res de passione.

qd̄ dereliquisti me. Quidā autē de arcu- stātib°. M. illic audiētes dicebāt. R. a s Hiero. dicit q̄ romani milites ip̄m custodiētes genti- les: nō intelligētes hebreū ad pleniū illa dixerunt. Sed po- tius credendū est q̄ h̄erunt iudei ip̄m diffamātes cōs q̄- tibus: ⁊ nō ad pleniū audientibus q̄ in uocaret heliā: aut minor helia fuisset cuius ad p̄lum postularēt.

Ecce heliā vocat. M. iste. J. Postea a s quia tam oia quasi ad passionē christi p̄betata fuerit completa: tamen illud restabat q̄ morēs s̄taret: ⁊ postulo amantissimo potaret. s. selle ⁊ acetō. Ideo aut euangelista: postea. s. ea que dicta sunt.

sciens iesus qz oia cōsummāta vt con-

A a s. f. qm sibi mea potauerit me aceto. Ideo ad implendum
reliquum: noluit mori quousq; oia consumaret: unde signifi-
cat mori debuisse propter. b s. Naturaliter: qz ex
suis vigor. Sino. spiritualiter: qz fragras amore. Sino:
mortaliter: quia optans pro vobis mori.

summaret scriptura dicit: Sitis. Ulas

a s. Christus bis fuit potatus amaro potu: primo vino in pr
rhato: felle mixto: de quo in enage. Secundum solum aceto.

autem positum erat aceto plenum. L.

a s. quida de militibus dederunt consilium vel oes cōsente-
runt. b s. est materia cauerosa que facilliter liquores im-
bibit et attrahit: significat iudeos in? et extra plenos ama-
ritudine contra christum.

Et milites accedentes. J. et spongia ple

a s. ligata ad lignum de lipo vel calamo et aridine de lipo.
na aceto: lipo circumponentes obtule-

a s. a. disposuerunt et porrigere. b s. statim post qz cla-
runt ori eius. **AD. Et continuo currens**

a s. factes. b s. milites. c s. cu aliis ut dicitur est.
vnius ex eis accepta spongia impleuit

a s. vel vnius illud fecit: alii autē tulerunt eum.
aceto. **R. et circumponens calamo. AD.**

a s. prius dicitur exponit: sed hoc fecit ut possit ei porrigere:
qz crux erat. xv. pedum in longitudine. b s. in quo mani-
na crudelitas illorū militū et iudeorū pcurantū: ut homi-
ni inno centi iam mori viano: tot et tanto passio? fatigato
potu denegare: cu queda deuote mulieres bonū potu dis-
posuissent. p dānatio: sed ipsi biberunt: et hoc mrrhatum
christo cu pposito extra portā deportauerunt.

iposuit aridini: et dabat ei bibere. R.

a s. exspectate pariter. b s. que in sui liberatione inuo-
cauit: et hoc dixerunt ad deridendum christum.

dicēs: Sinite videam? si veniat helias

a s. milites circūstantes. b s. ad crucifixos.
ad deponēdū eū. **AD. Ceteri vo dice-**

bāt: Sine videamus an helias veniat

a s. deponens a cruce. b s. id est gustasset: nō eni
accepit bibendo: sed gustando.

liberās eū. J. Cū ergo accepisset iesus

que nō sibi solatiū adest: sed mari-
mi doloris occasio. Patit em fo-
ris in oibus mēbris iam trib? cla-
uis infusus elegās et ponderosum
corpus quasi tribus sustentat hor-
ris: augmentat vehemētissime do-
lor: iam deficit virtus: et nō deficit
sensus. Jam superabundat dolor
sensibilis: sed nō confundit rōnē: qz
fm Scotū in. iij. dis. xv. Dolor ve-
hemēs sensibilis natus est de cō-
muni lege impedire vsum rōnis:
lōge magisq; delectatio vehemēs
cū aut absorpta est ps intellectiua
a dolore min? pceptif. Dolor imo
oimo in pre intellectiua pceptif: In
christo aut ex speciali dispositione
deitatis cōseruare sunt portio: ra-
tio et voluntas: quilibet in pfectio
vfu suo: nec aliqtenus a dolore pa-
tris sensitiv? aut etiā tristitia inte-
riori fuerit absorpta: ideo intelle-
ctus oēs dolores clarissime appre-
hendit cum omni discōueniētia: et
ita volūtatī oñdit: et ita dolor ma-
ior quo pceptibilior: nēdū sensus
sed et intellectus: sic qz pseruare sunt
portio naturales supnaturaliter
ut magis doleret: vñ christi huma-
nitas in tanto dolore cōpulsā fuit
implozare lachrymosa voce et qz
rula a patre auxiliū: qd nō fuit cō-
cessum qz ad mitigationē pner-
nā manifestū est nulli? viatoris pe-
na christi passiōi posse cōparari: qz
corpus optime habuit dispositū:
et sensum optime pceptiū. et appe-
titū summe ad cōtrariū seu discon-
ueniens inclinātū: ideo multū sibi
compatiendū et regratiandū est.

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

**Quintū ver-
bū christi i
cruce pro-
latum.**

De septem verborum Christi

Eccerrini sanguinis effusionibus: crucis onere clauorum affixione / et aliarum multarum ineffabilium pignarum ita excrucatus: ut lingua faucibus adhereret: iuxta illud psalmigraphi. **Ps. 21. b.** **A**ruit tanquam testa virga mea: adhaesit lingua mea faucibus meis. **A**n de ex toto animi desiderio postulat potum. **Q**uantum putas hec desiderabilis christi fontis viuentis postulatio virgine mentis et materni animi concordia scindit: cum in tanta desiderabile natum christi necessitate aspexit constitutum: iam in mortis agone laborantem: et clamans

sitio: non poterat nisi lacrymarum fonte sibi succurrere. **O** bone iesu qui pro me misero sic a vitali humore sicaris: exicca queso me impium et tibi ingrati ab omni desiderio mortifero ois viciosi amoris cuiuscumque creati. **I**llud verbum potest referri ad deum patrem: quod dicitur ad huc si pro peccatis generis humani non sit satisfactum. **S**itio adhuc maiora pati si non est reconciliatum. **S**itio adhuc clarificare nomen tuum: si non sit satis manifestatum. **P**otest in super referri ad peccatores: ac si diceret secundum **E**bertinum: ecce quod in actibus corporis nihil potest dolorosius / opprobriosius: et penalius de cordis mei amore ostendi: quam tali morte vixis / nio pro vobis redimendis debitoribus mortis. **S**ed tamen adhuc sitio (si possibile foret) simile milibus modis mortis / vobis induratis et insensibilibus diuinam vestre salutis declaratione amoris: ut vel sic sacra pectora vestra coterantur: et ad reamandum illi fortiter attrahantur: qui sic gratuite / et infinite vos omni dignos morte in amore puenit etc.

Sextum verbum dicit finalis consummatio: quod verbum est amoris et doloris. **A**moris nempe / quo ita dilexit nos: ut corpus et preciosam animam pro nobis exponeret: iuxta illud: **D**ixit charitatem et dilectionem nemo habet quam ut animam suam ponat pro amicis suis. **D**ius enim iesus videns se iam morte appropinquare ab isto nequa secundo: paternis manibus leuari: penas / tribulationes / angustias infinitas iam superasse: gaudio replebat intrinsece quod iam mortale exuerat corpus: gloriosamque resurrectionem sibi in primo imminere gaudebat: etiam quod iam esset descensus ad inferos: et diaboli inimicissimi sui potestate posset auferre: patresque diu desideratissime eum expectantes inde potest liberare. **G**audebat insuper quod deus eternus iam humanum genus per eius mortem iterum in gratiam receperat: et celestis patrie ianua iam reseraret. **G**audebat insuper quod discipulos suos dispersos in unum congregaret: et matrem suam mestissimam concito consolaretur. **F**uit propterea verbum istud verbum doloris: quod consummatum est: scilicet corpus meum pater mihi eterne: consummata est virga mea dilectissimi populi. **C**onsummata sunt membra o peccatores. **P**edes meos consummaui in duris gressibus et ferreis clavis. **T**ydias in variis collisionibus rupium et scapulozum / itinerum et fatigationum. **D**uplices in cadendo / stectendo / orando / pectus meum perturbando / cor contristando / dolorem meum flagellando / scapulos et collum percutiendo / oes iuncturas membrorum fatigatione / et collisione / laceratione: barbam meam euellendo: genas meas alapiendo: faciem consumendo: et caput torum contritum et consummatum spinarum densitate: oculos lacrymarum pluralitate: et totum vultum consumendo. **E**t quicquid in me est intus et extra consummatum. **T**anquam Augustinus dicit: si etiam dominus consummatum est. **C**onsummata enim erant vaticinia prophetarum / figure historiarum / acerbitas et diuersitas pignarum / emendatio culparum. **F**elix qui poterit dicere cum iesu: **C**onsummatum est cum iesu qui est alpha et omega / et sermonum consummatio. **N**on est finis in

a s totum completum usque ad acetum potum quem iam gustauit: iam enim opus ad quod me pater misit consummatum est: quicquid scire debui consummatum est: quicquid lex: psalmi et prophete de me predicauerunt consummatum est: opus redemptionis humane: patris voluntas ut biberem calicem: omnia ista consummata sunt: omnis pena: ois dolor: ois iras: ois cruciatus: omnis labor: omne tempus consummatum est: lex vetus: hostia sacrificii: umbra figurarum: et quicquid pertinens ad nouum testamentum unicum: ad ecclesie dispositionem consummatum est. **S**ed iesus tradidit spiritum clamando: orando et lacrymando: et in primo patet diuinitatis potentia: tradendo: et clamando: tradere enim vel emittere propria virtute puenit deo et nulli alii: similiter et clamando ut superius patet: alia duo oratio et lacrymatio humana sunt.

Aacetum dixit: **C**onsummatum est. **I**esus autem iterum clamans voce magna. **R.** emissa

Sextum verbum dicitur in cruce placitum
108. 15. b.

Paater: comendo spm meum tam exitu p multas angustias. Comendo oes fideles & electos: in spu meo uiuificatos unitos & redemptos. Comendo tibi omnia martyru duram certamina p meo noie & tua gloria. Comendo tibi o pater omnes lachrymas sudores: omnem cruorem effusum: ut accionas p humano genere. Comendo tibi spiritum matris mee: qui copassione e meus & tuus. Comendo tibi totum ecclesie corpus spu meo & tuo uiuificatu. Comedo & tu omni die spiritum tuum in manus dei tui.

130.14. b

L. ait: Pater in manus tuas comendo

a semit spiritum ppria uirtute: & tradidit eu in manus patris. Ideo diabolus qui aduenit: sicut dicit in glosa Lho/ b: an peccati aliqd inueniret: & hoc e qd ait saluator. Te mit enim pnceps huius mundi: & in me no habet quicqd: dicit magister in bisto: qd diabolus stabat supra brachiu cruas: donec christus expiraret: & tunc uident se confusum: recel/ sit ad tartara ubi christi anima inuenit: portas & feras con/ si: gentes: & uisio animas educentem.

Spm meum: & hoc dices inclinato capite emisit spiritum. L. et expirauit. AD. Et
a signas via esse reuelata ad magnu templu dei locu san/ cta sanctor: gladium & flammam a paradiso remota: ita ut gladius passionis seueris in christu passum: & flammam cha/ ritatis exardet: uisum deo se p ecclesiam sanguine redem/ ptam precioso christi.

eccle velum templi scissum est. L. medi/
a hac uoce uelū tēpli qd erat fons phibēs aspectū scdō: & illud uelū qd erat intra inter sancta & sancta sanctor: & si/ gnificat qd omnium figuraz a principio mundi uisura e da/ rificata & aperta: quia consummatū est: alia qd mysteria: va/ riatia & legis pphetarū qd secreta.

um. AD. in duas partes a summo usq
a horrens super se tale supplicium fieri creatori. b scis ex compassione arguentes obstinationem & pertinaciā ma/ lignoz cordium.

deorsu: & terra mota e: & petre scisse sūt:
a qd christi morte saluberrima morte humani generis per/ ada inducta pcul e depopulata: moztisq claustra referata. b se/ terremota: ppa die parasenses: sed nondū surrexerūt. c nō in hora moztis: sed post qd christus surrexit. & ipsi sur/ rexerūt cum eo ut testis essent sue resurrectionis.

Et monumenta apta sunt: & multa corpa
a cū christo ueraciter non itez monturi
sanctor qui dormierūt surrexerunt: et
a apostoli: isti resurrectionē: & cū christo resurrexerunt.
exerunt de monumentis post resurre/

tate: qua deniq audacia pecc illud adūsti: in quo vitā inuenisti: & moridisti & intere/
misti. Confundere ergo humana supbia/ auaricia & luxuria: moztis emi & nō uiues: du/ plici morte interibis: penasq grauissimas (uist peniteas cito) ppter ingratitudinē dā/ nationē intrabis. Demeto o homo mortalis: nunq e corde tuo christi moztis p te fa/ cta elabaf: ne causas p qua tā dolorosam sustinuit moztē reputas. i. peccm. In Berni. in ser. O homo uide que p te patior: nō est dolo: sicut ille quo crucior: ad te clamo qd
me moztis: uide pgnas qbus afficio: uide clauos qbus pfodior: cū sit dolo: tantus

choatione / sed in cōsummatione. **L**
Mō datur denarius incipientib/ sed finitibus. Et corona nō cur/ rentib/ sed puenientib/. Inchoa/ igitur penitentiā & cōsumma: ut ad/ crucē sicut christus/ sicut latro cur/ ras ad penitentiā. Non descēdas de/ de cruce: ut salutē cōsequaris per/ seuerantia.

a Pater in man/ tuas etc. Septimū verbū chri/ si in cruce/ platum.

Septimū verbū dicit. Corpora/ lis expiratio. Cōsummatis q om/ nibus mysterijs/ dolorib/ pgnis/ etc. quādo iam ille bñdictus et in/ nocēs agnus ielus amozosus spa/ cio triū horarū in maxima afflicti/ one: & cordis corporisq dolorib/ prepōderat clamore valido terri/ ficoq alta uoce exclamauit lachry/ mis/ addēs signum miserationis: pariterq potētā diuinitatis ostē/ dens: qui uitę et moztis potestātē habet: uolēs iam ut benedicta ani/ ma a corpore separaretur: uicqz sue corruptibili terminū poneret ac moztis nostre amaritudinē de/ gustare: iam incipiēdo oculos lan/ guescētes opprimere: facie palles/ cere: pectore intumescere/ et dice/ re: Pater in manus tuas comen/ do spiritū meū. Et inclinato capi/ te matri sue et toti ecclesie osculū pacis relinquēs. O dolo/ dolor/ qui cor uirginis occupasti: qui dul/ cē matrē in terrā pstrasti: qui eam semimoztā reliquisti: qre non oc/ cidisti/ nisi ut plus eam affligeres innocētē/ tacētē/ gementē/ desi/ cientē et pangustā: quo iret ne/ scientem. O impia moztis & nimis crudelis atq amara/ q immitis & auara: qua psumptione/ qua anxie/

De lateris Christi in cruce

Exterior:interior est plancus gra-
uior: cū te ingrātū experior. Hęc
ille. Quāobrem valide clamauit ex
nimio dolore: eo q̄ multos confi-
derauit in q̄s passio (licet esset suffi-
cientissima) efficaciam nō haberet:
ipsiq̄ melius foret q̄ christus nun-
q̄ crucifixus fuisset. Quāobrem cū
passiones suam in cruce offerret:
pro solis vtriq̄ electis efficaciter/
et p̄ nullis alijs trinitati eam p̄ ta-
libus tantū acceptanti efficaciter
fm̄ Sco. in. iij. di. xix. Fuit autē do-
lor ille mortis vehemētissimus et
dolorosissim⁹: cū Dñs dicat. iij.
Eph. c. xiiij. Vixit inter oīa terri-
bilis est terribilissim⁹: Tū p̄pter
immenas penas quas sustinuerat:
Tū p̄pter maximā inclinationē
aīe ad corpus purissimū/ nobilissi-
mū et obedientissimū: Tū p̄pter
vitā excellentissimā: Tū p̄pter vi-
uacitatē oīm potentiarū aīe et sen-
sū. Quę omnia in sua p̄fectione
remanerunt in christo: quod alte-
ri morienti non fit.

Centurio autē et c. Quidā
deuot⁹. Ista p̄sideratio mentē tu-
am o fidelis homo in christi mor-
tē p̄cutere debet interiore cōpas-
sione: vt reuertaris ad domū con-
scientię: p̄cutiasq̄ pectus tuā pro-
pter tuā ingrātitudinē tante mor-
tis christi dei tui: qui etiā vt plene
intelligeres eius charitatē: lācea
voluit tibi ap̄ire cor suū: vt introi-
res: ac ipsū dilectū pleno seruo-
re amplectereris. Aperuit nem-
pe bursam cordis sui: vt prodiga-
liter solueret precium redemptio-
nis tuę. Aperuit insuper pyxidē
preciosi vnguenti: illudq̄ abundā-
ter effudit in sacroꝝum effusione
†. i. Co. in tui medelam. Fecit iam fora-
men in petra et cavernā in mace-
ria carnis iesu christi. Exurge er-
go virgo beata: quę sola es et vna
iesu dilecti tui columba formo-
sa: esto edificans in summo ore

a s̄ dicitur in euangelio nazareorum: q̄ duo qui fuerunt
mortui ante annos quadraginta: boni et sancti viri: vene-
rūt in templū post resurrectionē: et nō loquētes petruū
pergamētū et atramentū: scripserūt de exultatione patris
in lumbis iherosolimitanorum.

ctionē eius venerunt in sanctā ciuitatē/
et apparuerūt multis. R. Videns autē

a s̄ i. dux ceteri sub se hñs milites. b s̄ fuit ante ille cetero
in carnis carne s̄ nō aure: q̄ subito credit.

cetero qui ex aduerso stabat. L. quod

a s̄ hec em̄ ratio erat sue credulitatis

factum fuerat. R. quia sic clamans ex-

a s̄ laudem christi reddidit.

pirasset: glorificauit deum dicens. R.

a s̄ In quo factus est gloriosus confessor iste centurio: sed
quidā dicit nō solum confessor: sed etiam roboratus in fide
de martyrum suscepit.

Uere hic homo filius dei iustus erat.

Jesus lancea perforatus. Ad. att. bei
XXVII. Marci. XV. Lucę. XXIII. Joan-
nis. XIX.

Centurio

a s̄ ille fuit mil-
sus cū centū ar-
mat⁹: qui cum

tot signa viderunt in morte
christi: confessi sunt verita-
tem diuinitatis

riō. Ad. autē et qui

cū eo erant custo-
dientes iesum: vi-

a s̄ visis miraculis et intelli-
gentibus timorē mouit: et

ad glorificandū deum con-
uersus. b s̄ p̄pter tantū ne-

fas p̄peratū in occisione christi domini

so terremotus: et his quę fiebāt timuērūt

a s̄ publice oibus astānt⁹ et audientibus. b s̄ hoc ē signū
ne: q̄d p̄miserit genuini viperarū de celo. vñ: q̄ in cruce
neris filii hoīs: tūc cognosceris quia ego sum.

valde dicētes: Uere filius dei erat iste.

a s̄ multi em̄ varijs intencionib⁹ venerūt ad illud spectaculū
lū iusti: sic mō iusti spectaculū sunt oīm. vñ: q̄ spectaculū
facti sum⁹ mūdo angelis et hoīb⁹: talq̄ em̄ christo affuerūt
ad p̄sequendū: aliq̄ ad patiendū: etiā angelus affuit
oratione ad consolandum et confortandum.

Et oīs turbā eorū qui simul aderant

spectaculū istud: et videbāt quę fiebāt.

A a salū em̄ volebāt de intus christi occisione: reuerſi sunt domū penitētes. Alij volentes p̄ueniebāt pectora: timēbāt ne amplius gloriāret̄ in sua reuerſione: reuerſi sunt domū: aliq̄ machinātes sicut p̄napea sepulchri signātes. p̄ercutientes pectora sua reuertebant̄.

a sicut dicit̄ erat. **Et** lōgasti a me amici z p̄ximū. Et illud fr̄ fratres meos longe fecit a me: z non inēi quasi alii. ni recesserunt a me.

Stabāt at̄ oēs nōi ei^a lōge. AD. Erāt a

aut̄ ibi mulieres multe: que secute erant

a s̄ flo. mos erat vt mulieres p̄ceptibus de substantia sua ministrarent

a galilēa ministrantes ei. **R. hoc aspicientes a longe: inter quas erat maria b**

a s̄ soror lazari z marthe. b s̄ cleopbe filia. c s̄ ad differētia iacobi maioris: q̄ fuit electus inter p̄rimos.

magdalene: z maria iacobi minoris: et

a s̄ ille ioseph dicit̄ ē iustus: cū matth. statuit̄ in sortē: z est frater iacobi minoris. b s̄ filia salome q̄ fuit maritus anne. c s̄ s̄ iohanna euangeliste z iacobi maioris: cuius maritus fuit zebedeus.

ioseph mater z salome. AD. mater filio

a s̄ sicut fuit martha: iohāna vxor cui p̄curatoris herodis: marcella: z alie deuote mulieres q̄ dñm diligebant. p̄pter bñficia eis exhibita z doctrinam salutarem.

nū zebedei. R. et alie multe que simul

ascēderāt cū eo hierosolimā. J. Iudei

a s̄ id est vigilia magne festiuitatis. s̄ paschans: z dicit̄ p̄parat̄e id est p̄paratio: quia necessaria p̄sequenti sabbato p̄parabant. Parascene. ues. grecum est: z interpretatur p̄paratio.

ergo: quoniam parascene erat: vt non re-

a s̄ cadauera: ne festū illud fedaret̄ ex aspectu eorū: quia p̄peccatam erant.

manerēt in cruce cōpa sabbato. Erat c

in matrimoniu alpheo: ex quo habuit q̄ttuor filios. s̄ iacobū minorē: ioseph iustū: iudā zelotē: z simonē apostolū. Post obitū illius tertio nupsit anna. s̄ s̄ dom̄: ex quo tertiā genuit filiā etiā dicit̄ mariā: quā iunxit matrimonialiter zebedeo: ex quo concepit z peperit iacobū maiorē z iohannē. **Uñ dñs: Ex iochim cleopbe salome tres an-**

na marias. Quas iunxerat ioseph alpheo zebedeo. Hec vnius mater: hec q̄ttuor illa duo. Et licet metra ista inualida sint: tñ sententiā dictorū breuiter cōpositor notauit: quē nolui corrigere: q̄ maior z doctior me est qui hoc scripsi passionale.

b Erāt aut̄ ibi mulieres zc. **Chrys. sup. Matth.** Discipuli fugierūt: iste affuerūt z omnia considerauerunt: qualiter clamauit: qualiter expirauit: qualiter petre scisse sunt. Et de q̄bus dicit̄: **Pelli me:** id est mulieribus que exteriora ministrabāt. **Con-**

sumptis carnibus. i. aplis fugientibus: adhesit os meū. i. christus sustentamentū ec-

clesie. Sicut os carnis z pellis. Versus: Os christus: caro discipuli: pellis mulieres

Os remanet caro disparet: tu pellis adheres.

Erāt enī dies zc. Bonauētura in suis meditatioib^o. c. lxxxj. dicit: Cōmorātib^o Bonauē.

foraminis aperti cordis ac perforati lateris. **Aperi et tu amica ei^o** formosa eius cor tuū virgineū: et suscipe dirum (de quo Symeon p̄betauit) mucronē: p̄fodiat maternum pectus lancea in cor iesu transfixa: vt tuā ipsius animā pertranscat doloris acutissimum gladium. **Tere tuā ips^o:** vt ait vberitinus: quia tua fuit ipsius benedicti iesu: multo plus q̄ tui in ipsū totaliter per amoris incendium transportata. **Tere etiam ipsius tuam: q̄ gladius diri supplicij iesu mortis tuam dilectissimā animam pertransiuit: totam se in suos transportando dolores.**

Erāt aut̄ ibi mulieres zc. **Nota q̄ anna habuit tres maritos successiue amore. plis habendē.** **Primus fuit iochim: cū quo vixit viginti annis sine ple z sterili:** tandē miraculose fuit secunda

ta: z concepit a viro suo illā benedictā mariā maiorē. s̄ genitricem dei virginē gloriosam: ex qua vni genitus dei filius natus est christus: quē salua virginitate peperit: virgo p̄manēs semp. **Quic desponsatus est ioseph de domo dauid.** **Post obitū iochim aliq̄ nupsit anna: nō libidine mota: s̄ amore prolis vt dixi: vel iussu diuino cleopbe. s̄ ex quo aliam genuit mariā secundam: quā tradidit**

in matrimoniu alpheo: ex quo habuit q̄ttuor filios. s̄ iacobū minorē: ioseph iustū: iudā zelotē: z simonē apostolū. **Post obitū illius tertio nupsit anna. s̄ s̄ dom̄: ex quo tertiā genuit filiā etiā dicit̄ mariā: quā iunxit matrimonialiter zebedeo: ex quo concepit z peperit iacobū maiorē z iohannē.** **Uñ dñs: Ex iochim cleopbe salome tres an-**

na marias. Quas iunxerat ioseph alpheo zebedeo. Hec vnius mater: hec q̄ttuor illa duo. Et licet metra ista inualida sint: tñ sententiā dictorū breuiter cōpositor notauit: quē nolui corrigere: q̄ maior z doctior me est qui hoc scripsi passionale.

b Erāt aut̄ ibi mulieres zc. **Chrys. sup. Matth.** Discipuli fugierūt: iste affuerūt z omnia considerauerunt: qualiter clamauit: qualiter expirauit: qualiter petre scisse sunt. Et de q̄bus dicit̄: **Pelli me:** id est mulieribus que exteriora ministrabāt. **Con-**

sumptis carnibus. i. aplis fugientibus: adhesit os meū. i. christus sustentamentū ec-

clesie. Sicut os carnis z pellis. Versus: Os christus: caro discipuli: pellis mulieres

Os remanet caro disparet: tu pellis adheres.

Erāt enī dies zc. Bonauētura in suis meditatioib^o. c. lxxxj. dicit: Cōmorātib^o Bonauē.

L

ps̄. 87. b
Tob. 19. b

Anna tres
maritos
successiue
habuit.

D

Chrysost.
sup. Mat.
Job. 19. c.

Bonauē.

De lateris Christi in cruce

Et sedētibz reuerēda dñia nostra maria/ iohanne/ magdalena: et fororibus matris dñi ab vna parte. ppe cruce: et aspiciētibz quasi sine intermissione dñm iesum sic pendēte nudū/ afflictū et mortuū inter latrones: ecce armati multi veniebāt a ciuitate et sus eos vt crura frangerent: et corpora deponerent pendentia. Tunc dñia et oēs surgunt/ nescientes quid hoc esse posset. Renouat̄ dolor et timor ne qd̄ in mortuū corp⁹ molirent̄ dilecti filij. Appropinquāt aut̄ illi cum furore et strepitu magno: et videntes latrones adhuc viuere: frangūt crura eorū: et occidunt ac velociter deponūt/ et fouea facta p̄ciunt in illā: et dñi cruce ad euntes. Quō cum vidisset mater/ ante pedes carnificū manibus cancellatis lachrymosa voce q̄tum poterat dixit: Viri fr̄es rogo vos. ppter deū altissimū/ ne ampli⁹ me vexare velitis in dilectissimo filio meo. Ego em̄ h̄m̄ meliſſima mater eius: et scitis fratres q̄ nunc vob̄ offendi/ nec iniuriā aliquā vobis feci: et si filius meus visus est vobis contrarius ipsum peremistis: ego vobis remittam omnē iniuriā/ offensam et mortem filij mei. Hanc tamē misericordiā mecum facite ne ipsum cōstringatis: vt saltem integrum valeam tradere sepulture. Ad̄ expedit vt eius crura frangant̄: videtis enim q̄ iam migravit: hora em̄ est postq̄ discessit. Tunc aut̄ longinus noīe tunc impius et superbus: sed post p̄uersus et martyr: porrigens lanceā/ de longe preces dulcissimē matris et rogamina contēnens: latus dñi iesu dextrū vulnere grandi aperuit: et exiit sanguis et aqua. Tunc mater semimortua cecidit inter brachia magdalene et iohannis: hęc sententialiter ex Bonauētura. Sed dubitat̄/ quare nō deposuerūt corpus christi et sepelierunt sicq̄ aliorū? Respōdeo/ quia iam donatū fuit ioseph a pilato: ideo habuerūt in cōmissione a centurione ne corpus christi deponerēt: ideo reliquerūt. Secūdo: q̄ iohannes et magdalena et ceterę cum benedicta matre per se voluerunt hoc facere: et hoc nō curauerūt milites: q̄ iam certificati de eius morte. Tertio: q̄ sic erat ordinatum/ et per p̄phetas dictū: q̄ eius sepultura esse deberet glorioſa. Quarto: q̄ iam ioseph erat in itinere cū socijs/ qui fuit vir nominatus: cui etiā deferebāt.

Isidorus. Non frangerūt eius crura. Isidorus. Longinus lancea latus saluatoris aperuit: et non t̄m̄ veniam inuenit: sed et episcopatus honore/ et martyri coronā promeruit. De quo ludolphus. c. lxxiij. in pte secūda de vita christi. Qui aut̄ eum lanceauit cum vere caligasset oculi eius p̄ senectute et casu: vel potius nutu diuino: sicut eodē nutu lanceauit: licet nesciens/ sanguine christi per lanceam defluente oculos tangeret: p̄tinuo clare vidit: et p̄tinuo illuminatus in christū credidit: vnde et multo cecidens instructus ab apostolis in cesaria capadocię monasticā vitā duxit: et in om̄i

A *a* In quo itez manifestat diuinitas. Primo cū corpus il-
lud ita emortuū & exccatum esset: vt par de sanguine in-
maneret: & quia mortuū corpus nō solet sanguine emitti
re ex vulnere iā defuncto infuso. Et dico notat vt iam de-
functo: neq; aqua pura sicut ex latere christi exiit: s; in hac
later magnū in sterium. Fuitnis eni venditi magno tē-
ranno: & ideo sanguinis p̄cio non auro corruptibili redem-
pti sumus. Eramus venis p̄cis macilati: ideo aqua in
ablutionem effusa est.

militū lācea lar' ap̄it: et cōtinuo exiit
sanguis & aqua. Et qui vidit testimoni-

a *s* Joānes eni qui scripsit hoc euāgelii: oib' interfuit & p/
p̄his oculis p̄spexit: ideo testis oculatus non est restitendus
nam efficax eius testimonium.

am p̄hibuit: & verum est eius testimoni-
a *s* quia ab alijs nō audiuit: s; p̄sentialiter interfuit factis.
b *s* *s* testimonio verax: & sic credēdo salui efficiamur: s;
credendo non videndo.

um: & ille scit qz verā dicit: vt & vōs cre-
a *s* narrat autem illa euāgelista: non p̄ter insolitū mira-
culū: sed p̄pter crudelitātē impiorū: ac horrendū facinus cō-
mūtū: & vt p̄ hoc ostendat illa non fuisse facta casu: sed fu-
isse p̄betitatum.

danis. Facta sunt em̄ hec vt scriptura
a *s* *s* q̄ scriptura dicit. *b* *s* *s* agno.

impleretur: & non cōminuetis ex eo.
a *s* *s* de hoc facto q̄nare it' actum

Et itez alia scriptura dicit: vidēbūt in
a *s* vidēbūt q̄ sit ille q̄ transfixit lancea ex mirabili magni-
tudine: vidēbūt pariter in extremo iudicio ex glōsa appa-
ritione: & obstupescāt terrore mirifico & ineffabili.

quē transfixerunt.

Jesus de cruce postulat'
Jesus glōse tumulatus.

Jesus de cruce postulatus.
Mathei. XXVII. Marci. XV.
Luce. XXIII. Joannis. XIX.

d & r' mies stās in terra. Præterea si circa pectoralia fuisset facta lanceatio: ossa p̄p̄
lanceę magnitudinē fuissent rupta: p̄tra p̄betiā dictā. Sed qz pictura est laicoz l̄ra:
p̄ngit circa pecc' vt intelligat lanceā trāsisse dulcissimū cor iesu christi dñi n̄ri.
Hec est setta via. Ista via dicit' via glōriosa: qz ex magna charitate christus ab
optimis amic' de cruce est deposit' atq; glōriossime sepult': cū aromatib' myrba
& vngucto p̄cioso inunct': ac syndone inuolut': & sepulchro glōrioso sepultus: iuxta
p̄betiā. Quę gentes deprecabunt. Et erit sepulchrū eius glōriosum.

sanctitate p̄manens: verbo et ex-
emplo multos ad christū conuer-
tit. Et dicit sanctus Anicetus: qz
hoc fecerit simplici intentione: vt
eo citius moreretur: & ex compas-
sione: ideo fuit iam illuminatus
intus et exterius: et cōcordat ma-
gister in historijs.

C Sed ynus militū. Chrys. *Chrys. su/*
sup Joāne/omel. lxxiiij. ait. Ge- *per Joāne*
nerunt milites & aliorū fregerunt
crura/nō chulsi. Sed ad iudeo:ū
graciā cōciliandā: latus eius lan-
cea aperuerunt: et mortuo adhuc
insultāt. *s* pessimā voluntatē ac
scelestissimā. Noli tamē p̄turbari
dilectissimē: quę em̄ malo illi ani-
mo patrati sunt veritati cōsentie-
bant: p̄betia hinc impleta est in-
quiens: Videbūt in quē transfixe-
rūt. Neq; hoc tm̄: sed nō creditu-
ris fuit argumētū fidei: vt thome
& qui cū dō erant. Ad hec vt arca-
num mysteriū p̄summatū est. *s*

Erit autē sanguis & aqua: nō casu &
simpliciter hī fontes scaturierūt: *† Exo.*
sed qm̄ ex ambobus ecclesia cōsti- *12. s.*
tuta est. Sciāt hoc initiati (n̄ est *† Zac.*
ad fidem conuersi & adiuncti) per *12. c*
aqua enim regeuerati sanguine &
carne nutriti. Hinc mysteria ortū
habent: vt quotiēs ad admirādū
calicē accedis: tanq̄ ab ipso late-
re bauriens accedis. Neq; ille!

Latus aperuit rē. Nota
hoc vulnus nō fuit chulsi inkrū:
sicut dicit Alexander de ales: in ea
parte qua pungi solet per ossa: s; p̄
pectoralia: sed fuit inferius inter
mollicē carneā: & iter ossa pecto-
ralia & femoralia: & sic sursum ascē-
dit ad cor: qz christ' in alto pepen-

† Exo. 12. b.
† Zac. 12. c.
† Esa. 11. c.

Wb 5

De corporis Christi

Ea **C** Post hec autē. Quidā de-
 uor. Quidā uorus. Hec cōsideratio multū est
 lachrymōsa et cum gaudio mixta:
 nam cū iam nōx appropinquaret:
 nec fideles haberēt unde corpus
 deponerēt ac sepelirēt: nec aucto-
 ritatē pilati adepti / multū fuerūt
 anxij et lachrymosis uocibus al-
 terutrū conquesti: ecce aliā turbā
 ueniētē e ciuitate conspiciūt: un-
 de uehementissime perriti nec itēz
 quid cogitarēt cōtra dñm. Tunc
 ioānes sicut dicit donauētura cir-
 cūspiciēs dixit: Ego cognosco io-
 seph et nicodemum: qui alij sunt/
 nescio. Tunc dñā resumptis uiri-
 bus dicit: Benedictus deus qui
 nobis misit auxilium. Hec Bo-
 nauentura. Quali amore isti bo-
 ni uiri flagrantes erga pium do-
 minū: quibus lachrymis potestis
 cogitare inuicem consolati sunt:
 precipue matrem: quod ad longū
 scribit p̄dictus doctor. Prose-
 quar modum depositionis s̄m ip-
 sum. Ponunturque scale a lateri-
 bus crucis appositę: ioseph ascen-
 dit sup scalā lateris dextri: satagit
 extrahere clauum ipsius manus.
 Sed difficile est hoc: quia clauus
 grossus et longus: et in ligno val-
 de confixus: et sine magna oppres-
 sione manus domini non uide-
 tur posse fieri: sed non est vis:
 quia fideliter facit: et dominus co-
 tum acceptat. Euulso illo ioānes
 annuit ioseph dictum clauum si-
 bi porrigere: ne ipsum domina ui-
 deat. Deinde nicodemus alium
 extraxit manus sinistre: et clauum
 similiter dat ioanni. Descēdit ni-
 codemus ad clauum pedis. Ioseph
 uero sustentat corpus domi-
 ni. Felix quippe ipse ioseph: qui
 corpus domini meruit sic ample-
 xari. Tunc pendentem manum
 dexteram domina suscipit: reue-
 renter ponit ad uultum suum: in-
 tuctur et osculatur cum lachry-

Post
 a s̄ post
 tam cru-
 cionem
 dei uicem
 dei uicem

nis filij et tot miracula
 hec autēz. **R.** cum
 a s̄ id est hora uesperarum
 quando iudei accesserunt ad
 pilatum ut corpa damnato-
 rum deponerent iuxta legē:
 accessit eadem hora et ioseph
 petiit sibi dari corpus christi
 secluso timore iudeorum et
 fauore. b s̄ ideo non licuit

per sabbatam remanere ista in panibus: uoluit gloriose
 sepelire corpus magistri sui.

Iam sero factum esset: quia erat parasce-
 ue: quod est ante sabbatum. **L. Ec-**

a s̄ dictio admiratis: quia ioseph p̄ hoc factū tradidit se pe-
 riculo mortis: hostilitatē ad oēs suscipiens.

cē. Ad. uenit quidam homo diues ab
 a s̄ id est ramatha ciuitate belcane patrie samuelis.

arimathia. L. ciuitate iudeę nomine io-
 a s̄ erat enim notabilis persona: deo ualde notus propter
 opera misericordie.

b s̄ id est de ordine curie et nobilitatis habens officium ad
 ministrandum curie: ideo facilem habuit accessum ad pila-
 tum: dicit etiā decurio: id est decanus: habet sub se decem
 milites sicut decanus sacer dotis.

seph. R. nobilis decurio. **L.** uir bo-
 a s̄ s̄ unus ex septuagintaduobus fideliter credēs christū
 esse messiam in lege p̄missum

nus et iustus. Ad. qui et ipse discipulus
 a s̄ et iste timor fuit ante passionē: q̄ post passionē christi
 nō timuit p̄teriri se christi discipulū ope et uerbo.

iesu erat. J. occultus autem p̄pter me-
 a s̄ licet multoties iherosolimitis: tñ p̄sensum nunq̄ uelut
 christus deberet p̄sedi: q̄obzē credendū est q̄ ip̄m in hoc et
 timo consilio non uocauerūt.

tum iudeorum. L. Hic non cōsente-
 a s̄ .i. redemptionē isrl̄ de captiuitate diabolica in p̄secram
 uincatē eccl̄asticā et regnē christi iesu et eius fidem.

rat consilio et actibus eorum: qui expe-
 a s̄ quia iā audax fuit factus exēplo christi ad p̄ferendam
 mala p̄pter dei: ideo constanter accessit

ctabat et ipse regnum dei. R. Et au-
 a s̄ ut indulgeret sibi q̄ posset corpus christi sepelire.

dacter accessit ad Pilatum: et petiit.
J. ut tolleret corpus Iesu. **R.** Pilat-

A a s in hoc quod non fuit mirandum: christus etenim nocte illa sepulchrum seminumortuus fuit relictus: et tantum fatigatus qd si non ad maiora patienda fuisset reservatus: non fuisset mirum si paulatim crucifixus: mortuus fuisset.

tus autem mirabatur si iam obdormisset.
a s vocato. b s ne aliq deceptio vel suspitio haberi posset: vel pieturari: credo magis factu sit pilato in consideranti.

Et accessit centurione: interrogavit eum si iam mortuus esset. Et cu cognovisset a Centurione: donavit corpus.

a s i. gratis dedit: in hoc melius e multis sacerdotibus et religiosis vendentes sacramenta et missis: neq aliqd spuale gratis hoibus indigentibus impendat.

Ab. Tunc pilatus iussit reddi. R. ioseph.
a s id est et donacione pilati.

R. mercatus syndonem. J. venit. R. deponens eum. J. et tulit corpus iesu.

L. et depositum. Ab. involuit illud in syndone munda. J. Venit autem et nicodemus qui venerat ad iesum nocte

a s in principio sue conversionis: vel nocte. loculte: sed ia audacia christi exemplo assumpta venit ad sepelien eum: erat enim via persecutionis valde gravis: sed christus fecit eam valde levi: unde multa multa secuti sunt eum p marci rrii palmam.

primum: ferens mixturam myrrhe et aloes: quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus iesu: et ligaverunt eum

a s In quo etiam patet magnificentia nicodemi in munere quantitate. b s Joseph: nicodemus: iohannes et sancte mulieres.

lintheis cum aromatibus sicut mos est

mie varijs et suspirijs dolorosis. Eiuslo autem clavo pedum paulisper: descendit ioseph: et omnes accipiunt corpus domini: et ponunt in terram: domina suscepit caput cu scapulis in gremio suo. Bagdalena vero pedes: apud quos tantam gratiam olim inuenerat. Alii circstant: omnes faciunt planctum magnu super eum. Omnes enim plangunt eum quasi unigenitum.

Uenit autem et nicodemus Scorus. **tertius sententiarum querit: verum corpus christi fuisset putrefactu?** Ratio huius questionis est: quia nicodemus portavit unguenta contra putrefactionem. In quo arguitur a doctoribus veluti no habuisset plenam fidem de christo: iuxta scriptura pphete. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Respondit: qd aliquid est futurum quo ad causas naturales si non prohiberentur: sed dimitterentur sue misalitati: quod tamen non est futurum: nec venire poterit propter causam superiozem prohibentem causas naturales inferiores suam causalitatem exhibere. Et nunc iudicandu est illud esse futurum: quod est futurum s'm causam superiozem et vincentem: et non s'm causas inferiores. Exemplum ponitur in ezechia: cui nunciata est mors per Esaiam. Et mortuus fuit naturaliter quantum ad causas inferiores: sed tamen deus ab eterno vidit orationem et lachrymas suas: et ideo prohibuit causalitatem causaram inferiorum: et addidit sibi ultra terminu naturalem quindecim annos. Sic in proposito dicit Scorus cum Henrico de gandavo. Corpus christi in morte fuisset putrefactum: quantum fuit ex parte causarum naturalium: si non

Scorus.

Ps. 15. c. 7

D

Est. 38. a.

De corporis Christi

E fuissent prohibite: quia habuit causam intrinsecam resolutionis: scilicet calorem et humorem: et extrinsecam: scilicet frigus/calorem/et alia: sicut habent alia corpora: deus tamen prohibuit causalitates istorum: et prohibuit etiam si istud corpus non fuisset vivificatum usque ad resurrectionem generalem: et sic non fuisset putrefactum: Quis eius resurrectio non fuisset accelerata.

Erat autem in loco ubi. Quidam devotus. Circa sepulchrum christi domini possumus considerare dolorosas exequias: quādo illa benedicta mater iam etiam omnino deberet separari a filio suo charissimo: cuius adhuc corporalis presentia suam quodammodo temperavit dolorem: cum autem lapide grandi clauderetur: visusque gloriose matris tam desiderabili thesauro privaretur. Considerandum insuper est qualis concertatio pia inter matrem et advenientes discipulos de sepulture dilatione. Volebant illi ut sepeliretur: quia non immineret pariter nocturni timoris periculum. Reluctabat ista: quia satiari non poterat filii presentia maternus affectus. Unde dicebat: sicut ait Bernardus in planctu virginis. *Miseremini mei/miseremini mei saltem vos amici mei: illum adhuc paululum relinquite mihi. Noli te eum tam cito tradere sepulture date illum misere matri suę: ut habeam illum mecum vel saltem mortui: But si eum ponitis in sepulchrum: me miseram sepelite cum illo: quia post illum semper male erit mihi: hec Bernardus. Considera iam quod reverenter postquam dominus mundi fuit persuasa ut sineret decenti sepelire filiam honore: ne fedius quidem iudei in eum essent peracturi. Et clauso iam ostio sepulchri / atrende anima devota / ait Abertinus: quante iaculationis aspectum prebet maternus contuitus: quando a sepulchro filii dolorose auulsa / facie pallens / respersa sanguine cum*

a s Chrysostomus: quasi diceret: non ut condemnatum se peherunt: sed sicut consuetudo est iudeis valde honorifice Et quendam magnum et mirabilem sepelire iudeis.

Iesus gloriose tumulatus
Matth. XXVII. Marci. XV
Luce. XII. Joannie. XIX.

Qrat

a s nos longe a monte calaare habuit

ioseph hortus: sicut domus habent hortos iuxta civitates.

aut in loco ubi crucifixus est hortus a s h. hoc factum est propter certitudinem dñice resurrectionis: quod si fuisset sepultus in monumento: vixit il

alij fuissent sepulti: posset resurrectio dominica a iudeis aliter imputari.

Et in horto monumentum novum. R.

a s ex vno lapide concavato. b s ne si ex multis lapideis edificatum esset: sub fossa tumuli fundamento ablatis furum putaret. Et etiam ratione dignitatis: quod dicit Augustinus super Joannem. Sicut in marie virginis vtero nemo ante illum: nemo post illum conceptus est: ita in hoc monumento nemo ante illum: nemo post illum sepultus est.

quod erat excisum de petra in quo non a s In illo loco posuerunt Iesum: quod non poterat eum portare longius propter solennitatem iam imminente.

dum quisque positus fuerat. J. Ibi ergo propter parasceuen iudeorum: quia iuxta erat monumentum. Ad. Et

a s nominat specialiter: quia monumentum erat sanctum dicitur quod ipse posuerit: licet omnes adveniant.

Joseph posuit illud in monumento

A ⁷ **Et** supra illud: **Excidisti memoriale in excelsis diligenter tibi in petra tabernaculum: quia visus hodie est illud celestissimum memoriale in iherusalem: vbi fratres minorum de obseruanti die noctuq; deum laudat: iam illic habitates plus q; centis annis multos glorioso martyrio per saracenos isthici videntur constar migrasse.**

fuo nouo qd exciderat in petra. R. Et

a ¹ **ne possit aperire sepulchru sine auxilio multoz testiu. 1**

aduoluit lapide. AD. saxum magnum

ad ostium monumenti et abiit. L. Et

a ² **sicut dictum est q; omnis feria sexta dicebatur dies parasceue: id est preparationum: preparabant necessaria ad diem sabbati.**

erat dies parasceue et sabbatum illu

a ³ **sid est uniuersabat.**

cescebat. AD. Erant autem ibi maria

a ⁴ **scilicet mater iohannis et iacobi maioris. b** ⁵ **scilicet mater iacobi**

magdalena et altera maria. R. et maria

a ⁶ **scilicet multe que amore deuotionis qua ad dominus habuerunt eum sequebantur vbiq; qd predicabat.**

ioseph. L. Subsecute autem mulieres

que cum ipso venerat de galilea. AD.

a ⁷ **sid est e regione et ex opposito sederunt sicut q.**

sedentes contra sepulchrum. R. aspi

ciebant. L. et viderunt monumentu. R.

a ⁸ **scilicet in quo loco. b** ⁹ **scilicet quia meditabatur q; vellent sibi fa**

cere obsequium in charitatis: inuentionis vel visitationis: q; maxima deuotione sequebantur ad eum.

vbi poneretur. L. et quemadmodu po

a ¹⁰ **scilicet ad hierusalem.**

situm erat corpus eius. Et reuerentes

a ¹¹ **scilicet adhuc ipso die fecerunt unguenta.**

parauerunt aromata et unguenta: et sab

a ¹² **scilicet permanserunt domi seruantes iuxta lege sabbatum.**

bato quidem siluerunt huiusmodi mandatum.

R. a ¹³ **scilicet i. sabbatum que erat pascha apud iudeos: ia translatum est in diuicam diem. b** ¹⁴ **scilicet i. post septimam feriam.**

AD. Altera aut die q; est post parasceue

b ¹⁵ **AD ostiu monumenti etc. Epitaphiu sepulchri sacri i tabula monumenti. Doro**

tuus hic iacuit morte dum morte peremit. Dico leo dormiuit: qui peruigil ois trinit.

Epitaphiu sup ostiu monumenti sacri. Aspice plasma meū qui transis ante sepulchru.

Quo triduo iacui: cu p te passus abiui. Et uehemoth dirum cotruui compede plexu.

Uectibus et tetti cofractus p: sus auerni. Abstulit inde suos secū supra astra locaros.

c ¹⁶ **AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis**

chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud

diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum

est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

anbelosis suspiris: cu gemitib; in terruptis et stetit; lachrymosis in manib; dilecti iohannis et illoz fidelium deuotoz in ciuitate reducit. Certe qui no pcutit: imo quoz coterit; copassiois affectu in tali memoria virginis mris / degener est filius: et suamiseratioe indigu etc.

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

AD ostiu monumenti etc. Veru. Deditare inqt et tu positione corpis chusti crucifixi: et vide si aliquid est in eo quod no peroret pro te ad patre. Caput illud diuina multiplici spinaru densitate depressat: visq; ad teneritudinē cerebri confisum est: ad quid hec ne doleret caput tuū: ne tua vulnereſ intentio. Caligauerunt in morte

Epitaphiu sepulchri dñi.

De Christi gloriosa Tumultatione

E oculi sui & illa luminaria magna q̄
illuminant orbē/ ad horā extincta
sunt: nōne illis obrebratibus te
uobis facie sunt sup̄ vniuersam ter
ram: vt auerterent oculi tui/ ne vi
derēt vanitatē: & si viderēt nō ad
bererēt. Aures ille q̄ audiūt in cę
lis: sanctus sc̄tus sc̄tus dñs de⁹ sa
baoth: audiūt in terra demoniaco
rum voces/crucifige crucifige. Et
qd̄ illud/ ne aures tue obdurefce
rent ad clamorē pauperis: ne reci
perēt auditū vanū: ne detractionis
virus apertis poris vsq̄q̄q̄ susci
perēt. Speciosa illa facies sputis
illibata: vt facies tua illuminaret.
Os illud qd̄ āgelos docet/ hoies
instruit: felle et aceto potat: vt os
eū veritatē & iudiciū loqueret/ et
deum suū confiteret. Danus ille
q̄ eglos fundauerūt in cruce exten
se & clavis transuerberate durissi
mis: vt man⁹ tue extenderetur ad
inopē. Pecc̄ illud in quo sūt oēs
thesauri sapientię & scientię dei ab
scōditi: lancea militari p̄fossus est:
vt pecc̄ tuū a p̄uuis cogitationi
bus mūdaret: mundatū sanctifica
ret/ & cōseruaret sanctificatū. Pe
des illi quoq̄ scabellū adorare de
bem⁹/ qm̄ sanctū est: dura cōficio/
ne trāsipi: ne pedes tui festinarēt ad malū: s; currerēt viā mādatorū dñi. Quid plura?
p̄ te carnē & aiām posuit: vt corp⁹ & spiritū sibi vendicaret. Totū toto se te cōparauit.
Quic̄ igit̄ dñs vitā tuā o hō debes: q; vitā suā p̄ tua posuit: & cruciatus amarus susti
nuit/ ne tu p̄petuos sustineres. Cui ḡ iustius viām ḡ illi: si nō moreret bic nō viderē.
Dec̄ Bern. Quāob̄re charissimi q̄ramus salutē & oim̄ tribulationū solamē in salub̄e
rima passione dñi n̄ri iesu christi: q̄ est b̄ndictus in secula seculorū: Amē.

Explicit concordantia quattuor euangelistarum/ in passionē dñi nostri Iesu
Christi/ inter priscas/ haud facile secedet secūda: a fratre daniele Agricola
obseruantino/ ordinis Minorū cōcinne digesta. Operaq; Adā per
tri de Langendorff accuratissime: aere plano/ lucidoq; distin
cte/ notulis varijs & p̄uicuatim/ pridie Kalendas
Augusti Basileæ impressa: Regnante do
mino nostro Iesu Christo: Anno
M.D. XIII. cui laus/honos
& gloria per infinita
secula seculorū
A M E N.